KALENDARZ FARMACEUTYCZNY

NA ROK

1923

WYDAŁ

Mg. Farm. FR. HEROD

Redaktor „Wiadomości Farmaceutycznych".

ROCZNIK TRZECI.

Warszawa — Długa 16.

Dostrzeżone braki i usterki w spisie aptek, jak również zmiany osobiste prosimy podawać nam do wiadomości, celem poczynienia poprawek na rok następny.

DRUK KLAMKOWSKIEGO i RAJSKIEGO
WARSZAWA, CIASNA 5 (przy Ś-to Jerskiej)

Warszawskiemu
Towarzystwu Farmaceutycznemu

z okazji 50cio-letniej rocznicy istnienia

rocznik ten poświęca

Wydawca.


Dra Sedlitzky'ego
KĄPIELE LECZNICZE
W DOMU
C. Kugler
Kąpiele kwasowęglowe marki „Cordis" i kombinowane z siarką, z żelazem, z ekstr sosn., z aromat. ziołami i z terpentyną.
Kąpiele: siarczane, solankowe, iglicowe, żelazne i jodowo-bromowe.
Ług słony do kąpieli solankowych.
„Abietin" fluoryzujący dodatek do kąpieli iglicow.
Wyciąg iglicowy do kąpieli przeciw reumatyzmowi i chorobom nerwów w flasz.
Sól jodowa z Zabłocia przeciw rhachitis i skrofulosie.
Sztuczna sól borowinowa-
Karol Schopper i S-ka
Sp. o. o
BIELSKO.
Fabryka hurtowy skład artykułów chem.-farm
Hurtowa sprzedaż wszelkich naturalnych wód mineralnych i przetworów źródlanych.
Filia: Warszawa, Marszałkowska 96. Tel. 166-11.

SPIS RZECZY.

SPIS OGŁOSZEŃ.

Styczeń — 1923 — Luty

Styczeń

1	P	**O. Pań. N. Rok**	1
2	W	*Im. Jezus*	
3	Ś	Daniela M.	
4	C	Tytusa B.	
5	P	† *Wig* Teles.	
6	S	**Obj. P. T. Kr.**	
7	N	Lucjana M,	2
8	P	Seweryna O.	
9	W	Marcjanny P.	
10	Ś	Agatona	
11	C	Honoraty P.	
12	P	† Arkadjusza	
13	S	Weroniki P.	
14	N	Hilarego B.	3
15	P	Pawła I Pust.	
16	W	Marcelego P.	
17	Ś	Antoniego O.	
18	C	Kat. sw. Piotra	
19	P	† Henryka B.	
20	S	Fabiana	
21	N	Agnieszki	4
22	P	Wincentego	
23	W	Ildefonsa	
24	Ś	Tymoteusza	
25	C	Nawr. św. P.	
26	P	† Polikarpa B.	
27	S	Jana Złot	
28	N	Obj. św. Agn.	5
29	P	Franciszka S.	
30	W	Martyny P.	
31	Ś	Piotra Nolask.	

Luty

1	C	Ignacego B,	5
2	P	**Ocz. N. M. P.**	
3	S	Błażeja B. M.	
4	N	Ansgarego	6
5	P	Agaty P. M.	
6	W	Doroty P. M.	
7	Ś	Romualda	
8	C	Jana z Matty	
9	P	† Apolonji	
10	S	Scholastyki	
11	N	*Obj. N. M. P.*	7
12	P	Eulalji P.	
13	W	Jana i Dobr	
14	Ś	† *Pop.* Walent.	
15	C	Faustyna	
16	P	† Juljanny P.	
17	S	† Patrycjusza	
18	N	Symeona	8
19	P	Konrada	
20	W	Leona	
21	Ś	† *S. d.* Maks.	
22	C	*Katedry św. P.*	
23	P	† *S. d* Piotra	
24	S	† *S. d.* Serg.	
25	N	Macieja Ap.	9
26	P	† Aleksandra	
27	W	Aleks. i Nest.	
28	Ś	Leandra B. W.	

† Wigilje i posty

Marzec — 1923 — Kwiecień

Marzec

1	C	Albina B. W.	9
2	P	† Heleny Ces.	
3	S	† Kunegundy C.	
4	N	Kazimierza	10
5	P	Adrjana	
6	W	Wiktora M.	
7	Ś	† Tomasza	
8	C	św. Wincent.	
9	P	† Franciszki	
10	S	† 40 męczen.	
11	N	Konstant. W.	11
12	P	Grzegorza	
13	W	Krystyny P. M.	
14	Ś	† Matyldy Kr.	
15	C	Klemensa	
16	P	† Abrahama	
17	S	† Józefa z Ar.	
18	N	Gabryela	12
19	P	*Józefa Obl.*	
20	W	Wolframa	
21	Ś	† Benedykta O.	
22	C	Katarzyny W.	
23	P	† Katarzyny Kr	
24	S	† Marka i Tym.	
25	N	**Zwiast. NMP.**	13
26	P	*Wiel* Ludgera	
27	W	*Wiel.* Jana D,	
28	Ś	† *Wiel.* Jana K.	
29	C	† *Wiel.* Eust.	
30	P	† *Wiel.* Anieli	
31	S	† *Wiel.* Balbiny	

Kwiecień

1	N	**Zmart. Chr. P.**	14
2	P	**Wielkan.** Franc.	
3	W	Ryszarda B. W.	
4	Ś	Izydora B. W.	
5	C	Wincentego	
6	P	† Wilhelma Op	
7	S	Epifanjusza	
8	N	**Przew.** Dyon.	15
9	P	Marji Kleofas.	
10	W	Ezechjela Pr.	
11	Ś	Leona Wielk.	
12	C	Wiktora M.	
13	P	† Hermenegil	
14	S	Walerjana	
15	N	Anastazego	16
16	P	Marceljana	
17	W	Aniceta P. M.	
18	Ś	Bogumiła W.	
19	C	Tymona M.	
20	P	† Sulpicjusza	
21	S	Anzelma	
22	N	Sotera P.	17
23	P	Wojciecha B.	
24	W	Fidelisa kap.	
25	Ś	*Marka Ew.*	
26	C	Kleta i Marc.	
27	P	† Teofila i Tert.	
28	S	Pawła od Krz.	
29	N	Piotra M.	18
30	P	Katarzyny S.	

Maj 1923 Czerwiec

1	W	Filipa i Jakóba	18
2	Ś	Zygmunta	
3	C	**Konst. 3 Maja**	
4	P	† Florjana M.	
5	S	Piusa V P.	
6	N	Jana Apost.	19
7	P	K d. Domiceli	
8	W	**Stanisława B.**	
9	Ś	K. d. Grzegorza	
10	C	**Wnieb. Pańskie**	
11	P	† Mamerta B.	
12	S	Pankracego	
13	N	Serwacego	20
14	P	Bonifacego	
15	W	Zofji Wd. M.	
16	Ś	Jana Nepom.	
17	C	Paschalisa	
18	P	† Feliksa Kap.	
19	S	† *Wig.* Piotra	
20	N	**Zesł. Ducha Św.**	21
21	P	Świąt. Wiktora	
22	W	Julji P. M.	
23	Ś	† *S. d.* Dezyd.	
24	C	Joanny	
25	P	† *S. d.* Grzeg.	
26	S	† *S. d.* Filipa	
27	N	**Trójcy Ś. S. Ś.**	22
28	P	Augustyna B.	
29	W	Teodozji P. M.	
30	Ś	Feliksa P. M.	
31	C	**Boże Ciało**	

1	P	† Bł. Jakóba	22
2	S	Marcelina	
3	N	Erazma B. M.	23
4	P	Franciszka C.	
5	W	Bonifac. B. M.	
6	Ś	Norberta	
7	C	Roberta	
8	P	† Maksyma B.	
9	S	Pryma	
10	N	Małgorzaty Kr.	24
11	P	Barnaby Ap.	
12	W	Jana W.	
13	Ś	Antoniego P.	
14	C	Bazylego W.	
15	P	† Wita	
16	S	Bennona B.	
17	N	Innocentego	25
18	P	Marka i M.	
19	W	Gerwazego	
20	Ś	Sylwerjusza	
21	C	Alojzego Gonz.	
22	P	† Paulina B.	
23	S	Agrypiny P.	
24	N	*Nar. Św. Jana*	26
25	P	Prospera B.	
26	W	Jana i Pawła	
27	Ś	Władysława	
28	C	Leona II Pap.	
29	P	**ŚŚ. Piotra i Pawła**	
30	S	Wspom. św.	

Lipiec — 1928 — Sierpień

1	N	N. K. P. J. Chr.	27
2	P	*Naw. N. M. P.*	
3	W	Anatoljusza	
8	Ś	Józeta Kalas.	
5	C	Antoniego Z.	
6	P	† Izajasza Pr.	
7	S	Cyryla i Met.	
8	N	Elżbiety Kr.	28
9	P	Weroniki	
10	W	7-miu br. m.	
11	Ś	Pelagji	
12	C	Jana Gwal.	
13	P	† Małgorzaty	
14	S	Bonawentury	
15	N	Roz. Apost.	29
16	P	*N. M. P. Szkop.*	
17	W	Aleksego W.	
18	Ś	Szymona z L.	
19	C	Wincent. à P.	
20	P	† Czesława W.	
21	S	Praksedy	
22	N	Marji Magd.	30
23	P	Apolinarego	
24	W	Bł. Kunegundy	
25	Ś	Jakóba Apost.	
26	C	*Anny M. N. M. P.*	
27	P	† Natalji M.	
28	S	Innocentego	
29	N	Marty	31
30	P	Julitty i Don.	
31	W	Ignacego L.	

1	Ś	Piotra Ap.	31
2	C	*N. M. P. Aniel.*	
3	P	† Z. rel. św. Sz.	
4	S	Dominika W.	
5	N	*N. M. P. Śnież.*	32
6	P	*Przem. Pańsk.*	
7	W	Kajetana W.	
8	Ś	Cyrjaka	
9	C	Romana M.	
10	P	† Wawrzyńca	
11	S	Zuzanny	
12	N	Klary P.	33
13	P	Hipolita	
14	W	*Wig.* Euzeb	
15	Ś	**Wnieb. N. M. P.**	
16	C	Joachima	
17	P	† Jacka Wyzn.	
18	S	Firmina B. W.	
19	N	Marjana W.	34
20	P	Bernarda Op.	
21	W	Joanny Frem.	
22	Ś	Symforjana	
23	C	Filipa i Ben.	
24	P	† Bartłomieja	
25	S	Ludwika Kr.	
26	N	*N. M. P. Jasn.*	35
27	P	Prz. rel. św. Kaz.	
28	W	Augustyna	
29	Ś	Śc. gł. św. Jana	
30	C	Róży Lim.	
31	P	† Rajmunda W.	

Wrzesień — 1923 — Październik

Wrzesień

1	S	Bł. Bronisławy	35
2	N	Stefana Kr.	36
3	P	Szymona Sł.	
4	W	Rozalji P.	
5	Ś	Wawrzyńca	
6	C	Zacharjasza	
7	P	† Jana M.	
8	S	**Narodz. N. M. P.**	
9	N	Sergjusza	37
10	P	Mikołaja	
11	W	Prota i Jacka	
12	Ś	*Im. N. M. P.*	
13	C	Eugenji P.	
14	P	† Podw. Krz.	
15	S	*N. M. P. Boles.*	
16	N	Euzebji	38
17	P	Stygmy św. Fr.	
18	W	Józefa W.	
19	Ś	† *S. d.* Januar.	
20	C	Eustachjusza	
21	P	† *S d.* Mateusz.	
22	S	† *S. d.* Tomasz.	
23	N	Tekli P. M.	39
24	P	*N. M. P. od w. n*	
25	W	B. Ładysława	
26	Ś	Cyprjana	
27	C	Koźmy i Dam.	
28	P	† Wacława Kr.	
29	S	Michała Arch.	
30	N	Hieronima	40

Październik

1	P	Bł. Jana z Duk.	40
2	W	Aniołów Str.	
3	Ś	Kandyda	
4	C	Franciszka S.	
5	P	† Placyda M.	
6	S	Brunona W.	
7	N	*N. M. P. Róż.*	41
8	P	Pelagji	
9	W	Dyonizego B.	
10	Ś	Franc. Borg.	
11	C	Placydy	
12	P	† Maksymiljana	
13	S	Edwarda Kr.	
14	N	Kaliksta	42
15	P	Teresy P.	
16	W	Martyniana	
17	Ś	Wiktora M.	
18	C	Łukasza Ew.	
19	P	† Piotra z Alk.	
20	S	Jana Kantego	
21	N	Urszuli	43
22	P	Korduli	
23	W	Seweryna B.	
24	Ś	Rafała Arch.	
25	C	Kryspina M.	
26	P	† Ewarysta	
27	S	Sabiny P. M.	
28	N	Szymona	44
29	P	Narcyza B. W.	
30	W	Germana B.	
31	Ś	† *Wig.* Symf.	

Listopad — 1923 — Grudzień

1	C	Wszyst. Św.	44
2	P	† *Dz. Zad.* Jerz.	
3	S	Huberta B.	
4	N	Karola Bor.	45
5	P	Zacharjasza	
6	W	Leonarda W.	
7	Ś	Nikandra i K.	
8	C	Gotfryda i M.	
9	P	† Teodora i Or.	
10	S	Andrzeja z A.	
11	N	Marcina	46
12	P	Marcina P. M.	
13	W	Stanisława K.	
14	Ś	Jukunda B	
15	C	Leopolda W.	
16	P	† Edmunda B.	
17	S	Grzegorza C.	
18	N	Odona P.	47
19	P	Elżbiety Kr.	
20	W	Feliksa Wal.	
21	S	*Ofiar. N. M. P.*	
22	C	Cecylji P. M.	
23	P	† Klemensa P.	
24	S	Jana od Krz.	
25	N	Katarzyny P.	48
26	P	Piotra P. M.	
27	W	Wirguljusza	
28	Ś	Mansweta B.	
29	C	Saturnina	
30	P	† Andrzeja Ap.	

1	S	† Eligjusza B.	48
2	N	Bibianny	49
3	P	Franciszka K.	
4	W	Barbary P.	
5	Ś	Sabby Op.	
6	C	Mikołaja B.	
7	P	† *Wig.* Ambroż.	
8	S	**N. P. N. M. P.**	
9	N	Walerji	50
10	P	*N. M. P. Loret.*	
11	W	Damazego	
12	Ś	Aleksandra	
13	C	Łucji P. M.	
14	P	† Dyoskora i H.	
15	S	Walerjana	
16	N	Euzebjusza	51
17	P	Łazarza B.	
18	W	Gracjana B.	
19	Ś	† *S. d.* Darjusza	
20	C	Teofila	
21	P	† *S. d.* Tomasza	
22	S	† *S. d.* Herona	
23	N	Wiktorji P.	52
24	P	† *Wig.* Irminy	
25	W	**Nar. Chr. Pana**	
26	Ś	**Szczepana M.**	
27	C	Jana Apost.	
28	P	† Młodzianków	
29	S	Tomasza B.	
30	P	Eugenjusza	53
31	N	Sylwestra	

STYCZEŃ 31 DNI.

1. Poniedziałek

2. Wtorek

3. Środa

4. Czwartek

5. Piątek

6. Sobota

7, Niedziela

8. Poniedziałek

9. Wtorek

10. Środa

11. Czwartek

12. Piątek

13. Sobota

14. Niedziela

15. Poniedziałek

16. Wtorek

17. Środa

18. Czwartek

19. Piątek

20. Sobota

21. Niedziela

22. Poniedziałek

23. Wtorek

24. Środa

25. Czwartek

26. Piątek

27. Sobota

28. Niedziela

29. Poniedziałek

30. Wtorek

31. Środa

LUTY 28 DNI.

1. Czwartek

2. Piątek

3. Sobota

4. Niedziela

5. Poniedziałek

6. Wtorek

7. Środa

8. Czwartek

9. Piątek

10. Sobota

11. Niedziela

12. Poniedziałek

13. Wtorek

14. Środa

15. Czwartek

16. Piątek

17. Sobota

18. Niedziela

19. Poniedziałek

20. Wtorek

21. Środa

22. Czwartek

23. Piątek

24. Sobota

25. Niedziela

26. Poniedziałek

27. Wtorek

28. Środa

MARZEC 31 DNI.

1. Czwartek

2. Piątek

3. Sobota

4. Niedziela

5. Poniedziałek

6. Wtorek

7. Środa

8, Czwartek

9. Piątek

10. Sobota

11. Niedziela

12. Poniedziałek

13. Wtorek

14. Środa

15. Czwartek

16. Piątek

17. Sobota

18. Niedziela

19. Poniedziałek

20. Wtorek

21. Środa

22. Czwartek

23. Piątek

24. Sobota

25. Niedziela

26. Poniedziałek

27. Wtorek

28. Środa

29. Czwartek

30. Piątek

31. Sobota

KWIECIEŃ 30 DNI.

1. Niedziela

2. Poniedziałek

3. Wtorek

4. Środa

5. Czwartek

6. Piątek

7. Sobota

8. Niedziela

9. Poniedziałek

10. Wtorek

11. Środa

12. Czwartek

13. Piątek

14. Sobota

15. Niedziela

16. Poniedziałek

17. Wtorek

18. Środa

19. Czwartek

20. Piątek

21. Sobota

22. Niedziela

23. Poniedziałek

24. Wtorek

25. Środa

26. Czwartek

27. Piątek

28. Sobota

29. Niedziela

30. Poniedziałek

MAJ 31 DNI.

1. Wtorek

2. Środa

3. Czwartek

4. Piątek

5. Sobota

6. Niedziela

7. Poniedziałek

8. Wtorek

9. Środa

10. Czwartek

11. Piątek

12. Sobota

13. Niedziela

14. Poniedziałek

15. Wtorek

16. Środa

17. Czwartek

18. Piątek

19. Sobota

20. Niedziela

21. Poniedziałek

22. Wtorek

23. Środa

24. Czwartek

25. Piątek

26, Sobota

27. Niedziela

28. Poniedziałek

29. Wtorek

30. Środa

31. Czwartek

1. Piątek

2. Sobota

3. Niedziela

4. Poniedziałek

5. Wtorek

6. Środa

7. Czwartek

8. Piątek

9. Sobota

10. Niedziela

11. Poniedziałek

12. Wtorek

13. Środa

14. Czwartek

15. Piątek

16. Sobota

17. Niedziela

18. Poniedziałek

19. Wtorek

20. Środa

21. Czwartek

22. Piątek

23. Sobota

24. Niedziela

25. Poniedziałek

26. Wtorek

27. Środa

28. Czwartek

29. Piątek

30. Sobota

LIPIEC 31 DNI.

1. Niedziela

2. Poniedziałek

3. Wtorek

4. Środa

5. Czwartek

6. Piątek

7. Sobota

8. Niedziela

9. Poniedziałek

10. Wtorek

11. Środa

12. Czwartek

13. Piątek

14. Sobota

15. Niedziela

16. Poniedziałek

17. Wtorek

18. Środa

19. Czwartek

20. Piątek

21. Sobota

22. Niedziela

23. Poniedziałek

24. Wtorek

25. Środa

26. Czwartek

27. Piątek

28. Sobota

29. Niedziela

30. Poniedziałek

31. Wtorek

1. Środa

2. Czwartek

3. Piątek

4. Sobota

5. Niedziela

6. Poniedziałek

7. Wtorek

8. Środa

9. Czwartek

10. Piątek

11. Sobota

12. Niedziela

13. Poniedziałek

14. Wtorek

15. Środa

16. Czwartek

17. Piątek

18. Sobota

19. Niedziela

20. Poniedziałek

21. Wtorek

22. Środa

23. Czwartek

24. Piątek

25. Sobota

26. Niedziela

27. Poniedziałek

28. Wtorek

29. Środa

30. Czwartek

31. Piątek

WRZESIEŃ 30 DNI.

1. Sobota

2. Niedziela

3. Poniedziałek

4. Wtorek

5. Środa

6. Czwartek

7. Piątek

8. Sobota

9. Niedziela

10. Poniedziałek

11. Wtorek

12. Środa

13. Czwartek

14. Piątek

22. Sobota

23. Niedziela

24. Poniedziałek

25. Wtorek

26. Środa

27. Czwartek

28. Piątek

29. Sobota

30. Niedziela

1. Poniedziałek

2. Wtorek

3. Środa

4. Czwartek

5. Piątek

6. Sobota

7. Niedziela

8. Poniedziałek

9. Wtorek

10. Środa

11. Czwartek

12. Piątek

13. Sobota

14. Niedziela

15. Poniedziałek

16. Wtorek

17. Środa

18. Czwartek

19. Piątek

20. Sobota

21. Niedziela

22. Poniedziałek

23. Wtorek

24. Środa

25. Czwartek

26. Piątek

27. Sobota

28. Niedziela

29. Poniedziałek

30. Wtorek

31. Środa

LISTOPAD 30 DNI.

1. Czwartek

2. Piątek

3. Sobota

4. Niedziela

5. Poniedziałek

6. Wtorek

7. Środa

8. Czwartek

9. Piątek

10. Sobota

11. Niedziela

12. Poniedziałek

13. Wtorek

14. Środa

15. Czwartek

16. Piątek

17. Sobota

18. Niedziela

19. Poniedziałek

20. Wtorek

21. Środa

22. Czwartek

23. Piątek

24. Sobota

25. Niedziela

26. Poniedziałek

27. Wtorek

28. Środa

29. Czwartek

30. Piątek

GRUDZIEŃ 31 DNI.

1. Sobota

2. Niedziela

3. Poniedziałek

4. Wtorek

5. Środa

6. Czwartek

7. Piątek

8. Sobota

9. Niedziela

10. Poniedziałek

11. Wtorek

12. Środa

13. Czwartek

14. Piątek

15. Sobota

16. Niedziela

17. Poniedziałek

18. Wtorek

19. Środa

20. Czwartek

21. Piątek

22. Sobota

23. Niedziela

24. Poniedziałek

25. Wtorek

26. Środa

27. Czwartek

28. Piątek

29. Sobota

30. Niedziela

31. Poniedziałek

DZIAŁ WYDAWNICZY

PRZY „WIADOMOŚCIACH FARMACEUTYCZNYCH"

Ogródek lekarski przy szkole: Napisał Jan Biegański, aptekarz i ogrodnik, autor „Roślin lekarskich", 40 stron druku, nakładem Mr. Farm. Fr. Heroda. Warszawa.

Zbiór najważniejszych synonimów środków leczniczych dla użytku farmaceutów i lekarzy. Zebrał i ułożył Mr. Farm A. Nussenbaum. Nakładem Związku Zawodowego Farmaceutów Pracowników R. P., Oddział Lwów.

Przepisy na Preparaty Farmaceutyczne. (Manuale Pharmaceuticum) Nakładem J. Podbielskiego i Ed. Kuczyńskiego, 260 stron druku.

Receptura prof. B. Koskowskiego, II-e wydanie.

Fizyka i chemja, Nowość! Dr. H Ruebenbauera, praktyczny podręcznik dla uczniów i studentów farm.

Ustrój aptekarstwa w Polsce. Mr. Fr. Herod.

Hodowla roślin aptekarskich, przez J. Biegańskiego.

Zbiór Ustaw i Rozporządzeń, dotyczących aptek, składów materjałów apt., hurtowych i detalicznych (drogerji), składów farb i produkcji artykułów leczniczych, układu J. Podbielskiego, st. ref. Min Zdr. Publ. (Wyczerpane).

Zarys Farmakologji. Kompendjum do użytku słuchaczy medycyny, układu Romana Leszczyńskiego, str. 209.

Przemysł i handel chemiczno-farmaceutyczny w Polsce. Zeszyt sierpniowy „Wiad. Farm."

Węgiel kamienny, jako surowiec chemiczny. Zarys technologji chemicznej węgla kamiennego, napisał Inż. Eugenjusz Kwiatkowski. Wydawnictwo Instytutu badań Nauk. i Techn. „Metan" we Lwowie.

Słowniczek chemiczny niemiecko-polski, układu prof. Bron. Duchowicza dyr. Bygdoskiej Akad. Roln., zawiera mianownictwo pierwiastków i licznych ich połączeń, zarówno nieorganicznych, jak organicznych, nazwy najważniejszych czynności i przyborów, używanych w pracowniach chemicznych oraz cały szereg pojęć niezbędnych przy studjum chemji. — Słownik ten, starannie opracowany, niezbędny w bibljotece każdego aptekarza jest stale do nabycia w administracji „Wiad. Farm.".

W jaki sposób zastąpić osobliwki (specyfiki), prakt. podręcznik dla lekarzy i aptekarzy, zebrał i ułożył Fr. Herod str. 80 r 1911. (Wyczerpane).

Rośliny lekarskie, dziko rosnące w Polsce, wskazówki do obierania i suszenia, Dr-a J. M. Dobrowolskiego

Otolski. St. Dr. Krótka charakterystyka ważniejszych alkaloidów roślinnych
w płóc. oprawie
„ **Surogaty,** część I.
„ „ „ II.
„ „ „ III.

Czyszczą żołądek

chronią od reumatyzmu, artretyzmu od uderzeń krwi do głowy i uśmierzają hemoroidy.

Reformackie

pigułki prawdziwe tylko z marką ochr. zakonnik zatw. № 1074/1075

APTEKI

KARCZEWSKI-TUSZYŃSKI

Warszawa, **Trębacka 4** Telef. 13-71.

Wystrzegać się podrabiań.



ZNAK OCHRONNY

Żądać w aptekach i składach aptecznych z zakonnikiem.

Fabryka Chemiczna „LEK“

Sp. z ogr. odp.

w Warszawie. Skład główny: Trębacka № 4.

APTEKA Tel. 13-71.

poleca w oryg. flakonach

HEMATOGEN-LEK

Jodo żelazopepton — Lek i z arszenikiem (stosowany przy artretyzmie, reumatyzmie, arteriosklerozie, otyłości i dusznicy).

Żelazopepton — Lek i z arszenikiem.

Żelazomanganopepton — Lek i z arszenikiem.

Przesyła pocztą

Perfumeryjny Dom Handlowy

ADOLF PUSZET

w Warszawie, Śliska №. 60,

Telefon 131-08.

Poleca ze składu w Warszawie w olbrzymim wyborze **oclone** wyroby następujących fabryk:

F. Wolff & Sohn, L. Leichner, „Oja-Paris“ (lakiery, kremy, brylantyny, perfumy etc.). **Kolberger Anstalten für Exterikultur W. Anhalt & Co. Ostseebad. Kolberg** Javol w płynie i w proszku. Aok — mydła, kremy, otrąbki morskie, Dermaok—puder dla dzieci, proszek do zębów etc.). **W. Reichert, „4711“, Max Schwarzlose, Pharmazeutische Industrie Ges., Ed. Zinaud, M. E. Mayer, „Floréine-Paris“, Institut Physioplastique de Paris, Elida, Calderara & Bankmann Chlorodont i Kali-Klora — pasty do zębów** ½ & ¹/₁ tuby, **ałuny krystaliczne** w skrzyniowych ładunkach, puszki do pudru, żyletki i aparaty do golenia.

J. & S. Stempniewicz, Henryk Żak, Fr. Puls, Centralne Laboratorjum Warszawskie, W. Seeger etc., etc.

po cenach fabrycznych z dużym rabatem.

Towary wysyłam tylko za zaliczeniem, udzielając 2% za gotówkę i ponoszę koszta prowizji zaliczeniowej.

SPIS APTEK W POLSCE.

M. St. Warszawa.

Anc Gustaw — ul. Marszałkowska 21
Biele St. i Gogela Z. — ul. Ząbkowska 35 — Praga
Biertümpfel H. — ul. Marszałkowska 136
Borowski Jan — Al. Jerozolimskie 73
Bukowski A. — ul. Marszałkowska 54
Bzowski Wł. — ul. Miła 2
Chwilczyński H. i Orczyński Ant. — ul. Wielka 77
Czerwiński H. i Nasierowski I. — Plac Trzech Krzyży 10
Danowski J. — Wola 133
Dobrzański J. i Dr. Arndt M. — ul. Miodowa 5
Ekerkunst J. — ul. Leszno 30
Filleborn Eugen. — ul. Wileńska 13 — Praga
Francki A. — ul. Czysta 6
Gąsecki A. — ul. Freta 16
Gessner J. — Al. Jerozolimskie 25
Goldbaum A. — ul. Nalewki 28
Grochowski W. — ul. Dzika 65
Heinrich I. — ul. Wierzbowa 11
Herniczek Ign. dzierż. Apteki Czerwonego Krzyż—a Marszałkowska 95
Homolicki W. i S-ka — ul. Leszno 83
Jakubowski Edward — ul. Górczewska 28
Jaworski B. — ul. Wielka 37
Jezierski W. — ul. Krucza 28

Kalicki W. — ul. Puławska 11 — Mokotów
Kamiński S. i Filipowicz W. — ul. Gęsia 57-a
Karpiński Tow. Akc. dzierż. Mazurkiewicz — ul. Elektoralna 35
Klickiego S-ów — ul. Złota 31
Klimpel L. i Zakrzewski Edw. — ul. Marszałkowska 147
Klippla S-ów — Grochów II.
Kłobukowski Jan — ul. Grójecka 3
Kodjaszewski Zygm. — Targówek
Kopczyński T. i Malanowicz Wł. — ul. Twarda 34
Kopytyński R. — ul. Graniczna 10
Kościński W. — ul. Karmelicka 21
Kowalski S., Muszyński T. i Gietko W.—ul. Twarda 46
Kozłowskiego S-ów — ul. Boduena 1
Kuciński F. — ul. Marszałkowska 49
Kuczyński J. — ul. Kolejowa 56
Latoszyński Fr. i Manduk W. — ul. Wolska 91
Lewandowski Ed. i Heintze H. — ul. Żelazna 65
Lubelski J. — ul. Długa 16
Majewski B. — ul. Wolska 38
Magott L. i S-ka — ul. Brukowa 31 — Praga.
Malinowski M. i zarz. Maciejowski St. — Nowy Świat 31
Marczewski i Sobczyński — ul. Wronia 27
Michelis Stefan — ul. Mokotowska 43
Mierzejewski Stanisław i S-ka—ul. Stalowa 9—Praga
Modliński Leon i Ulatowski T.—ul. Czerniakowska 83
Mutniański Michał — ul. Nowy-Świat 18
Ossowski A. i Kołakowski S. — ul. Wolska 10
Perkowski Fr. i Hildebrandt—ul. Grochowska 16 — Praga
Przysiecki M. i Kłobuszewski Z. — ul. Krak. Przedm. 22
Puliński — ul. Nowy-Świat 16
Rawski i Maderski Józef — ul. Marjańska 12
Rosenstadt H. — ul. Grzybowska 10
Rozciszewski Br. — Nowe-Brudno
Ścińscy B-cia — ul. Mazowiecka 10
Skierski H. — ul. Nowolipki 51
Skowroński Stef. — Stare Miasto 17
Stypiński Wacł. i Surzycki — ul. Dzika 20

Tarchalski J. — ul. Czerniakowska 79
Teplicki Wł. i Kulwieć Ż. — ul. Leszczyńska 13
Treutler Ed. — ul. Nowy-Świat 60
Tuszyński A. i Karczewski — ul. Trębacka 4
Waszkiewicz K. i Kaźmierski — ul. Targowa 22 — Praga
Wągrowski St. i Kadecz Ant — ul. Chłodna 16
Weintraub J. — ul. Franciszkańska 18
Welt J. i Zylber Sz. — ul. Nalewki 24
Wenda K. i S-ka — Krak. Przedm. 45
Weroczy Jan — ul. Bednarska 13
Wierzbięta — ul. Marszałkowska 94
Więckowski F. — ul. Marszałkowska 110
Wilamowski Winc.— ul. Warmińska 37—Pelcowizna
Wiśniewski Ed. — ul. Marymoncka 4 — Słodowiec
Zalewski E. — ul. Puławska 18 — Mokotów
Załuska Kaz. — ul. Freta 29
Zamenhoff F. — ul. Żelazna Brama 8
Zdankowski i Jerzmanowski K. — ul. Miedziana 12
Zieliński Kaz. — ul. Łomżyńska 18 — Praga
Żółtowski W. — ul. Dzika 23

Województwo Warszawskie.

Aleksandrów, pow. Nieszawski — W. Markowski
Baranowo, pow. Przasnyski — St. Pałysiewicz
Biała Rawska, — St. Musiałek
Bielsk, pow. Płocki — Maliński
Bieżuń, pow. Sierpecki — Eug. Wawrykiewicz
Błędów, pow. Grójecki — S-ów Amstera
Błonie, — W. Królikowski
Bobrowniki, pow. Lipnowski — R. Siekierski
Brwinów, pow. Błoński—Kulesza, dzierż. E. Salinger
Brześć Kujawski, pow. Włocławski — S-ów J. Cepeusza
Bolimów, star. Łowickie — Jan Sopoćko
Bodzanów, pow. Płocki — Stan. Cybulski
Ceglów, pow. Mińsko-Mazow. — Jerzy Piątkowski
Chodecz, pow. Włocławski — Eug. Ostaszewski
Chorzele, pow Przasnyski — S-ów Czerniakowskiego
Ciechanów, — W. Raniecki
Ciechocinek, — W. Gębczyński

Czerwińsk, pow. Płoński — St. Smoczyński
Dąbrowice, pow. Kutnowski — Bol. Pac
Dobrzyń, n./Wisłą — W. Raniecki
„ n./Drwęcą — M. Śmigielski
Drobin, p. Płocki — Baumgarten
Dzierzgowo, z. Płocka — B. Zembrzuski
Falenica,—właśc. Hermanowski dzierż. Wł. Zawadzki,
Gąbin, pow. Gostyniński — R. Barchwic
Gołymin, star. Ciechanowskie — M. Olechowski
Gostynin, — Jan Majer
Goszczyń, pow. Grójecki — Ant. Wabner
Grodzisk, — D-r Stróżecki
„ — St. Węgierski
Grójec, — J. Ochenkowski i H. Marcinkowski
Góra Kalwarja, — Ant. Rypiński
Henryków, — S ów Łukasiewicza, dzierż. A. Kosiorkiewicz
Iłów, pocz. Sochaczew — Stankiewicz
Inowłódź, pow. Rawski — St. B.rkowski
Jadów, pow. Radzymiński—spadk. Ant. Drzewieckiego
Jabłonna, pow. Warszawski — Małkiewicz
Janów, pocz. Chorzele, z. Płocka — Leon Zieliński
Józefów, pow. Warszawski — Miecz. Gałecki
Kaczy Dół, „ „ — Jadw. Klimontowicz
Kałuszyn, pow. Mińsko-Mazowiecki — J. Fuksiewicz
Kamieńczyk, — Edward Dekański
Karczew, pow. Warszawski — Wład. Kwieciński
Kiernozia, — Stan Olesiak
Kołbiel, pow. Mińsko Mazowiecki — Ant. Majewski
Konstancin, pow. Warszawski — spadk. Starzeńskiego, zarz. E. Wolski
Kikoł, pow. Lipnowski — Stefan Nitecki
Kowal, — A. Jastrzębski
Krasnosiele, pow. Makowski — Jan Wójcicki
Krośniewice, pow. Kutnowski—Wł. Dunin-Borkowski
Kutno, Nowy Rynek — Cz. Chaciński
„ pod „Orłem“ K. Starnawski
Latowicz, pow. Mińsko-Mazowiecki — Ed. Kordyasz
Leoncin, pow. Sochaczewski — Marja Kostrzębska
Leszno, pocz. Błonie — Fr. Winnicka
Lipno, — Tadeusz Piętka
Lubicz, pow. Lipnowski — Stefan Nitecki

Lubień, z. Kujawska — Emil Gano
Lubraniec, pow. Włocławski — H. Kodymowski
Łomianki, pow. Warszawski — St. Lenczowski
Łowicz, — Wacław Hirszowki
„ — Stanisława Szymanowska
Łyszkowice, pow. Łowicki — D. Milbert
Maków, — Jan Szulc
Marki, pow. Warszawski — Kaz. Grzankowski
Milanówek, pow. Błoński — S-ów Kolitowskiego
Miłosna, pow. Warszawski — L. Gąska
Mińsk-Mazowiecki, Rynek 4 — Łempicki
„ „ — Stan. Wojewódzki
Miedzieszyn, pow. Warszawski — Jan Gaweł
Mława, z. Płocka — Leon Czernicki i Piotr Barczyk
„ „ — Al. Zamoyski
Młodzieszyn, pow. Sochaczewski — Feliks Stefański
Mogielnica, pow. Grójecki — Ed. Jakubowski
Mrozy, pow. Mińsko-Mazowiecki — Jan Fuksiewicz
Mszczonów, pow. Błoński — S-ów Helemana, dzierż. M. Bukowski
Nadarzyn, pow. Błoński — St. Nowakowski
Nasielsk, pow. Pułtuski — St. Machnikowski
Nieszawa, — Jan Malczewski
Nowe Miasto, pow. Płoński — Karol Rajner
„ „ n./Pilicą, pow. Rawski—J. Zieńkowski
Nowy-Dwór, pow. Warszawski — Bol. Konarski
Okuniew, pow. Warszawski — Bronisław Kaun
Ołtarzew, „ „ stac. Ożarów — H. Kalinowski
Osięciny, pow. Nieszawski — Ignacy Dembiński
Otwock, — St. Dobraczyński
„ — Wacław Podolski
Piaseczno, pow. Warszawski — M. Markowski
Piotrków Kujawski, — Miecz. Małachowski
Płock, — Apteka Miejska
„ — St. Betley
„ — Bol. Włodkowski
„ — Emil Żółtowski
Płońsk, — St. Gutowki
Pruszków, pow. Warszawski — Józef Bielawski
Przasnysz, — K. Szymański

Przedecz, pow. Włocławski — T. Gruszczyński
Pułtusk, — Apteka Szpitalna — dzierż. K. Giedymin
„ ul. Świętojańska 13 — Stanisław Śniegocki
Puszcza Marjańska, pow. Skierniewicki — Bol. Chodakowski
Raciąż, pow. Sierpecki — Jan Wasilewski
Radzanów, pow. Mławski — W. Borowski
Radziwie, pow. Gostyniński — E. Biegański
Radziejów, pow. Nieszawski — A. Łodziński
Radzymin, — Łobodowski
Raszyn poczta Warszawa, — Józef Skaczkowski
Rawa Mazowiecka, — Wacław Staszewski
„ „ — Kaz Zalewski
Rembertów, pow. Warszawski — Stan. Pakieza
Różany, pow. Makowski — Kaz. Strupczewski
Rypin, — Jan Zaniewski
Rzeczyca, pow. Rawski — Marja Kunicka
Sanniki, pow. Gostyniński — B. Giedroyć
Serock, — Stanisław Sowula
Sierpc, — Radomyski
Skępe, pow. Lipnowski — Ed. Urbanowicz
Skierniewice, — Czesław Strzelecki
„ — Mieczysław Twardowski
Skrwilno, pow. Rypiński — Wacław Piotrowski
Służewo, pow. Nieszawski — Winc. Bisikiewicz
Sobota, pow. Łowicki — Al. Olędzki
Sochaczew, — J. Fabierkiewicz i M. Czarnecki
Sochocin, pow. Płoński — Wł. Hermanowicz
Staroźreby, pow. Płocki — Stan. Kwieciński
Stanisławów, pow. Mińsko-Mazowiecki — F. Sieczkowski
Strzegowo, pow. Mławski—S-ów Jasińskiego, dzierż. Roman Tomaszewski
Strzelce, pow. Kutnowski — J. Wabner
Szreńsk, pow. Mławski — Wł. Kulesza
Tarczyn, pow. Grójecki — W. Budziński
Tłuszcz, pow. Radzymiński — M. Biegańska
Warka, pow. Grójecki — A. Wyrzykowski
Wilanów, — R. Dąbkowski
Wiskitki, pow. Błoński — Walery Rejmont
Włocławek, — Stanisław Dziekanowski
„ ul. Dąbrowskiego 4 — Jan Gutkowski

Włocławek, ul. 3-go Maja — Babiński, dzierż. W. Lipiński
Włocławek, — spadk. Jana Seyera
„ S-ów F. Ulanowskiego, zarz. Jadwiga Ulanowska
Wołomin, pow. Radzymiński — W. Raczyński
Wyszków, — sukc. A. Wszeborowskich
Wyszogród, pow. Płocki — S-ów A. Ziemskiego
Zakroczym, — Bronisław Kowalski
Zieluń, z. Płocka, przez Lidzbark — Wł. Leszczyński, dzierż. T. Kaziński
Żbików, pow. Pruszków — Bol. Bukaty
Żuromin, pow. Sierpecki — S ów Wolskiego, zarz. Al. Sikorski
Żychlin, pow. Kutnowski — St. Stachowicz
Żyrardów, pow. Błoński—S-ów Jursza L. Malawski dzierż.
„ „ „ Tow. Akc. „Hille i Dietrych"

Województwo Białostockie.

Andrzejewo — pow. Ostrowski — Ant. Kosiorkiewicz
Augustów — Stan. L. Stankiewicz
Bargłów — pow. Augustowski — J. Gołaszewski
Białystok — Rynek — Ajzenstadt
„ — ul. Sienkiewicza — Frauszteter M.
„ — ul. Lipowa — W. Oswald Gessner
„ — Winc Hermanowski
„ — ul. Wasilkowska — Józef Kurycki
„ — Rynek róg Wasilkowskiej — Czesław Moskalewski
Białystok — Rynek — Eug. Wilbuszewicz
„ — Miejska — T-wa Dobroczynności
Bielsk, Anna Hałłaj
Boćki — pow. Bielski — Stefan Domański
Br ńsk — „ „ — Al. Strzelbicki
Brańszczyk — pow. Ostrowski — Stefan Władyga
Brok — pow. Ostrowski — S-rów K. Sikorskiego, dzierż. W. Czerejski
Brzostowica Wielka — pow. Grodzieński — Ant. Jacewicz

Choroszcz — pow. Białostocki — J. Lichtensztein
Ciechanowiec, Z. Łomżyńska—Stan. Ceraski (filjalna)
Ciechanowiec, pow. Wysoko Litew. — Romuald Żurkowski
Czerwin, pow. Ostrołęcki — Witold Rutkowski
Czyżewo, Z. Łomżyńska — Jan Parys
Dąbrowa, Z. Grodzieńska — Calko Kurlandzki
Długosiodło, pow. Ostrowski — Naimska
Drohiczyn, n. Bugiem pow. Bielski — Kaz. Kozarski
Druskieniki — Edward Stocki
Filipowo, pow. Suwalski — Ziarnicki
Gaworowo, Z. Łomżyńska — Stanisław Gościcki
Goniądz — Lucyna Lenczewska
Grajewo, pow. Szczuczyński — Sulewski
Grodno — Klimkowsztejn
„ ul. Dominikańska — Ś-ów Ottowicza
„ ul. Orzeszkowej 13 — S. Szwarc
„ Plac Batorego — Edw. Stępniewski
„ — Trop-Kryński Abrah.
Indura, Z. Grodzieńska — J. Josem
Janów, pow. Sokólski — Szapiro
Jasionówka — Goldberg S. G.
Jedwabne, pow. Kolneński — M. Jałoszewski
Jeziory — S. Smorgoński
Kadzidło, pow. Ostrołęcki — Jan Wojtkiewicz
Kolno, rynek, Z. Łomżyńska — E. Gołaszewski
Kleszczele, pow. Bielski — B. Flatau
Knyszyn, pow. Białostocki — H. Sapożnikow
Krynki, Z. Grodzieńska — B. Maze
Łapy, pow. Wysoko-Mazowiecki — St. B. Majcherski
Łomża, Stary Rynek — St. Komornicki
„ ul. Długa — Wł. Liniewicz
„ A. Tuszowski dzierż. St. Koziarski
Łunna, z. Grodzieńska — W. Kuroczycki, dzierż. Kapłan
Łysków, pow. Wołkowyski — E. Epsztejn
Małkinia, pow. Ostrowski — Borenstein, zarz. Stanisław Sakowicz
Mazowieck W. — Henryk Aftel
Milejczyce, pow. Bielski — Zygmunt Pruski
Mścibów, pocz. Wołkowysk — Dropa Jerzy
Myszyniec, pow. Ostrołęcki — M. Stefanowicz

Narewka, pow. Białowieski — H. Warsztacki
Niezabudka-Michałowo, pow. Białostocki—A. Stryckl
Nowogród, pow. Łomżyński — Z. Szapiro
Nowy Dwór, pow. Sokólski — L. Strzałkowski
„ „ pow. Ostowski — spadk. Piaseckiego, dzierż. M. Komorowski
Orla, pow. Bielski — M. Rabinowicz
Ostrołęka, — J. Staroń i Chwedkowski Karol
Ostrów, — Ludwik Mieczkowski
„ — spadk. J. Nowcy
Pieski, pow. Wołkowyski — Kapłan
Porozów, z. Grodzieńska — Kaz. Krzywiec
Puńsk, pow. Suwalski — Stan. Roman
Raczki, pow. Augustowski — P. Lurie i I. Eisen
Radziłów, z. Łomżyńska — Jan Rybicki
Roś, z. Grodzieńska — I. Rudy
Rajgród, pow. Szczuczyński — Antoni Monikowski
Rutki, pow. Łomżyński — Ludwik Bossowski
Siemiatycze, pow. Bielski — Stefan Wójcicki
Skidel, pow. Grodzieński — Chmielewski
Śniadów, pow. Łomżyński — E. Borkowski
Sokółka, — R. Werner
Sokoły, pow. Wysoko-Mazowiecki — Hen. Kulesza
Sopoćkinie, pow. Augustowski — Edw. Rojszyk
Stawiski, pow. Kolneński — Feliks Rostafiński
Suchowola, pow. Sokólski — Filemonowicz J. i Ancypo W.
Supraśl, pow. Białostocki — A. Sawrycki
Suwałki, — M. Erdreich
„ ul. 3-go Maja 9—Marcinkowski i Żychlewicz
„ — spadk. J. Zawadzkiego
Świsłocz, — Jan Strzałkowski
Szczuczyn, — M. Dygnarowicz
Trzcianna, pow. Białostocki — Ch. Gluzman
Wołkowysk, z. Grodzieńska — H. Tymiński
„ „ „ — Al. Wolski
Wizna, pow. Łomżyński — M. Dardziński
Wiżajny, pow. Suwalski — R. Kozaryn
Zabłudowo, pow. Białostocki — Sz. Gober
Zaremby Kościelne, pow. Ostrowski — Adolf Strumpf
Zelwa, pow. Wołkowyski — Szapiro i Judelewicz D.

Województwo Kieleckie.

Będzin, ul. Kołłątaja 2 — Stanisław Baer
„ „ „ 19 — Stanisław Ciechowski
„ „ „ 44 — Wacław Kwiecień
„ „ 3-go Maja — Aleksander Machajski
Białaczów, pow. Opoczyński — Józ. Kaz. Kołkiewicz
Białobrzegi, z. Radomska — Rudolf Bautsch
Blachownia, pow. Częstochowski — Tomasz Gilweit
Bliżyn, pow. Konecki — Jan Opara
Bobrowniki, pocz. Grodziec, pow. Będziński — Jerzy Załuski
Bodzentyn, pow. Kielecki — S-ów Mierzejewskiego, zarz. Wegenko P.
Brzesko Nowe, pow. Miechowski — S-ów Folfasińskiego, dzierż. Stefanja Luty — Staszewska
Busko, — Patek Damazy
Charsznica, pow. Miechowski — Czesł. Jul. Ejzerman
Chęciny, pow. Kielecki — Stanisław Rutkiewicz, zarz. St. Budzyński
Chmielnik, pow. Buski — Roman Odrobiński
Chroberż, pow. Pińczowski — Józef Zgrzebnicki
Ciepielów, pow. Wierzbnicki — Stan. Dereń
Ćmielów, pow. Opatowski, z. Radomska — Stefan Królikowski
Czeladź, pow. Będziński — Józef Dobrzański dzierż.
Częstochowa, ul. Kościuszki 37 — A. Bujakowski
„ Al. 3-go Maja — Bronisław Fryde
„ ul. Krakowska 24 „Ostatni Grosz“ — St. Klemczyńska
„ II ga Aleja 26 — Piotr Kozerski
„ — Zygmunt Lesiński
„ Aleja I-sza — S-rów Z. Monikowskiego
„ — Fr. E. Nowak
„ ul. Krakowska 38, Jan Pieńkowski
„ — Szostakiewicz
„ — Al. Włosiński
Dąbrowa Górnicza, pow. Będziński — spadk. Malczewskiego, M. Barszczewski dzierż.
Dąbrowa Górnicza, pow. Będziński — Grochowski
„ „ „ „ — J. Plewiński i G. Wiszniewski

Drzewica, pow. Opoczyński — Józef Radzymiński
Działoszyce, pow Pińczowski — K. H. Budzyński
Falków, pocz. Ruda Maleniecka, pow. Konecki — Jadwiga Nowakowska
Garbatka, pow. Kozienicki — Włodzim. Skrzyński
Gielniów, pow. Opoczyński — Henryk Trzciński
Głowaczów, poczt. Kozienice — S-ów Dużyńskiego, dzierż. St. Mucha
Gniewoszów, — Józef Okurowski
Gowarczów, pow. Konecki — Stan. Krzyżanowski
Granica, pow. Będziński — J. Noszczyk
Grodziec, z. Piotrkowska — Czesław Kossakowski
Iłża, z. Radomska — J. Baryłkiewicz
Iwaniska, pow. Opatowski — Stan. Kowalczewski
Janów, pow. Częstochowski — Bronisław Zaborski
Janowiec, pocz. Puławy — Stan. Janiszewski
Jedlińsk, z. Radomska — Stanisław Kluge
Jędrzejów, — J. Krajewski i Witold Maciejewski
„ Rynek 6 — E. J. Smagłowski
Kamienna, — Jan Bielnicki
Kamienica Polska, pow. Częstochowski — Br. Bielobradka
Kazanów, pow. Wierzbnicki — Leon Stankowski
Kaźmierza Wielka, pow. Pińczowski — Wł. Kędracki
Końskie, ul. 3-go Maja — spadk. Jana Radwana
Kielce, ul. Kolejowa — Stefan Artwiński
„ ul. Hipoteczna róg Mickiewicza — C. Gierałtowski
Kielce, Rynek 12 — Alf. Krzanowski
„ Rynek 17 — B. Saski
„ — ul. Starowarszawska 49 — I. Wędkowski
Klimkiewiczów — pow. Opatowski—Al. Burda zarz.
Klimontów — Z. Radomska, pow. Sandomierski — B. Romanowicz
Kłobuck — pow. Częstochowski — Ant. Beczkowicz i Jan Kozankiewicz
Koprzywnica—pow. Sandomierski—Leon Wieczorek
Koszyce — pow. Pińczowski — Błeszczyński, J. Bujakowski dzierż.
Koziegłowy — pow. Będziński — L. Próchnicki i H. Judejko

Kozienice, Z. Radomska — Wojciechowski, zarz. J. Masłowski
Krążek, pow. Olkuski — S-ów Popławskiego, zarz. Cz Piotrowski
Krzepice, pow. Częstochowski — Zygmunt Orłowski
Książ Wielki, Z. Kielecka — Florjan Dotkiewicz
Lelów, pow. Włoszczowski — Teodor Prauss
Lipsko, pow. Wierzbnicki — W. Trzciński
Łagów, pow. Opatowski, — Stan Gruszczyński
Łazy, pow. Będziński — M. Piaskowski
Łopuszno, pow. Kielecki — Wład. Burchaciński
Magnuszew, pow. Kozienicki — Ant. Świątecki
Małogoszcz, pow. Jędrzejowski — Ant. Reniewicz
Michałowice, pow. Miechowski — M. Jarzębiński
Miechów — H. Zaporski i W. Domański
Mstów, pocz. Będziny-Rudniki — M. Kozankiewicz
Myszków, pow. Będziński — Stefan Szydłowski
Nowy Korczyn, pow. Buski — zarz. K. Krajczewski
Nowa Słupia, pow. Kielecki — Tomasz Jurzyński
Odrzywół, pow. Opoczyński — K. J. Mantorski
Ogrodzieniec, pow. Olkuski, przez Zawiercie — Ig. Jędreas
Oksa, pow. Jędrzejowski — Wł. Kuczkowski, dzierż. W. Soćko
Olkusz — Stefan Kugler
Opatów — Edm. Swiestowski
Opatowiec, pow. Pińczowski — Ant Bujakowski, dzierż. Józef Leszczyński
Opoczno — Henryk Kolasiński
Osiek, pow. Sandomierski — Lucjan Rudziński
Ostrowiec, pow. Opatowski — R J. Nowakowski
" " " — Spadk. Żakowskiego
Ożarów " " — Józef Dąbrowski
Pacanów, przez Stopnicę, pow. Buski — Stanisław Majewski
Paradyż, pow. Opoczyński — Fr. Zając
Pilica, pow. Olkuski — Edw. Kwapisz
Pińczów — Ant. Świerczewski
Połaniec, pow. Sandomierski — Kaz. Jachnowicz
Proszowice, pow. Miechowski — Józef Gałęzowski

Przedbórz, pow. Konecki — Spadk. Długoszewskiego, dzierż. Bol. Lipiński
Przyrów, pow. Częstochowski — Zygm. Kowalski
Przysucha, pow. Opoczyński — Karol Eubig
Przytyk, pow. Radomski — Henryk Widmański
Radom, ul. Skaryszewska 41—Jan Bolewski i S-ka
„ ul. Lubelska 5 — St. Bruśnicki
„ ul. Lubelska 57 — K. Dorociński
„ Rynek 13 — Spadk. Kasprzykowskiego
„ Pl. 3-go Maja № 1 — F. Łagodziński
„ ul. Skaryszewska — L. Podolski (apteka Kolejowa)
Radoszyce, pow. Konecki — M Radkowski
Raków, pow. Częstochowski — fabrycz. Huty Częstoch. zarz. J. Plewiński
Raków, pow. Opatowski — Zofja Chicińska
Sandomierz — Józef Popławski
Secemin, pow. Włoszczowski — Winc. Stanek
Sędziszów, pow. Jędrzejowski — Wacław Hubert
Sienno, pow. Wierzbnicki — Stan. Malczewski
Siewierz, pow. Będziński — Płaszczyńska H. zarz.
Skalbmierz, pow. Pińczowski — Miecz. Ptaszyński
Skała, pow. Olkuski — Karol Majewski
Skaryszew, pow. Radomski — Jan Nartowski
Sławków, pow. Olkuski — Stan. Kucharski
Słomniki, pow. Miechowski — Wład. Maszadro
Sobków, pow. Jędrzejowski — Ant. Rybacki
Solec n/W, pow. Wierzbnicki—Eng. Krężelewski
Solec, pow. Buski — Jan Różniakowski
Sosnowiec, Apteka Kasy Chorych — T-wo Kopalń i Zakł. hutn.
Sosnowiec, ul. Katarzyńska—S-ów Błeszyńskiego
„ Nowopogońska 35 — Cz. Goebel
„ ul. Siedlecka 53 — Minich i Pietrzykowski
Sosnowiec, H. Rogowski, dzierż. Grochulski
„ — K. Rogowski i Jan Turski
„ ul. Starososnowiecka 25 — Cz. Truszkowski
Sosnowiec, ul. Modrzejewska 14 — Wład. Wasilewski
Sosnowiec, ul. Starososnowiecka— Stanisław Wolski

Sosnowiec, ul. Szenowska — Zieleniewski
„ Pogoń-ul. Orla — Wład. Zieleziński
Staszów, pow. Sandomierski — Bol. Krauze
Stąporkow, pow. Konecki — Ludwik Jaśkowski
Stopnica, pow. Buski — Tomasz Majewski
Suchedniów, pow. Kielecki — Stefan Górbiel
Sułoszowa, pow. Olkuski — Lucjan Majewski
Szczekociny, pow. Włoszczowski — Wład. Marzec
Szydłów, pow. Buski — Stefan Pociej
Szydłowiec, pow. Konecki — J. Gołaszewski, Lenarczyk Ant. zarz
Tarłów, pow. Wierzbnicki — Teodor Jaworski
Truskolasy, pow. Częstochowski, pocz. Kłobuck — Sz. Kosztulski, dzierż. Jan Meks
Waśniów, pow. Opatowski — J. Filipczak, zarz. R. Kulczycki
Wąchock, pow. Wierzbnicki — J. Hildebrand
Wierzbica, pow. Radomski — M. Chlebowska, zarz. K. Daumas
Wierzbnik, — Roman Niklewski
Wiślica, pow Pińczowski — Stan. Pfadt
Włoszczowa, Wł. Kuczkowski, zarz. Weber Edw.
Wodzisław, pow. Jędrzejowski — Marjan Kowalski
Wolbrom, pow. Olkuski — Stan. Wojdacki
Wyśmierzyca, pow. Radomski — Bol. Wasiłowski
Zagórze, pow. Będziński — Wł. Waśniewski
Zawichost, pow. Sandomierski — Al. Rakowski
Zawiercie, — Jan Pasierbiński
„ — Stanisław Pasierbiński
„ ul. Łośnicka 1 — Miecz. Piaskowski
Ząbkowice, pow. Będziński — Włodz. Grochowski
Zwoleń, pow. Kozienicki — Józef Zagrodzki
Żarnowiec, pow. Olkuski — St. Górbiel
Żarki, pow. Będziński — S-ów Szydłowskiego, dzierż. N. Borecki
Żarnów, pow. Opoczyński — S-ów Ołtarzewskiego, zarz. Jan Siwiński

Województwo Lubelskie.

Adamów, pocz. Krzywda — Al. Rogoziński dzierż.
Annopol, — Józef Bieńkowski

Baranów, pow. Puławski — Jan Garbaczewski
Bełżyce, pow. Lubelski — H. Kowalewski
Biała Podlaska, — H. Ehrenkreutz
„ „ — K. Pawłowski
Biłgoraj, — M. Jabłonowski
Bychawa, — Jan Migurski
Chełm, — Józef Papużyński
„ — Michał Walewski i Br. Boguszewski
Chodel, — Władysław Dębski
Czemierniki, pow Lubartowski—Bolesław Trzciński
Dubienka, pow. Garwoliński—spadk. Czajkowskiego, zarz. Jul. Ziembiński
Frampol, pow. Zamojski — Stan. Bochdanowicz
Garbów, pocz. Lublin — Wł. Skarzyński
Garwolin, Z. Siedlecka — Stefan Kotowski
Głusk, pocz. Lublin — Ant. Bernatowicz
Gorzków, pow. Krasnystaw — H. Stokowski
Grabowiec, pow. Hrubieszowski — Piotr Rom. Gajewski
Horodło, — Zygm. Trzaskowski
Hrubieszów, z Lubelska — A. Du Château
Irena, p. Dęblin—S-ów Haase, dzierż M. Wiśniewski
Izbica, pow. Krasnystaw — Jan Fuchs
Jabłonna, pow. Sokołowski — Stan. Pawelski
Janów Lubelski, — Stan. Strużyński
„ Podlaski, — Tad. Szniersztein dzierż.
Józefów, pow. Biłgorajski — H. Minczewski
Kamionka, poczta Lubartów — Józef Zawadzki
Kazimierz, pow. Puławski — Sz Lichtson
Kock, pow Łukowski — Zieliński, zarz. F. Haciński
Komarów, przez Zamość — Ludw Tomaszewski
Komarówka, poczta Wohyń — M. Burdziński
Końsko-Wola, pow. Puławski — St, Cyfracki, zarz. Kuczyńska Marja
Konstantynów, z. Siedlecka — właśc. Józef Smoleński, dzierż. Wacław Kurnatowski
Korytnica, pocz. Węgrów — Fr. Przybyłowski
Kossów, — St. Telaki, J. Kościakiewicz
Kraśniczyn, pow. Krasnystaw — Bol. Jagielski
Kraśnik, pow. Janowski — Wł. Bielski i Czerwiński
Krasnobród, pow. Zamojski — S-ów Niedzielskiego, zarz. Jan Pawłowski

Krasnystaw, — Antoni Szczęśniewski
Kryłów, pocz. Hrubieszów — Grzeg. Dziemski
Krzeczonów, pow. Bychawa — Ant. Nizawski
Krzeszów, n/Sanem, pocz. Rudniki — Br. Jasiński
Kurów, pow. Puławski — Klemens Rola
Lubartów, — Jan Ryl
Lublin, Krak. Przedm. 45 — Rysz. Barszczewski i Fr. Kocowski
„ Kowalska 16 — Józ. Bielakowski i Szeliga
„ Foksal 19 — Leonard Bołdok
„ Krak. Przedm. 14 — Józef Chrzanowski i Grodzki Feliks
Lublin, Krak. Przedm. 5 — Henryk Czerwiński
„ Rynek 2 — Piotr Semadeni i A. Klonowiecki
„ Kalinowszczyzna — właśc. Bielakowski, dzier. K. Garbalski
Lublin, Namiestnikowska 27 — Kaz. Pryliński
„ ul. Rychawska 46 — Policzkiewicz
„ Krak Przedm. 31 — Ant. Stecki i Gustaw Haberlau i J. Tomaszewski
Lublin, ul. Lubartowska 25 — A. Wieczorkiewicz
Łaskarzew, pow. Garwoliński — spadk. H. Zielińskiego, zarz. M. Mioduszewski
Łaszczów, pow. Tomaszowski — Konstanty Sznuk
Łęczna, pow. Lubartowski — Miecz. Bochyński
Łochów, pow. Węgrowski — Alek. Wyrzykowski
Łomazy, pow. Bielski — Jan Jankowski
Łopiennik Lacki, pow. Krasnystaw — Jul. Szumiata
Łosice, „ „ — Józ. Kostecki
Łuków, z. Siedlecka — Feliks Kaczyński
„ — Nowiński Teodor i Kazimierz Pawłowski
Łysobyki, pocz. Kock, pow. Łukowski — Jadwiga Gliniecka
Maciejowice, pow. Garwoliński—Wiktor Saski i Zofja Saska
Markuszów, pow. Puławski — Kl. Rola, zarz. Rudolf Kazimiera
Michów, poczt. Lubartów — A. Krauze
Międzyrzec pow. Radzymiński — Józef Grodnicki
„ „ „ — Juljan Eborowicz
Modliborzyce, pow. Janowski — Wacław Kubicki
Mokobody, z. Siedlecka W. Kłopotowski

Mordy, pow. Siedlecki — Józef Jabłoński
Nałęczów, pow. Puławski — Józef Konieczny
Niedrzwica Mała, pow. Lubelski — E. Stobiński
Opole, pow. Puławski — Adam Stefański
Ostrów, pow. Włodawski — Aleksander Samulik
Parczew, „ „ — S-ów Biernackiego, Piotr Jabłoński
Parysów, pow. Garwoliński — Tad. Chmielewski
Piaski Wielkie, pow. Lubelski — Stan. Pepłowski
Pilawa, pow. Garwoliński — Józef Kłosek
Poturzyn, pow Tomaszowski — Fel. Miller
Puławy, — Cyfracki
„ — Ryszard Treutler
Radzyń, z. Podlaska — E. Wójcikowski
Rejowiec, pow. Chełmski — Marjan Sikorski
Ryki, pow. Garwoliński — Piotr Laskowski
Sadowno, pow. Węgrowski — S-ów Gołębiowskiego, Z. Kołomyjski zarz.
Sarnaki, pow Konstantynowski — A. Dzierzewicz, zarz. Stanisław Piotrowski
Sawin, — Iwanowski Stefan
Siedlce, Ignacy Czarnecki i Wacław Kamiński
„ ul. Alejowa 22 — J. Maliszewski
„ — Józef Olszakowski
„ — A. Szczuka
Siedliszcze, — Ryl Antoni
Skierbieszów, pow Zamojski — Piotr Łotuszyński
Sławatycze, pow. Bielski — Wacław Adamski
Sobienie Jeziory, pow. Garwoliński — Wł. Gorty
Sobolew, pow. Garwoliński — Jan Waślicki
Sokoły, pow. Wysokie — H Kulesza
Sosnowica, pow. Włodawski — Ig. Zawadzki, dzierż. J. Danielak
Sterdyń, — Bolesław Zaremba
Stężyca, pow. Garwoliński — Bol. Karaśkiewicz
Stoczek, pow. Łukowski — D. Pogorzelski
„ „ „ — Fel. Hryniewicki
Świerze, pow. Chełmski — Stanisław Rychter
Szczebrzeszyn, pow. Zamojski — Jan Szczygłowski
Tarnogród, — pow. Biłgorajski — Wł. Bartnikowski
Terespol, pow. Bielski — Eug. Pankla
Tomaszów, — Emil Franke

Trawniki, pow. Lubelski — L. Englert, zarz. K. Wójcik
Trzebieszów, pow. Łukowski — Ad. Stroynowski
Turobin, pow. Krasnystaw — Feliks Grodzki
Tyszowce, — Wacław Przyborowski
Uchanie, pow. Hrubieszowski — St Jurkiewicz
Urzędów, pow. Janowski — S-ów Michalskiego A., dzierż. Sawa Władysław
Wereszczyn, pow. Włodawski — J. Aksamitowski
Węgrow, — Stanisław Tokarski
Wisznice, pow. Włodawski — J. M. Naimski
Włodawa, — Wacław Poraziński i Wacław Frick
Wohyń, z. Siedlecka — A. Frykacz
Wojsławice, pow. Chełmski — Henryk Kamiński
Wyrozręby, pow. Sokołowski — Piotr Dramiński
Wysokie, pow. Krasnystawski — Jerzy Trentowski
Zaklików, pow. Janowski — Wład. Słubicki
Zakrzówek, „ „ — Bronisław Górnicki
Zamość, — Czernicki i S-ka
„ — spadk. Kłosowskiego
„ — Abr. Stern i H. Cwirn
Zbuczyn, pow Siedlecki — spadk. Hildebrandta, dzierż. Stanisław Czajkowski
Zwierzyniec, pow. Zamojski — Janina Gulińska
Żelechów, pow. Garwoliński — Stanisław Zwoliński
Żółkiewka, z. Lubelska — Stefan Wojnicz

Województwo Łódzkie.

Aleksandrów — Szwab Alfons
„ — Kotynia Aleks.
Andrespol, pow. Brzeziński — N. Szac, Sz. Drabinko dzierż.
Bełchatów — Szabrański Wł.
Będkow, pow. Brzeziński — L. Wojdaliński
Błaszki, pow. Kaliski — Tad. Stojowski
Bolesławiec, pow. Wieluński — Edw. Kukulski
Brdów, pow. Izbica Kaliska — Jan Grzelecki
Brzeziny — Ludwik Górecki
„ — Bolesław Klein
Brudzew, pow. Kolski — Zawadzki Emil. Wacł.
Burzenin, pow. Sieradzki — Z. Sadzewicz

Ceków, pow. Kaliski — Jan A. Wisławski
Ciążeń, pow. Słupecki — Stan. Chrzanowski
Chocz, pow. Kaliski—M. Pirwocha, dzierż. A. Korczyński
Dąbie, pow. Kolski — E. Lange
Dłutów, pow. Łaski — H. Perski
Dobra, pow. Słupecki — Witold Eret
Działoszyn, pow. Wieluński — K. Klemczyński
Gidle, pocz. Noworadomsk — Panceramowa
Główno, pow. Brzeziński — Al. Brylski
Golina, pow. Koniński — Spadk. A. Szyndlera, zarz. St. Bargiel
Godziesze, pow. Kaliski — E. Laskowski
Gomunice, pow. Radomskowski—A. Kędzierski, W. Malczewski zarz.
Gorzkowice, pow. Piotrkowski — Jost Jakób
Grabów, pow. Łęczycki — Gust. Mackiewicz
Grodziec, pow. Piotrkowski — Kossakowski
" " " — S. Otwinowski
Grzegorzewo, pocz. Koło — Stan. Sakwa
Iwanowice, pocz. Błaszki — Fr. Bojarzyński
Izbica, pow. Kolski — Miecz. Esman
Jeżów — St. Domański i zarz. T. Perliński
Kalisz, ul. Wrocławska — J. Chlebiński
" ul. Towarowa 7 — St. Kalinowski
" ul. Kanoniczna 5 — J. Kijewski
" ul. Babina 27 — Ant. Kurowski
" ul. Wrocławska 38 — Dr. W. Niwiński
" ul. Warszawska 31 — S. Piotrowski
Kamieńsk, Z. Piotrkowska — A. Kędzierski
Kazimierz, pow. Kaliski — H. Weryński
Kiełczygłów, pow, Wieluński — Astasiewicz J.
Kleczew, pow. Słupecki — Sukc. Dukieta
Kłodawa, pow. Kolski — J. Lewandowski
Kłomnice, pow. Radomskowski — K. Piasecki
Koluszki, pow. Brzeziński — H. Jezierski
Koło, Z. Kaliska — Piotrowski
" " — Cz. Tomaszewski
Koniecpol, pow. Radomskowski — R. Bellon
Konin, Z. Kaliska — Fr. Liśkiewicz
" " " — J. Małkiewicz
Konstantynów—S-ów Piotrowskiego, zarz. St. Fiszer

Koźminek, Z. Kaliska — Br. Pronaszko
Kramsk, pow. Koniński — M. Pirwocha
Lutomiersk, pow. Łaski — M. Kłobukowski
Lututów, pow. Wieluński — J. Wyganowski
Łask, pow. Łaski — M. Albrecht
Łęczyca — W. Batkowski
" — T. Lewandowski
Łódź, ul. Piotrkowska 17 — Miejska
" — Pabjanicka Szosa 50 G. Antoniewicz,
" ul. Piotrkowska 97 — M. Bartoszewski
" Rzgowska 59 — Busse Ant.
" ul. Średnia 10 — Ant. Charemza
" ul. Wólczańska 17—J. Cymmer i Ilnicki Piotr
" ul. Piotrkowska 127 — W. Danielecki
" ul. Zgierska 57 — H Dancerowa
" ul. Zgierska 87 — St. Duszkiewicz
" ul. Piotrkowska 225 — M Epstein
" ul. Dzielna 4 — Br. Głuchowski
" ul. Wschodnia 54 — S-ców Gorfeina
" ul. Przejazd 59 — Z. Gorczycki
" ul. Andrzeja 28 — S ów Grodzkiego, dzierż. Rembieliński
" ul. Konstantynowska 17 — W. Groszkowski
" ul. Główna 50 — St. Hamburg
" ul. Brzezińska 24 — J. Hartman
" ul. Stary Rynek 9 — Sz. Jankielewicz
" ul. Aleksandrowska 80 — J. Kahane
" ul. Zgierska 54 — M. Kasperkiewicz
" ul. Piotrkowska 164 — spadk. A. Kraffta
" ul. Nowy Rynek 2 — spadk. M Leinwebera
" ul. Południowa 19 — Tow. „Linas Hacholim"
" ul. Piotrkowska 191 — M. Lipiec
" ul. Cegielniana 64 — Zygmunt Markus
" ul. Piotrkowska 46 — spadk. Mullera Fr.
" ul. Piotrkowska 307 — L. Pawłowski
" ul. Aleksandrowka 37 — M. Pietrzykowski
" ul. Główna 5 — J. Pogonowski
" Plac Kościelny 8 — A. Potasz
" ul. Targowa 18 — Iz. i L. Poznańscy, dzierż. Teofil Tugenhold
" ul. Cegielniana 12 — M. Rosenblum
" ul. Przędzielna 75 — T-wo Akc. K. Scheiblera

Łódź, ul Przejazd 19 — Sokolewicz
„ ul. Brzezińska 56. St. Trawkowska
„ ul. Zakrzewska 27 — spadk. Fr. Wójcickiego
„ ul. Piotrkowska 25 — J. Zundelewicz
Nowa Brzeźnica — Szulc
Opatówek, pow. Kaliski — K. Zawadzki
Osjaków, pow. Wieluński — A. Błażejewski
Ozorków, — Gustaw Indrike
„ — spadk. R. Weila
Pabjanice, ul. Warszawska 4, pow. Łaski — Jan Bolechowski
Pabjanice, ul. Zamkowa 27, pow. Łaski-Karol Gaertner
Pabjanice, pow. Łaski — spadkobier. Pączkiewicza i Szydłowskiego
Pabjanice, ul. Warszawska 25, pow. Łaski — Piechaczek, Orłowska Wiktorja
Pabjanice, ul. Zamkowa 27, pow. Łaski — Bronisław Połubiński
Pajęczno, pow. Radomskowski — Roman Lisicki
Pęczniew, pow Słupecki — spadk. Wł. Łysakowskiego, zarz. K. Żółtowski
Piątek, pow Łęczycki — L. Robakowski
Piotrków, ul. Kaliska 1 — spadkob. Cieślewskiego
„ — Julian Grabowski
„ ul. Kaliska 21 — Bolesł w Tyc
„ Rynek Trybunalski 3 — Mich. Witanowski
Poddębice, pow. Łęczycki — Paweł Bieluczyk
Praszka, pow. Wieluński — Wacław Łucki
Pyzdry, pow. Słupecki — Gustowski
Radomsk, — Humblet J
„ — Teofil Węgrzyn
Rozprza, pow. Piotrkowski — Edward Grabski
Ruda Pabjanicka, — Jan Jarzębowski
Rudniki, pow. Wieluński — Laskowski
Rychwał, pow Koniński — Jan Chojnacki
Rzgów, pocz. Konin — Br. Kosiński
Silniczka, pocz. Noworadomsk — L. Chmielikowski
Sieradz, — spadk. Idzikowskiego
„ — Wacław Obrąpalski
Skomlin, pow. Wieluński — Teodor Beeger, dzierż. Jan Leman
Skulsk, pow. Słupecki — St. Chruszczewski

Slesin, pow. Koniński — Z. Szczepankowski
Słupca, — Leon Plewiński
Sobótka, pow. Łęczycki — Jan Łaganowski
Sokolniki, pow. Wieluński — Jan Tarnowski
Sompolno, pow. Kaliski — Wiktor Hube
Srocko, z. Piotrkowska — Walenty Wietrzyk
Stawiszyn, pow. Kaliski — spadk. Leżuchowskiego
Stryków, pow. Brzeziński — Z. Niemyski
Sulmierzyce, pow. Radomskowski — Józef Borowski
Sulejów, pow. Piotrkowski — Marc. Czuprykowski
Szadek, pow. Sieradzki — Stefan Kocznorowski
Szczerców, pow. Łaski — Al. Dyamentowski
Tomaszów Mazow., pow. Brzeziński—I. Ambroziewicz
Tomaszów Mazow., pow. Brzeziński — Fr. Borzęcki
„ „ „ „ — spadkobiercy Knabego H. L.
Tomaszów Mazow., pow. Brzeziński — K. Kubiczek
Tuliszków, pow. Koniński — Józef Wichliński
Turek, — Rom. Ręczykowski
Tuszyn, — Aleks. Ende
Ujazd, pow. Brzeziński — Antoni Nawrot
Uniejów, z. Kaliska — Andrz. Zahorowski
Warta, pow. Sieradzki — spadk. W. Skarżyńskiego
Wartkowice, pow. Łęczycki — M. Dyszkiewicz
Widawa, pow. Łaski — Ant. Głuchowski
Wielgomłyny, pow. Radomskowski — Mieczysław Frankowski
Wieluń, — Wł. Burchaciński
„ — St. Szmidel
Wieruszów, pow. Wieluński — Jan Kowalczewski
Wilczyn, pow. Słupecki — Jan Zalewski
Witonia, pow. Łęczycki — Michał Dowgiałło
Władysławów, pow. Koniński — Waldemar Laube
Zadzim, — Stan. Dam. Bromski
Zagurów, pow. Słupecki — M. Marczuk
Zduńska Wola, Belwederska 381 — Tad. Hofman
„ „ ul. Łaska 276 — Ant. Mazurkiewicz
„ „ ul. Kościelna 365 — Jan Szaniawski
Zelów, pow. Łaski — Stefan Trojanowski
Zgierz, ul. Piłsudskiego 37—S-ów W. Ludoborskiego, zarz. Sabina Karwowska
Zgierz, Stary Rynek 9 — Fr. Patek

Zgierz, ul. Długa 12 — Bronisław Zaremba
Złoczew, pow. Sieradzki — Antoni Piotrowski

Województwo Nowogródzkie.

Baranowicze, z Grodzieńska — J. Abramowski
„ ul. Szeptyckiego 21—Kl. Monkielewicz
„ — Tec
Bielica, pow. Lidzki — A. Kremień
Bieniakonie, pow. Lidzki — Baran Jakób, zarz. Taub Jonasz
Brasław, — S-ów Kwiczewskiego, zarz. Michalina Kwiczewska
Budsław, pow. Wilejski — Newach Biegun
Dereczyn, pow. Słonimski — A. Grünwald
Dokszyce, — Al. Pawłowski
Dołhinowo, pow. Wilejski — M. Frydman
Druja, z. Wileńska — A. Adler
Dukszty, pow. Bracławski — Lucjan Michałowski
Duniłowicze, — Nowicki, Malej
Dworzec, pow. Słonimski — M. Piekielny
Dzisna, — F. Nejsztadt
Ejszyszki, pow. Lidzki — M. Korys
Głębokie, pow. Dziśnieński — Otton Fajertag
Gródek, pow. Wilejski — Cukierman
Horodziej, — I. Animowicki
Horodyszcze, pow. Nowogródzki — S. Ajzykowicki
Ilja, pow. Wilejski — Wł. Religjoni
Iwieniec, pow. Stołpecki — M. Łapides
Iwje, — K. Urbanowicz
Jody, pow. Dziśnieński — J. Gintowt
Kleck, pow. Nieświeski — A. Ruff
Korelicze, — Eljasberg Gerszon
Koziany, pow. Dziśnieński — Ch. Krywicki
Kozłowszczyzna, pow. Słonimski—Wajsenberg Owsiej
Krasne, pow. Wilejski — A. Gilbert
Krzywicze, pow. Wilejski — S. Nachimowski
Lachowicze, koło Baranowicz — Wł. Kluk
„ pow. Baranowicki — M. Chazanowicz
Lebiedziew, pow. Wilejski — I. Reznicki
Lida, — Rudolf Bergman

Lida, ul. Suwalska 19 — Stukator
Lipniszki, pow. Wołożyński — M. Krachmanik
Lubcza, pow. Nowogródzki — I. Ajzykowicki
Łużki, pow. Dziśnieński — M. Wejnberg
Mir, pow. Nieświeski — W. Rozowski
Mołczadź, z. Grodzieńska — Dworzecki
Mołodeczno, z. Wileńska — Kaz. Sarolis
Niechniewicze, pow. Nowogródzki — Lejzorowski Owsiej
Nieśwież, Ratuszowa 14 — M. Aniszczyk, E. Walicka
Nowogródek, — Apteka Miejska
„ — Lizorowski M.
Nowy Pohost, pow. Dziśnieński — Chaja Sosnowik. Kac I.
Ostryna pow. Lidzki — Berezowska Haja, zarz. Basia Abelewicz
Parafjanowo, — Worobejczyk Liza
Plissa, pow. Dziśnieński — S. Okuniew, Świerdlinowa
Postawy, pow. Duniłowiczowski — I. Chackielewicz
Radoszkowicze, z. Wileńska — A. Bagieński
Raduń, pow. Lidzki — A. Zelwiański
Raków, pow. Stołpecki — S-ów Abramowa, zarz. G. Wulfson
Rubieżewicze, pow. Stołpecki — Josel Kowarski
Siniawka, pow. Nieświeski — Najmark, Gol N.
Słonim, ul. Kościuszki 4 — H. Grodzieński
„ — K. Pryliński
„ — W. Strebejko
„ — O. Wajsenberg
Snów, pow. Nieświeski — Fajwel Minc
Sobotniki, pow. Wołożyński — Bolesław Czejdo
Stołpce, ul. Piłsudskiego — Sz. Kitajewicz
Szarkowszczyzna, pow. Dziśnieński — A. Bajdalinow, zarz. Józef Butkiewicz
Szczuczyn, — Wł. Drewnikowski
Traby, pow. Wołożyński — Lewin Fejga
Turzec, — I. Chodosz
Wasiliszki, pow. Lidzki — S. Kacelnik
Wilejka, z. Wileńska — Zofja Bujniewicz
Wiszniew, — Bronisław Pobol
Wołożyn, — Kaz. Głuchowski

Woronowo, pow. Lidzki — Sara Baranowa
Zdzięcioł, pow. Słonimski — Bikowski
Żełudek, pow. Lidzki — L. Mullar

Województwo Poleskie.

Bereźnica, pow. Sarneński — sukc. Gościewicza, J. Stryżukiewicz
Brześć n./Bugiem — F. Grünberg
" " — K. Kagan
" " — spadk. W Jankowskiego
" " — Dawid Rakow
" " — Jerzy Saski
Chomsk, pow Drohiczyński — M. Rozenszejn
Dawidgródek, pow. Łuniniecki — M. Dubersztein
Domaczewo, pow. Brzeski — Bereźniak Feldman
Dombrowica, pow. Sarneński — M. Matusow
Drohiczyn — Gerszuni Roza
" n Bugiem — K. Kozarski
" — J. Najdycz
Hancewicze, pow. Łuniniecki — J. Kapłan
Janów, pow. Drohiczyński — Reches Wolf
Kamieniec Litewski, pow. Brzeski — Jan Ossowski
Bereza Kartuska, pow. Prużański — A. Sobocki
Kobryń, z. Grodzieńska — S-ów Szydłowskiego,
Kosòw — Szycgał Gerszon
Lenin, pow. Łuniniecki — Tonis N.
Łuniniec, — Hofsztein S
Motol, pow. Drohiczyński — Ch. Długin
Pińsk — Apteka Miejska — Magistrat
" ul. Brzeska 25 — Grünberg N.
" ul Łagiszyńska 38 — Halper
" ul Dominikańska 35 — S-ów Wasiańskie', dzierż. A. Kalicki i F. Gałach
" Langbard Nochim (zamknięta)
" — S. Palejew
Prużany — Wł Krzywopisz
Rokitno, pocz. Sarny — N. Solcman
Różany, pow. Kosowski — Sz. Mogilański
Sarny — Józef Barzan
Stolin, pow. Łuniniecki — D. Dubicki

Szereszewo — E. Baumritter
Włodzimierzec, pow. Sarneński — K. Rogalski
Wysokie-Litewskie, pow. Brzeski — M. Gelerstein
Żabinka, pow. Kobryński — L. Szuszanow

Województwo Wołyńskie.

Aleksandria, pocz. Równe — G. Hołowczyner
Beresteczko — Furer Boruch
Berezno, pow. Rówieński — W. Wyszyński
Boremel — Leop. Nitkiewicz
Czarnków, pow. Łucki — Szymon Fiks
Derażne, pow. Rówieński — Dąbrowska
Dubno — W. Kaszpar, dzierż. A. Kozakiewicz
„ — M. Galperson
„ — J. Witwicki
Hołoby — St. i W. Makiełło
Hoszcz — Korinman
Horochów — Ant. Wierzbowski
Klewań — M. Segal
Kołki, pow. Łucki — I. M. Szkłar
Korzec, pow. Rówieński — J. Passow
Kostopol, „ „ — Ela Pomeranc
Kowel — P. Ejsmont
„ — G. Fridrichson
„ — L. Prażmowska
Kozin, pocz. Dubno — Konst. Michalski
Krzemieniec — J. Feldman dzierż., Ejdys Moses zarz.
„ — L. Hindles
„ — Tkaczyński
Kupiczów, pow. Kowelski — A. Kagan
Łanowce, „ Krzemieniecki — H. Bejmblat
Łokacze, pow. Horochowski—Gukler, zarz. A. Geller
Łuck — Dal Łazarz
„ — Dal Hersz
„ — Janikowski
„ — Rejnomen
„ — Złocki Fr.
Maciejów — F. Mandelbaum
Mielnica — A. Szalisman
Międzyrzec, pow. Rówieński — Szyłkajtis A.

Mizocz, pow. Dubieński — B. Finkiel
Młynów, „ „ — O. Wajnsztok
Ołyka „ „ — Bat
Ostróg — A. Szajer
„ — Boris Tulczyński
„ — W. Żółtowski
Poczajow — W. Furowicz
Poryck, pow. Włodzimierski — Jakób Bursztyn
Radziwiłłów — Wł. Dubczak
Rowno — Tom Jakuszewski
„ — M. Kabziński
„ — A. Lipiński
„ — F. Rozenkranc
„ — P. Rutkowski
„ — Sandberg
Różyszcze, pow. Łucki — Ejdel Izaak
Szumsk, pow. Krzemieniecki — M. Chazen
Torczyn — Fiks i Rosenfeld
Tuczyn, pocz. Równo — Aron Bat
Turzysk, pow. Kowelski — M. Szterental
Uścitug, pow. Włodzimierski — Perelman
Warkowicze, pow. Dubieński — M. Szwarcman
Wiśniowiec — M. Raszowski
Włodzimierz — Ant. Kołomyjski
„ — Szczurowski Al i Kaz. Gukler
„ — Rogalski
Wołkowyje, pocz. Dubno — H. B. Fiszman
Zdołbunowo — J. Karsz

Województwo Lwowskie

Baligród — Stanisław Faliszewski
Baranów — Witold Kozłowski
Bełz — Józef Gross
Bircza — Tadeusz Kruczek
Błażowa — Antoni Brzęś
Borysław — Aleksander Chomiński
„ — Kasy chorych, zarz. Włodz. Kubrakiewicz
Bóbrka — Spadkob. Wąsowicza, zarz. Józef Zbyszewski

Brzozów — Tadeusz Kotowicz, dzierż. Józef Ba dach
Bukowsko — Teodor Gerżabek, zarz. Witold Mańkowski
Chodorów — Juljusz Biederman
Chyrów — S-ów Łowickiego, zarz Stanisław Lewi:ki
Cieszanów — S-ów Łukaszewicza, zarz. Bolesław Bajorski
Dobromil — Spadk Grotowskiego, dzierż. Henryk Krebs
Drohobycz — Arzt Henryk
„ — Safrin Emil
„ — Simon Artur Teod.
„ — Tobiaszek G.
„ — Truskawiec (sezonowa)
Dubiecko — Julj Grudzewski
Dukla — Springer Sische
Dynów — Baraniecki Franciszek
Frysztak — Spadk. S Zaniewskiego, zarz. Zasielski Roman
Głogów — Jan Masłowski
Grębów — Jan Haszczyc
Gródek Jagielloński — Władysław Borucki
„ „ — Ignacy Hescheles
Janów — Kohn Edward
Jasienica — Fränkel Saul
Jarosław — Kucharski Edward
„ — Dr. J. Rohm
„ Feliks Wojciechowski
Jaworów — Stanisław Lachowicz
Kleparów — Kohlhepp Bolesław
Kolbuszowa — Stanisław Casssino
Komarno — Adolf Metanowski
Korczyn — Władysław Grabowski
Krakowiec — Sattler Marjan
Krosno — Jan Mieszkowski („pod Barankiem")
„ — W. Wojtynkiewicz
Krystynopol — Leiblinger O.
Kulików — Sinkowski Hipolit
Leżajsk — S-ów Kijasa, zarz. Butrymowicz St. Adam
Lisko — Moszczeński F.
Lubaczów — Kozłowski Stanisłam
Lubień Wielki — Köpel Mojżesz

Lutowiska — Spadk. Serkowskiego, zarz. Stan. Wawroński
Lwów, ul. Żółkiewska — Adolf Aschkenazy
„ ul. Łyczakowska 57 — Henryk Błądziński
„ ul. Legjonów — M. Beiser
„ ul. Słowackiego — Fryderyk Dewechy
„ ul. Łyczakowska — Antoni Ehrbar
„ ul. Gęsia 1 — Marek Ettinger
„ ul. Kazimierowska — Szymon Hay
„ ul. Kochanowskiego 11 — Wład. Dobrzański
„ ul. Grodecka — Emil Jezierski
„ ul. Słoneczna — Kajetan Kajetanowicz
„ ul. Leona Sapiehy — Jul. Kaniewski
„ Bajki № 29 przy ul. Listopada — Fr. Krzyżanowski
„ ul. Kopernika — Marjan Krzyżanowski
„ ul. Zamarstynowska — Kwartner
„ ul. Grodecka — Mieczysław Łazowski
„ ul. Św. Zofji — spadk. Anton. Markowicza
„ ul Piekarska l. 45 — Centralna — M. Oberlender
„ ul. Akademicka — Dr. J. Pilewski
„ Rynek 18 — Józef Pineles i Juljusz Brettler
„ Plac Bernacyński — Dr. Jan Poratyński
„ ul. Krakowska — Herman Rubel
„ ul. Grodzickich — Dr Antoni Sklepiński
„ ul. Halicka, pod Złotym Orłem, Leszek Sładowski
„ ul. Janowska 52 — Otmar Stawomirski
„ ul. Hetmańska — Dr. Stefan Stenzel
„ ul. Zielona 33 — Otmar Tenenbaum
„ ul. Żółkiewska — Jan Zarzycki
„ ul. Pańska — Leon Zuckerman
„ ul. Kulparkowska l. 22 — Bogdanówka, pod „Koleją" — K. Zygmuntowicz
„ ul. Głowińskiego, Szpitala Powszechnego
Łańcut — Wład. Borkowski
„ — Józef Wróblewski i Wł. Kindraczuk
Łąka, koło Sambora — Adolf Nussbaum
Majdan — Paryles M.
Magierów — Chorzemski Izydor
Medenica — Art. Maurycy

Mosty Wielkie — Krauss Józef
Mościska — Spirer Oskar
Narol — Krynicki Emil
Niemirów — J. Karczyński
Nisko — L. Korecki
Niżankowice — Kapiszewski Tad.
Oleszyce — Nussbeck Abraham
Podbuż — Maurer Feiwel
Pruchnik — Schapu Natan
Przemyśl — Groten Anastazy
„ — ul. Słowackiego 25 — Z. Landes
„ — ul. Kościuszki 7 — Witold Mańkowski
„ — ul. Dworeckiego — Wł. Mańkowski
„ — Pomeranz Izydor
„ — Otto Sandauer
„ — ul. Franciszkańska 5 — Szancer Gustaw
„ — ul. Franciszkańska — Karol Wiesel
Radomyśl n./Sanem — Maruszewski Stanisław
Rawa Ruska — Spadk. Podobińskiego, dzierż. Deisenberg M.
Rawa Ruska — Zabitowski Karol
Rozwadów — Leon Sigall
Rudki — Friedman J.
Rudnik n./S. — Reischer Klemens
Rymanów — Haładewicz Władysław
Rzeszów — Jan Angerman
„ — M. Herschdorfera, dzierż. Jakób Fränkel
„ — Karpiński Eust. Wł.
„ — S-ów Kołodziejskiego J.
„ ul. Zamkowa 14 — A. Serwacki
Sądowa Wisznia — Maner Markus
Sambor — Edelman Szymon
„ — Hordiner Izaak dzierż.
„ — Lepiankiewicz Jan
„ — Selinger Jakób
Sanok — Eisenbach Henryk
„ — Górny Jan
„ Kawski Marjan
Sieniawa — Spadk. Mańkowskiego, zarz. Kałużniacki Eust.
Schodnica — Bronisław Jakliński
Sokal — Lebedowicz Ludw.

Sokal — Spadk. E. Wysoczańskiego
Sokołów — Stanisław Dańczak
Stara Sól — Strzegocki Apolin.
Stary Sambor — Józef Gunderman
Strzyżów — Eug. Stoeger
Szczerzec — Gelbard J.
Strzeliska Nowe — pod „Opatrznością" — J. Kanczuger
Tarnobrzeg — pod „Opatrznością" — zarz. Rosner Henryk
Tartaków — Spadk. K. Wojdy, zarz. Witriol Abr.
Tustanowice-Wolanka — Offe Samuel
Tyczyn — Truskolański Stanisław
Uhnów — Kałużniacki Korneli
Ulanów — Janeczek Miecz.
Ustrzyki Dolne — Grünhaut Zygm.
Warąż — Czesław Minnicki
Winniki — Bauman Kazimierz
Zamarstynów k./Lwowa — Teofil Starczewski
Zarszyn — Goldsteina Ludwika
Zniesienie — Braunstein Adolf
Żółkiew — Spadk. Dadlera, zarz. Gross Karol
" — Pyszyński Antoni
Żołynia — Biechoński Franciszek

Województwo Stanisławowskie.

Bohorodczany — Jan Gaertner
Bolechów — Kimelman Oswald
Bołszowce — Mück Feliks
Borynia — Góroński Adolf
Bukaczowce — Wallner Leon
Bursztyn — Zygmunt Türhaus, Wł. Dobrzański zarz.
Delatyn — Kuhl Rudolf Ant.
Dolina — Roth Ilo
Gwoździec — Godlewski W.
Halicz — Hamerman L.
Horodenka — Miron Lurie
" — Orłowski Józef
Jabłonów — Kotlarczuk Ant.
Kałusz — A. Szustow

Knihinin-Górka — Landes Adolf
„ Kolonja — Klahr S.
Kołomyja — Becher Dawid
„ — Falber F.
„ — Herer J.
„ — Köpel J
„ — Neider Wilhelm
„ — Dr. Stefan Stenzel
Kossów — Mann S. zarz.
Kuty — Hessel Afner, zarz. N. Wasserman
Lipnica Dolna — Gustaw Gizelta
Mikołajów — Prokesz Juljan
Mikuliczyn — Scherft Leopold
Nadwórna — Skurewicz Józef
Niżnów — Błocki Witold
Obertyn — Schorr Leon
Ottynja — Schiffer Jakób
Peczeniżyn — Mr. Ed. Kohn
Perehińsko — Spadk. Gomalińskiego, zarz. J. Groll
Rohatyn — Jan Stenzel, zarz. Glazor Tadeusz
Rozdół — Mierzwiński Br.
Rożniatów — Maciurzyński Apolin.
Skole — Ehrlich J.
Śniatyn — Lazurkiewicz R.
„ — Niemczewski Michał
Sołotwina — Zussman L.
Stanisławów — Amirowicz Jan
„ — Armatys Kazimierz
„ — Adam Gustaw
„ — Macura Karol
„ — Schiller Józef
„ — Teodorowicz Zygmunt
Stryj — Spadk. J. Aichmüllera
„ — „ Chalbazynego
„ — Norbert Haber
„ — Sobel Marcin
„ — Sternberg Abel
Synowódzko-Wyżne — Lempert Maurycy
Tłumacz — Szankowski Marjan
Turka n./Str. — Feldman Dawid
Tyśmienica — Goldenberg Dawid
Wełdzirz — Wesołowski Hieronim

Wojniłów — Kuhnen Stanisław właść., Goldstein L. zarz
Zabłotów — M-r M. Barbag
Żabie — Tlappa Jan Gwalbert
Żurawno — Kurzrok Józef
Żydaczów — Nussbaum Mojżesz

Województwo Tarnopolskie.

Borszczów — Niemczewski Jan
Brody — Kallir Leon
„ — Kalmus Arnold
„ — Rothenberg Z.
„ — Senzer Adolf
Brzeżany — Altschüler Salomon
„ — Mahlik W.
Buczacz — Spadk. Lewickiego
„ — „ Wrzesińskiego
Budzanów — Köller Adolf
Busk — Gina Robert
Chorostków—Spadk. Szymanowicza, Silberg B. zarz.
Czortków — Spadk. L. Nossa
„ — „ Szymona Demana
Dunajów — Traunfellner Sz.
Gliniany — Hełm Adolf
Gołogóry — Mościsker Samuel
Grzymałów — Braun S. D.
Husiatyn — Spadk Znamirowskiego, Popiel D. zarz.
Jagielnica — Preiss Herman
Janów — Mr. T. Gizelt
Jazłowiec — Szrekinger Wolf
Jezierna — Münz Ludwik
Jezierzany, ul. Kraińskiego — Mr. J. Monies zarz.
Kamionka Strumiłowa — Cukier Piort
„ „ — Spadk. Zawałkiewicza
Kopyczyńce — Prokesz Jan zarz.
Korolówka — Spadk. Allerhanda, dzierż. Schwarz D.
Kozłów — Błachowski H., dzierż. Glückman Jul.
Kozowa — Mr. Maurycy Landau zarz.
Łopatyn — Marjan Stettner
Mielnica — Paweł Meiler, zarz. Eidelsheim S.

Mikulińce — Katz Samuel
Monasterzyska — Goldenberg Bern.
Nowe Sioło — Holinaty Emil
Olesko — Hofman Karol
Podhajce — Ecker Samuel
Podkamień — J. Pulver
Podwołoczyska — Spadk. Weinberga
Pomorzany — Baczyński Franc., Zeimer Leon dzierż.
Potok Złoty — S-ów Witkiewicza, zarz. K. Raczkowski
Probużna — Kristianpoler S.
Przemyślany — Emanuel Linsker
Radziechów — Mr. Stan. Jaśkiewicz
Sasów — Löwner Henryk dzierż.
Skała — Piotrowski Henryk
Skałat — Aszkenazy M.
Strusów — Feibisz Farb
Tarnopol — Krasuski Gustaw
„ — Dr. Franzos Juljusz
„ — Filip Freudenthal
„ — Hellman Otto dzierż.
„ — Adam Krzyżanowski
Tłuste — Tittinger Emil
Toporów — Karp Sz.
Trembowla — Silberg Paweł
„ — Szpunar Józef
Zaleszczyki — Zerygiewicz I.
Założce — Baczyński Franc.
Zbaraż — Kruk Jakób
„ — Lansberg Wilhelm
Zborów — D. Roniger
Złoczów — Kurzrok Rafał dzierż.
„ — Rosenzweig Hersz.
„ — Wlasak Fr.
Złotniki — S-ów Hausberga, dzierż. K. Szyper

Województwo Krakowskie.

Alwernia — Bytomski Fr.
Andrychów — Marjan Rylko
Biała — Ganszer Miecz.

Biała — Keller E.
Biecz — Fusek Witold
Bobowa — Janicki A.
Bochnia — Göttinger Fr.
„ — Szymonowicz Karol
Brzesko — Janoszek Jan
Brzostek — Bursa Józef
Brzeszcze — Schneider Franc.
Chrzanów — Silberstein Józef
„ — Schulbaum Zygmunt, dzierż.
Ciężkowice — Konieczny Marcin
Czarny Dunajec — Trybuła Ignacy
Czchów — Barącz Wacław
Dąbrowa — Heinz Stan.
Dębica — Goldfluss M.
Dobczyce — Królikowski Miecz.
Gorlice — Spadk. H. Nowaka, zarz. Oth Ferdynand
Grybów — Hodbod Józef
Jabłonka — Nepauer Jan
Jasło — Blum Adolf
„ — Stasiniewicz Kaz., dzierż.
Jaworzno — Paździrek Józef, dzierż.
„ — Ringer Stefan
Jordanów — Köhler, właśc. Krasuski Tad.
Kęty — Sokalski Eustachy
Kalwarja — Kunze Józef zarz.
Kołaczyce — Krasiński Roman
Kraków — Dajwór — Banke Henryk
„ ul. Długa 66 — W. Bezucha
„ ul. Krakowska — Ehrlich Wilhelm
„ Zwierzyniec — Friedlein Adam dzierż.
„ ul. Rakowiecka — Georgeon Ludwik
„ ul. Dietla — Grabowski Wincenty
„ Rynek — Hausman Jul. i Špirer Oskar
„ ul. Szczepańska A. B. — K. Jahr
„ Rynek — Jakubowski Bron.
„ ul. Warszawska — Korytowski Zygm.
„ S-ów Łapińskiego
„ Podgórze — Łuczko Karol
„ ul. Stradom — Marciszewicz Ludw.
„ pod „Barankiem“ — M. Masłowski
„ Podgórze — Matula Edward

Kraków ul. Kazimierza Wielkiego — T. Mazaraki
„ Rynek — Mikucki Ksawery
„ Rynek 13 — E. Norek i Krówczyński Stan.
„ ul. Grodzka — Oświęciński Tad.
„ Podgórze — Pankiewicz Józef
„ Lubicz 7 — Radwański
„ ul. Karmelicka 23 — Reder Z. zarz.
„ ul. Grzegorzecka — S. Reinfuss
„ ul. Krakowska — Rosenberg Ludw.
„ ul. Retoryka — S. Rydel
„ ul. Długa — E. Schneider
„ Al. Krasińskiego l. 14 — Feliks Żeliński
„ ul. Florjańska 15 — spadk. Wiszniewskiego Konst.
„ Podgórze, ul. Kalwaryjska 27 Mr. N. Zeimer
Krościenko — Walter Józef
Krynica — Nitribitt Henryk
Krzeszowice — Rybacki Włodzimierz
Limanowa — Zubrzycki
Lipnica Murowana — Natter Stanisław
Lipnik, koło Białej — Lewaj Jakób zarz.
Liszki — Karwacki Stan.
Łapanów — Krzyżanowski Jan
Łącko — S-ów Wilczyńskiego, Karaś T. dzierż.
Maków — Lankau Jan
Mielec — Gardulski Piotr
„ Pawlikowski A.
Milówka — Śmieszkiewicz Wł.
Mszana Dolna — S-ów J. Fiałkowskiego, zarz. Fraś Franciszek
Myślenice — Skowroński Tad.
Muszyna — Rudy J.
Niepołomice — Reichenberg M.
Nowy Targ — Emil Schein, dzierż. Dąbrowaki Eug.
„ „ Reczyński Stanisław
Nowy Sącz — Gorzecki Marcin
„ „ Jarosz Antoni
„ „ Nowakowski Stanisław
„ „ Radomski F.
Oświęcim — Drzymała Hieronim
„ S-ów Polaszka, zarz. Ptaszyński Wł.
Pilzno — A. Paderewski

Piwniczna — Podstawski Władysław
Poronin — Wilczek Ant.
Rabka — Miętus Władysław
„ „Zdrojowa" — Żeliński, właśc. Hanak Józef
Radłów — Kozicki Stan.
Radomyśl Wielki — Eug. Matula, Hrabar Jan zarz.
Ropczyce — dzierz. Mr Marjan Auschnitt
Sędziszów — S-ów Jaśkiewicza, dzierż. Piątkowski Stanisław
Skawina — S-ów Mroczkowskiego, zarz. Michalik Czesław
Stary Sącz — Bezucha Wacław dzierż.
Sucha — C. Jasiński, dzierż. Lindner Adam Jan
Szczakowa — Br. Sabas
Szczawnica — Walter Józef
Szczucin — Antecki Wiktor
Szczurowa — Grottger Artur
Tarnów — M. Adler
„ W. Figler
„ L. Frauenglasa, S. Reich dzierż.
„ A. Kopff
„ J. Niesiołowski
Trzebinia — S-ów Radwańskiego, zarz. L. Czyński
Tuchów Foltyński W. zarz.
Tymbark — Pik Fran., Tęcza Stanisław zarz.
Uście Solne — Asboth Tadeusz
Wadowice — Sowiński Tad. zarz.
„ Spiegel Natan
Wieliczka — Dr. Z. Miczyński, Leyko M. zarz.
„ Pelc Józef
Wiśnicz — Brzękowski Jan
Wojnicz — Kawecki — Nodzyński Ludwik
Zabłocie — Stan. Foltyński
Zakliczyn — Kozłowski Tadeusz
Zakopane — Hordyński Otmar
„ I. Tabeau, Donigiewicz B. zarz.
Zator — H. Nowak
Żabno — K. Marjanowski
Żmigród — Walewski Adam
Żywiec — Gebauer Antoni

Województwo Poznańskie.

Barcin — Kulesza Franc.
Białośliwie — Jan Warda
Bojanowo — Z. Gregorowicz
Borek — Stański Antoni
Budzyń — Kierstein Stefan
Buk — Schoen Franciszek
Bydgoszcz — „Piastowska“ — S. Cierniak
„ „pod Łabędziem“ — Fr. Al. Jacob
„ ul. Gdańska 19 — Lakner Marjan
„ ul. Gdańska 39 Hipolit Wallicht
„ ul. Dworcowa 74 — W. Radecki
„ ul. Niedźwiedzia 6 — Rochoń Ignacy
„ Stary Rynek 14 — Rybicki Zdzisław
„ Stary Rynek — Dr. Tonn Leonard
Chodzież — Maniewski Mateusz
Czarnków — Klera Jan Nop.
Czempin — Ptaszyński Fr.
Czerniejewo — Pławiński Wacław
Fordon — Rozenow Karol
Główno — Drescher Oskar, Jankowski Stan. zarz.
Gniewkowo — Dietlein Karol
Gniezno — pod „Orłem“ — Gantkowski Stef.
„ — Grieben Emil
„ — Waniorek Leon
Gołańcz — Jeske Ernest
Gostyń — Pruski Bronisław
Grabów — Fleige Aleks.
Grodzisk — „Nowa“ — R. Napierała
„ — Ziętak Władysław
Inowrocław — Antonowicz Maks
„ — Tadeusz Moll
„ Rosenbaum J.
Janowiec — Sieg Nikodem
Jarocin, ul. Krakowska 9 — Weiss Fr., zarz. Kasch Wilh.
„ — Zaremba Ludw.
Jutrosin — Nowaczkiewicz Florjan
Kcynia — Bruno Pardon
Kępno —Karłowski Edm.
Kobylin — H. Tłoczyńska

Kępno, Rynek 37 — Schiebusch Gust.
Kłecko — Grochowski Klem.
Koronowo, n./Brdą — Nowacki Kazimierz
„ „ — Werner Georg.
Kostrzyń — Mąkowski Józef
Kościan — Libelt Karol
„ — Wł. Leszczyński
Koźmin — Balcerek Wacław
Krobia — Świtalski Antoni
Krotoszyn — „pod Murzynem“ Mattheus Adolf
„ — Sumiński Leon
Kruszwica — Marcinkowski Rom.
Krzywin — Skrzypczak Bolesław
Książ — Rydlewski Wincenty
Kórnik — Denizot Zygmunt
Leszno — Becker Michał
„ — Smyczyński Hieronim
„ — Gross Curt
Lwówek — Spędowski Zygm.
Łabiszyn — Manzok Georg.
Łobżenica — Reinholc Józef
Margonin — Mielcarski Miecz.
Międzychód — Rejzner
Miejska Górka — Flosky Hugo
Miłosław — Laskowski Stef.
Mogilno — Bierwagen Borzymski
Mosina — Ritter Zacheusz
Mrocza — Speichert Edward
Murowana Goślina — Jan Rogala
Nakło — Carl Ewald
„ A. Jurkowski
Nowe Miasto — Raniecki Kazimierz
Nowy Tomyśl — Donner Hugo
Nowe Skalmierzyce — Gniatczyński Marjan
Oborniki — Speichert Kazimierz
Obrzycko — Zdziemborski Al.
Odolanów — Różnowicz Klem.
Opalenica — Strabuszyński M.
Osieczno — Andersz Tadeusz
Ostrzeszów — Pacanowski Zygmunt
Ostrów — M. Hentschel, zarz. Wł. Karpiński
„ Mierzejewski Wal.

Pakość — H. Jasiński, dzierż. J. Reinhold
Pleszew — Moderski Ludw.
" Suchocki Stan.
Pniewy — Wache Stefan
Pobiedziska — Wolski Aleks.
Poniec — Busse Erich
Poznań — ul. Wrocławska 31 — Amrogowicz Stef.
" ul. Św. Marcina 18 — Becker
" Górna Wilda 96 — J. Bock
" pl. Wolności 13 — H. Cegielski
" Stary Rynek 37 — Czernikan Izydor i Altmann Józef
" Stary Rynek — Dalski Marjan
" Plac Św. Krzyski — F. Eppen
" Plac Wolności — Goldberg
" Koffer
" Sołacz — Krueger Paweł
" Rynek Środecki — Łukomski
" ul. Mickiewicza 22 — Majorowicz Ant.
" Górna Wilda — Marcinkowski Wł.
" „27 Grudnia" — E Mende
" ul. Kraszewskiego 12 — Morawski Wacław
" ul. Głogowska 74/75 — (Saksonia)
" Chwaliszewo — Pyszkowski Wojciech
" Stary Rynek — Szymański Leon
" Sapieżyńska
" Al. Marcinkowskiego — Kasy Chorych
Rakoniewice — Jasiński Stefan
Raszków — Brun E.
Rawicz — Gramse Dawid
" Czechowski Henryk
Rogowo — Marja z Głębińskich — Polaczkowa
" Stromeyr Fr.
Rogoźno — B-cia Plewińscy
Rychtal — Rynek 57 — Arnold Artur
Ryczywół — Vichstaedt G.
Sieraków — Garstecki Winc.
Skoki — Ant. Fengler
Śmigiel — Ciesielski Zygm.
" Hoffman Adolf
Solec — Maternicki Bolesław
Sulmierzyce — Cierniak

Śrem — Loga Roman
Środa — Piaseki Kazimierz
Środa — Ziółkowski
Strzałkowo — Czyżak Leon
Strzelno — Stęczniewski Michał
Stęszew — Holec Mieczysław
Swarzędz — A. Gramse
Szamocin — Herrmann Erich
Szamotuły — Galiński Jan
„ — „Nowa Apteka“ W. Kozicki
Szubin — Br. Niedźwiedziński
Tarnowo — R. Bothe, zarz. Wilczewski
Trzemeszno — Sinda Władysław
Ujście — Litwiński Wiktor
Wągrowiec — Koszutski Konstanty
Wieleń — Holzheimer Herm.
Witkowo — Morawski Kaz.
Wolsztyn — Piechocki Edm.
Wronki — Stryczyński Jan
Września — Felicki Tad.
„ Konieczny Stan.
Wyrzysk — Samberger Walery
Wysoka — Jasionowski Jan
Zbąszyń — Kochler Aleks.
Zduny — Dehnert Franc.
Żabikowo — Sikorska Jadwiga
Żerków — Fiebig Klemens
Żnin — Stark Władysław

Województwo Pomorskie.

Brodnica — Grosta Józef
„ — Stankowski Zygmunt
Brusy — Niklewski Władysław
Bukowiec — Starck Maks.
Chełmno — Hempel Ernest
„ — Heubach Paweł
Chełmża — Tomaszewski Osk.
„ — Maliszewski Fr.
Chojnice — Schultze E.
„ — Broen Erich
Czersk — Schütte Otto

Czersk — L. Przeworski
Działdowo — A. Grajek
Gdynia — Małecki
Gniew — Ponczek Emil
Golub — Riesenfeld Adolf
Górzno — Jakubowski Leon
Grudziądz, ul. 3-go Maja 25 — Chylewski Kaz.
„ — Tadeusz Degórski
„ ul. Stara 16 — Z. Richter
„ Rynek 20 — Stenzel Jan
„ — Szczerbicki Alojzy
„ — Quiring Karol
Jabłonowo — Ośmiałowski Leon
Kamień — Gmerek Jan
Kartuzy — Christ Daniel
Kościerzyna — Wendt Eugen.
Kowalewo — M. Puciata
Lidzbark — May apteka pod „Orłem"
Lisewo — Wieliński Stefan
Lubawa — Wolski Stanisław
Łasin — Dębski Emiljan
Nowe — Tietz Otto
Nowe Miasto — Kycler Antoni
Osie — Młodecki Aleks.
Pelplin — Przygodziński Józef
Podgórze — Bielakoff Serg.
Puck — Mazurkiewicz Edm.
Radzyń — Mrugowski J.
Serakowice — Wodnicke Karol
Sępolno — Naatz Józef
Skarszewy — Jarzemski Wacław
Skórcz — Müller Fritz
Stara Kiszewa — Kalinowski Ant.
Starogard — Drożdżyński Mar.
„ Sievert H.
Świecie — Jeszke Henryk
„ H. Manthey
Tczew — Hoosmann Walter
„ Laskowski Alfred
„ Nadolski Kazimierz
Toruń, Stary Rynek 4 — Heininger Alfred
„ Szeroka 27 — Michalski Czesław

Toruń — Jacob Riszard
„ — Łabudziński Jan
„ — Sobiecki Alfons
Tuchowola — Heppner Rudolf
Unisław — J. Garczyński
Wąbrzeżno — Dr. Jan Piotrowski
Warlubie — Zawacki Stanisław
Wejherowo — Rehefeld Georg.
„ — Nikleniewicz Fr.
Więcbork — Przybylski Marjan
Zblewo — Holfeld Wilhelm

Śląsk Cieszyński.

Bielsko — Drancz Juljusz
„ — Gutwiński Artur
„ — Wladarz Fryderyk
Cieszyn — Mr. Rudolf Suszka
„ — Mr. Ed. Raschko
„ — Dr. Karol Zaar
Dziedzice — dzierż. Józef Gross
Jaworze — Boziewicz Jan
Skoczów — Olszak Franciszek
Strumień — Gintel Michał
Ustroń — Wohanka, dzierż. Kania

Śląsk Górny.

Bielszawice — Dr. Sandmann, Erich Wolf
Bieruń Nowy — Graupe, Seweryn Pluciński kier.
„ Stary — Schaefer, kier. Pluciński
Brzezinka — Nickelman
Brzeziny — Krauze Franciszek
Chorzów — Worbs M.
Czerwionka — Osiński (fil. Orzesze, kier. Wiśnicki)
Dąb — Mapes, kier. Jan Kempa
Dąbrówka Mała — Filord Ryszard
Frydenshuta — Hölzer, kier. August Hiller
Giszowiec — Bauer — Zawodzie
Huta Goduli — Andrzejewski

Hajduki Wielkie — Lerch
Huta Laura — Dr. Strobel
Jastrząb Dolny — Frank z Wodzisławia
Katowice — „Miejska" — S nów Köhna, J. Gaertner kier.
Katowice — Górecki R.
„ — Sosna, kier. Nowoziemski
„ — Steinitz F.
„ ul. Schilera 12 — M. Wolski
„ ul. Beate 9 — Zagórski Jan
Knurów — Proske
Kochłowice — Schiebel z Wirku, kier. Kozierowski
Kończyce — Seidler
Kosięcin – Burzyński
Królewska Huta — Baumann M.
„ „ — M. Estkowski
„ „ ul. Bismarka 33 — Mr. J. Łopatka
„ „ ul. Katowicka 14 — Paweł Schmidt, kier. Kasperek
„ „ — Schwerhalter
Ligota — B. Jabłonówski
Lipiny — Paweł Keil
Lubliniec — Sobanja
Łagiewniki — Paweł Metzner, kier. Roman Wajda
Mikołów — Goroll
Murcki — J. Cetkowski
Mysłowice — Czygan, kier. J. Gdynia
„ — Koepsch
Nikisz — Büchs
Nowy Bytom — Józef Hölzel
Orzesze — Osiński, kier. Kurzętkowski
Pszczyna — Długaj
„ — Lokaj
„ — O. Spiller
Radzionków — Emil Gajdas
Rozdzień — Graefe
Ruda — P. Barthman
Rybnik — Henning
„ — Gotthold Eichner
Rydułtawy Dolne — Karol Geissler, kier. Miszke
Siemianowice — Hahm J., kier. Schinhart
Świętochłowice — Kmechtel

Świętochłowice — Hutting
Szarlej — Karol Sossna
Tarnowskie Góry — T. Bogdany
" " — Sojka
Tychy — Gaerber, kier. Chmielus
Wirek — J. Schiebel
Wodzisław — Frank
Woźniki — Burzyński z Kosięcina (urządza)
Załęże — Mappes — Dębu, kie. Ignacy Pałżewicz
Zawodzie — Bauer
Żory — B. Bałdyk

Województwo Wileńskie.

Wykaz aptek w Wilnie.

Ajzensztadt i Sapożnikow — ul. Zawolna 41
Augustowski Witold — ul. Adama Mickiewicza 10
Augustowskiego S-ów, zarz. Kosiński—ul. Kijowska 2
Chomiczewski W. — Wielka Pohulanka 19
Chróścicki Z. — ul. Ostrobramska 25
Domański Z. — ul. Dominikańska 14
Frumkin Ch. — ul. Niemiecka 23
Goroński F. — ul. Jagiellońska 6
Jundziłła R — ul. Adama Mickiewicza 33
Jurkowski J. — ul. Wileńska 8
Mańkowicz M. — ul. Piłsudskiego 30
Miszmeris-Chojlim „Jochelson" — ul. Kijowska 5
Niementowska, zarz. Karpowicz — ul. Dominikańska 7
Ottowicz W. — ul. Wielka 49
Pak Natan — ul. Antokol 54
Rodowicz Jan — ul. Ostrobramska 4
Rostkowski A. — ul. Kalwaryjska 4
Siekierzyński F. Zarzecze 20
Sokołowski Wł. — ul. Tyzenhauza 1
Szantyr Wł. — ul. Legjonów 10
Szutowicz, zarz. miejską apteka — ul. Wileńska 23
Szyrwindt Gustaw — ul. Niemiecka
Wysocki A. — ul. Wielka 23
Zajączkowski W., (Zwierzyniec) — ul. Wesoła 22

Państwowa, zarz. Szantyr W. ul. Magdaleny 2
T-wa Segal, zarz. Zasławski — ul. Nowogrodzka
Dziewieniszki, pow. Oszmiański — Rogala
Hoduciszki, pow. Święciański — P. Rubin
Holszany, pow Oszmiański — Abramowicz, zarz. J. Kaplanowski
Ignolina, pow, Święciański — Müller
Kiemeliszki, pow. Święciański — Rudnik Wulf
Kobylnik, pow. Święciański — J. Kaminer
Krewo, pow. Oszmiański — Nemzer
Landwarów, Z. Wileńska — A. Łapin
Łyntupy, pow. Święciański — Piotr Pietkiewicz
Mejszagoła, pow. Wileński — L. Ajzensztadt
Michaliszki, pow. Wileński — Abramowicz
Niemenczyn, Z. Wileńska — Sz. Bernsztejn
Nowa Wilejka „ — A. Andruszkiewicz
Nowo Święciany „ — B. Furgiela
Olkieniki „ — Z. Szternin
Oszmiana „ — W. Chomiczewski
Podbrodzie, pow. Święciański — M. Chawkin
Rudziszki, pow. Trocki — B. Kalukiewicz
Smorgonie, pow. Oszmiański — W. Wysocki
Soły, pow. Oszmiański — I. Łotach
Staroświęciany, Z. Wileńska — Szrejber
Świr, pow. Święciański — Z. Chackielewicz
Święciany, Z. Wileńska — Miejska
Troki „ „ — S. Godysz
Worniany „ „ — Józef Uszkiewicz

PAŃSTWOWE WŁADZE APTEKARSKIE.

Minister Zdrowia Publicznego, dr. med. Witold Chodźko.

Podsekretarz Stanu: Dr. Jerzy Bujalski.

Naczelnik Wydziału Farmaceutycznego St. Gawiński.

Starsi referenci: I. Podbielski. Wit. Zdankowski. Referent: Józef Kwaskowski.

Pom. referenta: Wł. Łepkowski.

Państwowy Instytut Farmaceutyczny: kierownik dr. St. Weil, starszy chemik: Dr. Janina Garczyńska, chemicy: Dr. Marja Grabowska, St. Kosmalski, Dr. M. Roszkowski, St. Święcki, młodszy chemik: Michał Szymański, pomocnicy chemika: Wanda Bartnicka, Irena Knichowiecka i Marja Kozłowska.

Inspektorzy Farmaceutyczni: miasto Warszawa G. Zahrt, pom. ref. Urpsza Wł.

Województwo warszawskie: Edward Kuczyński.
" łódzkie: Wiktor Wagner.
" lubelskie: Piotr Levittoux.
" kieleckie: Janusz Bałisiński.
" białostockie: Jan Pazderski.
" poleskie: J. Bałbaszewski.
" nowogrodzkie: B. Labes.
" wołyńskie: W. Staroniewicz.
" lwowskie: Wal. Włodzimierski.
" krakowskie: Hugo Muthsam.
" stanisławowskie: Kurkiewicz St.
" tarnopolskie: Barącz Wł.
" poznańskie: J. Milewski.
" pomorskie: Wojciechowski.
" wileńskie:. — vacat.
" górnośląskie: Grzesiecki.

WOJSKOWE WŁADZE APTEKARSKIE.

Szef Dep. VIII San. M. S. Wojsk. gen. bryg. Zwierzchowski Franciszek
Zastępca pułk. Rudzki Stefan
Kierownik refer. zaop. pułk. Krupiński Stefan
Referenci: mjr Sokolewicz Wacław
„ Szmigiel Michał
„ Żelazowski Antoni
kpt. Włostowski Stanisław
„ Jabłonowski Bolesław
„ Pellegrini Leopold
Zastępca Komendanta Centr. Skł. San. — mjr. Kotula Marcin
Refer. zaopatr. sanit. w D.O.K. Warszawa — mjr. Jakubowski Wincenty
Kierownik Okr. Apt. № 1 w Warszawie — mjr. Pastecki Teodor
Pom. Gozdek Antoni
Refer. zaop. sanit. w D.O.K. Lublin — kpt. Kalajeff Józef
Kierownik Okr. Apt. № 2 w Lublinie — mjr. Stecki Wacław
Pom. kpt. Radomski Czesław
Refer. zaop. sanit. w D.O.K. Wilno — mjr. Sosnowski Stanisław
Kierownik Okr. Apt. № 3 w Wilnie — mjr. Sawicki Bolesław
Pom. kpt. Rychlicki Józef
Refer. zaop. sanit. w D.O.K. Łódź — mjr. Kamieniobrodzki Mieczysław
Kierownik Okr. Apt. № 4 w Łodzi — mjr. Paluszyński Stefan
Pom. kpt. Zajączkiewicz Józef
Refer. zaop. sanit. w D.O.K. Kraków — kpt. Bartoszyński Kazimierz
Kierownik Okr. Apt. № 5 w Krakowie — ppłk. Homme Władysław
Pom. mjr. Burba Władysław
Refer. zaop. sanit. w D.O.K. Lwów — mjr. Szymonowicz Tadeusz

Kierownik Okr. Apt. № 6 we Lwowie — ppłk. Wróblewski Władysław
Pom. mjr. Tapa Włodzimierz
Refer. zaop. sanit. w D.O.K. Poznań — mjr. Woliński Władysław
Kierownik Okr. Apt. № 7 w Poznaniu — mjr. Szadkowski Jan
Pom. mjr. Kłaczyński Kazimierz
Refer. zaop. sanit. w D.O.K. Toruń — kpt. Kuczyński Adam
Kierownik Ok. Apt. № 8 w Toruniu — mjr. Szustow Jan
Pom. Łasowski Władysław
Refer. zaop. sanit. w D.O.K. Brześć n./B. — kpt. Olewiński Edward
Kierownik Ok. Apt. № 9 w Brześciu n./B. — vacat
Pom. kpt. Ciechanowicz Józef
Refer. zaop. sanit. w D.O.K. Przemyśl — kpt. Moszczeński Tadeusz
Kier. Ok. Apt. № 10 w Przemyślu — ppłk. Wihnanek Marjan
Pom. mjr. Olszewski Józef
Kierownik apt. szpit. rejon. w Modlinie — kpt. Sopoćko Ryszard
" " " " " Dęblinie — apt. kontr. Kufal Edward
" " " " " Białymstoku — por. Ejbich Jan
" " " " " Zamościu — kpt. Ochocki Konstanty
" " " " " Równem — por. Taworski Walerjan
" " " " we Włodz-Woł. — kpt. Kretowicz Feliks
" " " " w Grodnie — por. Szerejko Kazimierz
" " " " " Suwałkach — kpt. Artiuch Stanisław
" " " " " Lidzie — u. w. Xr Arcimowicz Stanisław
" " " " " Piotrkowie — kpt. Kuberski Tadeusz

Kierownik apt. szpit. rejon. w Częstochowie — kpt. Bieńkowski Hieronim
" " " " " Skierniewicach — kpt. Kamocki Hipolit
" " " " " Katowicach — por. Penk Teofil
" " " " " Bielsku — kpt. Szaflorski Jan
" " " " " Tarnowie — kpt. Grabowski Zygmunt
" " " " " Tarnopolu—kpt. Zdanowski Zdzisław
" " " " " Stanisławowie — por. Kosakiewicz Miecz.
" " " " " Brzeżanach — por. Jelonek Walery
" " " " " Śremie — kpt. Krasiński Stanisław
" " " " " Kaliszu — kpt. Parsen Ignacy
" " " " " Gnieźnie—kpt. Wierzchaczewski Fr.
" " " " " Kobryniu — aptek. kontraktowy
" " " " " Baranowiczach — por Kaczyński Antoni
" " " " " Siedlcach — kpt. Modrzewski Wiktor
" " " " " Grudziądzu — kpt. Hołownia Michał
" " " " " Bydgoszczy — por. Polaczek Henryk
" " " " " Włocławku — por. Starzyński Jerzy
" " " " " Kielcach — por. Kucharski Franciszek
" " " " " Stryju — por. Szajna Mieczysław
" " " " " Jarosławiu — por. Czernik Maksymiljan

Spis władz Polskiego Powszechnego Towarzystwa Farmaceutycznego.

Zarząd Główny

Prezes: p. Br. Koskowski
Zast. prezesa: p. J. Gessner
„ „ p. L. Szymański
Skarbnik: p. J. Borowski
Sekretarz: p. W. Borejsza
Członkowie Zarządu: p. I. Poratyński
E. Nowak
I. Mąkowski

Ogólne Zebranie delegatów

Okrąg Warszawski: p. p. Lelejko, Ryl
Modliński
„ Lubelski: p. Tomaszewski
p. Pryliński
„ Poznański: p. Milewski
p. Rejsner
„ Pomorski: p. Sobiecki
p. Moll
Zagłębie Dąbrowskie
i Częstochowskie: p. Szydłowski
p. Goebel
Okrąg Łódzki: — vacat
„ Kaliski: p. Piotrowski
p. Siciński
„ p. Kijewski
„ Radomski: p. Łagodziński
p. Świestowski
p. Bruśnicki
„ Kielecki: p. Gierałtowski
p. Zaporski
„ Wileński: — vacat
„ Białostocki: p Hermanowski

Rada Wydziałów Właśc. Aptek

Z Krakowa p. Mikucki „ Poznania p. Szymański	wybr. przez Radę Wydz. Wł. Aptek według § 25 statutu

„ Warszawy p. Maciejowski
„ Poznania p. Mąkowski
„ Pomorza p. Sobiecki
„ Koła Częstochowskiego — vacat
„ Lwowa p. A. Sklepiński
„ Łodzi p. p. A. Szymański, P. Ilnicki, A. Ende
„ Kaliskiego p. Kijewski
„ Lubelskiego p. Pryliński
„ Radomskiego p. Bruśnicki
„ Kieleckiego p. Krzanowski

Komisja Rewizyjna

p. Łuczko
„ Włodzimirski
„ B. Majewski
„ Rospędzihowski
„ Więckowski

Zastępcy

p. Pyszkowski
„ Moll

---

1. Białostockie Tow. Farmaceutyczne Okrąg P. P. T. F.

P. Hermanowski — przewodniczący
„ Wilbuszewicz i Moskalewski — członkowie Zarządu.

2. Koło Właśc. Aptek Zagłębia Dąbrowskiego Okrąg P. P. T. F.

P. E. Nowak — przewodniczący
„ Cz. Goebel — zast. przewodniczącego

P. A. Włosiński — sekretarz
„ G. Pasierbiński — skarbnik
„ G. Szydłowski — członek Zarządu

3. Kaliskie Tow. Farmaceutyczne Okrąg P. P. T. F.

P. G. Piotrowski — przewodniczący
„ Z. Gumowski — zast. przewodniczącego
„ G. Kalinowski — członek Zarządu

Zarząd Komitetu Wydziału Właścicieli Aptek

P. I. Kijewski — przewodniczący
„ A. Kurowski i G. Kalinowski — członkowie Komitetu.

Sąd Koleżeński: p. A. Kurowski, Z. Mrowiński, W. Bzowski.

Zastępcy: pp. T. Stojowski, G. Piotrowski.

Delegaci na ogólne zebranie: pp. I. Kijewski, S. Siciński, K. Trentowski.

4. Kieleckie Tow. Farmacentyczne P. P. T. F.

P. C. Gierałtowski — przewodniczący
„ J. Sojczyński — zast. przewodniczącego
„ A. Krzanowski — skarbnik
„ I. Wojdacki, E. Smagłowski, K. Budzyński — członkowie Zarządu.

Komisja Rewizyjna

P. W. Domański i M. Kowalski.

5. Lubelskie Tow. Farmaceutyczne P. P. T. F.

P. A. Tomaszewski — przewodniczący
„ K. Pryliński — zast. przewodn.
„ J. Bielakowski — sekretarz

P. T. Kocowski — skarbnik
„ J. Chrzanowski, L. Bołdok, J. Ryl—członkowie Zarządu.

Komitet Wydziału Właścicieli Aptek

P. Semadeni, S. Kotowski — członkowie Komitetu.

6. Lwowskie Tow. Farmaceutyczne P. P. T. F.

P. Dr. J. Poratyński — przewodniczący
„ „ G. Jezierski — zast. przewodniczącego
„ A. Krzyżanowski — sekretarz
„ W. Błądziński — skarbnik
„ K. Szyper — zast. sekretarza
„ E. G. Rein — zast. skarbnika
p. Wł. Beiser, A. Ehrbar, J. Friedman, J. Kurzrok, J. Pinelesa H. Ruebenbauer, W. Włodzimirski — członkowie Zarządu.

7. Łódzkie Tow. Farmaceutyczne Okrąg P. P. T. F.

P. Ilnicki — przewodniczący
„ A. Ende i A. Szymański — zast. przewodniczącego.
„ T. Gutekunst — skarbnik
„ St. Hamburg — sekretarz

Komitet Wydziału Właścicieli Aptek

P. P. Ilnicki — przewodniczący
„ Z. Pawłowski — skarbnik
„ G. Hamburg — sekretarz
„ W. Bartoszewski i M. Rozenblum — członkowie Komitetu.

Sąd honorowy

p. p. P. Ilnicki, W. Wagner, W. Groszkowski.

Delegaci do P. P. T. F.

P. A. Szymański, P. Ilnicki, A. Ende.

8. Tow. Aptekarzy Polskich na woj. Pomorskie Okrąg P. P. T. F.

P. A. Sobiecki — przewodniczący
„ Bulczyński — skarbnik
„ J. Łabudziński — sekretarz

9. Poznańskie Tow. Farmaceutyczne Okrąg P. P. T. F.

P. Z. Szymański — przewodniczący
„ Suchocki Pleszew — zast. przewodnicz.
skarbnik — vacat
„ Gertych — sekretarz

10. Radomskie Tow. Farmaceutyczne Okrąg P. P. T. F.

P. F. Łagodziński — przewodniczący
„ K. Dorociński — zast. przewodniczącego
„ G. Bruśnicki — skarbnik
„ Z. Dutkiewicz — sekretarz
„ J. Bielnicki, Nowakowski, Koziarski—członkowie Zarządu

Komisja Rewizyjna

P. P. Fabicki i Krauze

11. Stanisławowskie Tow. Farmaceutyczne Okrąg P. P. T. F.

P. K. Macura — przewodniczący
„ W. Neider — zast. przewodniczącego

P. A. Landes — sekretarz
„ Z. Teodorowicz — skarbnik
„ M. Szankowski i K. Armatys — członkowie Zarządu

Sąd koleżeński

P. K Macura, Z. Knoll, G. Giselt, Łukaszewicz i Szankowski

12. Wileńskie Tow. Farmaceutyczne Okrąg P. P. T. F.

P. K. Stefanowski — przewodniczący
„ W. Augustowski — zast. przewodniczącego
„ W. Sokołowski — skarbnik
„ W. Szutowicz — sekretarz
„ W. Chomiczewski i M. Mankowicz—członkowie Zarządu

13. Warszawskie Tow. Farmaceutyczne Okrąg P. P. T. F.

P. K. Łabodowski — przewodniczący
„ W. Borejsza — sekretarz
„ Z. Modliński — skarbnik
„ J. Gessner, F. Herod, K. Jerzmanowski, S. Jezierski, T. Maciejczyk, C. Strzelecki — członkowie Zarządu.

Komitet Wydziału Właścicieli Aptek

P. A. Tuszyński — przewodniczący
„ Z. Modliński, Z. Klimpel, W. Bzowski, Jezierski, Jerzmanowski, E. Filleborn, E. Siciński — członkowie Komitetu

Wydział Pracowników Aptecznych

P. T. Maciejczyk — przewodniczący
„ S. Dobrut — vice przewodniczący
„ A. Łubosiewicz — sekretarz

Komisja Rewizyjna

P. S. Zylber, E. Hebda

Sąd Koleżeński

P. A. Ryl, W. Żółtowski, E. Filleborn, M. Malinowski, Z. Klimpel.

14. Krakowskie Tow. Farmaceutyczne Okrąg P. P. T. F. organizuje się.

Pragnący zapisać się na członków Towarzystwa, winni zwrócić się do odnośnych Zarządów Okręgowych. Własciciele aptek niedyplomowani nadsyłają zgłoszenia do Wydziałów Właścicieli Aptek przy Towarzystwach Okręgowych.

Skład Izby Aptekarskiej Małopolski Wschodniej we Lwowie.

1. Prezes mr. Antoni Ehrbar.
2. zast. prezesa mr. Maurycy Oberlender.
3. „ „ d-r Jan Poratyński.
4. sekretarz d-r Marceli Beiser.
5. Członkowie Wydziału Izby; Adolf Aschkenazy, Władysław Dobrzański, d-r Juljusz Franzos, Anastazy Groten, Szymon Hay, Leon Kallir, Marjan Krzyżanowski, Józef Kurzrok, Eugenjusz Tobiaszek, Herman Rubel, Baruch Scheinbach, d-r Stefan Stencel.

Skład Izby Aptekarskiej Małopolski Zachodniej. w Krakowie.

1. Prezes mr. Karol Łuczko.
2. Zast. prezesa mr. Ksawery Mikucki.
3. Sekretarz mr. A. Rydel.

Małopolskie Towarzystwo Aptekarskie.

Prezes d-r Henryk Ruenbenbauer.
I Wiceprezes mr. Stanisław Jezierski.

II Wiceprezes mr. Adolf Braunsztejn.
Sekretarz mr Maksymiljan Weiss.
Skarbnik mr. Benedykt Wohlman.
Bibljotekarz d-r Jan Poratyński.
Gospodarz mr. Bernard Scheinbach.

Wydział: mr. Janina Dewechówna.
mr. Antoni Ehrbar.
d-r Jan Poratyński.
mr. S. Stein.
Nadinspektor Walery Włodzimirski.
mr. Maurycy Oberlender.
mr. J. Cellermayr.

Związek Zawodowy Farmaceutów Pracowników Rzeczypospolitej Polskiej.

Siedzibą Związku jest m. st. Warszawa. Teren działalności Związku rozciąga się na całą Rzeczpospolitą Polską.

Związek ma na celu:

a) obronę materjalnych, moralnych i prawnych interesów farmaceutów — pracowników, zatrudnionych w aptekach, laboratorjach, fabrykach chemiczno-farmac. i t. p. zakładach,

b) dążenie do osiągnięcia lepszych warunków pracy i ekonomicznego bytu dla wszystkich farmaceutów-pracowników na odpowiednim poziomie, zgodnie z wymaganiami wiedzy i celów, którym aptekarstwo służy.

c) postawienie całokształtu spraw zowodowych.

Zarząd Główny.

Prezes — St. Jezierski — Lwów
Wice-prezes — E. Binekówna — Warszawa
„ „ I. Lipszes — Łódź
Skarbnik — I. Giedroyć — Warszawa
Sekretarz — K. Dąbrowski „
Członkowie: Dmowski „
Glinicki „

Dr. Kostyal — Kraków
Radwańska „
Schlindenbuch — Łódź
Szymański — Poznań
Otrębski — Zagłębie
Zastępcy: Wysakowski, Kliś, Friedman, Bader.

Oddziały Związku:

Oddział w Warszawie, Bracka 18 m. 30. dawniej Tow. „Farmacja", założ. w 1902 roku, Liczy 296 członków, posiada biuro pośrednictwa pracy, kupna i sprzedarzy aptek, czynne od 10-ej r. do 5 pp. pod kierunkiem M-ra Chodnikiewicza.

Przy oddziale istnieje laboratorjum analistyczne, prow. pod kierunkiem D-ra K. Strożeckiego, starsz. asyst. Uniwers. Warszawskiego.

Oddział w Krakowie, ul. Mikołajska 2, dawniej Tow. Farmac. „Unitas", założ. w r. 1890, przystąpiło do Związku d. 24 listop. 1919 r.

Skład Zarządu: prezes—Dr. M. Gatty-Kostyal
wice-prezes — Z. Radwańska
sekretarz — I. Cwiertniewicz
skarbnik — I. Marcinkiewicz

Członkowie: — O. Haberówna, W. Dniestrzańska, Z. Schwartz, I. Trzop, S. Urbański, M. Żyborski.

Ilość członk. zwyczajn. 204, nadzwycz. — 23

Godziny urzędowe biura od 2 — 4 pp.

Oddział we Lwowie, ul. Mikołajska 15.

Skład Zarządu: prezes — St. Jezierski
zastępca — H. Lewites
sekretarz — E. Erychlebowa
skarbnik — L. Steckel
kierownik biura — A. Friedman,

Członkowie: Z. Iasserówna, Krajewski, Klingerówna, Saudner, Krynicki, Messuta, Mitka, Reichenstein, Grünhaut.

Komisja rewizyjna: Wohlmda, Erychleb, Manheim.

Oddział Lwowski liczy 456 członków.

Biuro czynne od 12 — 2 pp.

Oddział w Łodzi, ul. Sienkiewicza 27, liczy 97 członków,

prezes — Schlindenbuch
sekretarz — I. Lipszes
członek — Skwarczyński

Oddział w Poznaniu, ul. Grunwaldzka 17/I, liczy 90 czł.

prezes — Szymański
zastępca — Radecki
sekretarz — F. Poznański
skarbnik — R. Bittner

Oddział w Wilnie, Apteka miejska,

prezes — A. Grygel
wice-prezes — Szukszto
sekretarz — Jarmołowski

Oddział w Zagłębiu, Sosnowiec ul. Rudna 6, założony w r. 1918., liczy 60 członków.

Skład zarządu: prezes — J. Nackiewicz
wice-prezes — B. Gadejski
sekretarz — Zawadzki
skarbnik — W. Muszalski

Czł.: B. Chodakowski, I. Otrębski, Z. Mardarowicz, H. Waloch, S. Rdzanek, Klepaczewski.

Oddział w Kielcach, ul. Hypoteczna 7,

prezes — W. Kurkowski
sekretarz — M. Ząbek
skarbnik — I. Szarkowski
gospodarz — St. Fiszer
bibljotekarz — W. Domański.

Biuro czynne od 9 do 1.

Oddział w Grodnie, Dominikańska 9,

prezes — A. Dasiewicz
skarbnik — A. Ratner.
sekretarz — W. Paszkiewicz

Ponadto istnieją oddziały Związku: w Kaliszu, Radomiu i Lublinie.

Organ Związku Czasopismo „Kronika Farmaceutyczna“ wychodzi w Krakowie przy Oddziale, Mikołajska 2, pod redakcją M-ra Jana Henocha, dawniej organ Tow. „Unitas“ od r. 1890.

STRESZCZENIE
ROZPORZĄDZEŃ URZĘDOWYCH,
DOTYCZĄCYCH SIĘ APTEK,
wydanych w r. 1922.

Ustawodawstwo dotyczące aptek na Kresach Wschodnich.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z d. 24 listopada 1921 r. (Dz. Ustaw № 100 poz. 720) rozciągnięto moc obowjązującą ustaw sanitarnych, a wśród nich i zasadniczej ustawy sanitarnej na województwa nowogródzkie, poleskie i wołyńskie oraz na powiaty grodzieński, wołkowyski i białowieski województwa białostockiego.

Wszystkie więc rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego, ogłoszone na mocy zasadniczej ustawy sanitarnej po tej dacie obowiązują i w tych województwach, względnie powiatach.

Moc obowiązująca poprzednio ogłoszonych rozporządzeń została rozciągnięta na te obszary rozporządzeniem Ministra Zdrowia Publicznego z d. 27 marca 1922 r. (Dz. Ust. № 34 poz. 288), a wśród nich

1) Rozporządzenia z d. 15 stycznia 1922 r. w przedmiocie handlu hurtowego środkami leczniczemi (Dz. Ust. № 5 poz. 36) z tą zmianą, że termin do złożeniu w celu potwierdzenia koncesji (art. 7) został określony na d. 15 lipca 1922 r.

2) Rozporządzenia z d. 3 kwietnia 1920 r. w przedmiocie uprzystępnienia ubogiej ludności nabywania niektórych lekarstw (Dz. Ust. № 33 poz. 194).

3) Rozporządzenia z d. 31 marca 1920 r. w przedmiocie sprzedaży kokainy w aptekach i składach materjałów aptecznych (Dz. Ust. № 36 poz. 201).

4) Rozporządzenia z dnia 10 lipca 1920 r. w przedmiocie udzielania koncesji na zakładanie aptek (Dz. Ust. № 62 poz. 411).

5) Rozporządzenia z dnia 20 sierpnia 1920 r. w przedmiocie wyrobu i sprzedaży pochodnych arsenobenzolu, używanych w praktyce lekarskiej (Dz. Ustaw № 84 poz. 560) oraz rozporządzenia o częściowej zmianie jego (Dz. Ust. z 1921 r. № 63 poz. 394).

6) Rozporządzenia z d. 23 sierpnia 1920 r. w przedmiocie utworzenia Państwowej Komisji Kontroli pochodnych arsenobenzolu (Dz. Ust. № 84 poz. 561).

7) Rozporządzenia z dnia 21 maja 1920 r. w przedmiocie wyrobu i sprzedaży surowic i szczepionek leczniczych, zapobiegawczych i djagnostycznych używanych w praktyce lekarskiej (Dz Ust. № 51 poz. 317).

8) Rozporządzenia z dnia 20 stycznia 1921 r. w przedmiocie kontroli nad produkcją i sprzedażą środków leczniczych i opatrunkowych, wód mineralnych i trucizn oraz nad produkcją kosmetyków (Dz. Ust. № 10 poz. 63).

9) Rozporządzenia z d. 8 października 1921 r. w przedmiocie wyrobu i obrotu specefików farmaceutycznych (Dz. Ustaw № 87 poz. 640) z tą różnicą, że wyznaczone w niem terminy zostały przedłużone o 6 miesięcy.

10) Rozporządzenia o przyjmowaniu uczniów na praktykę aptekarską (Dz. Ust. z 1920 r. № 112 poz. 748).

11) Rozporządzenia z d. 8 października 1921 r. w przedmiocie prowadzenia przez apteki i składy materjałów aptecznych regestracji personelu fachowego (Dz. Ust. № 87 poz. 641).

Poza tem moc obowiązująca rozporządzeń ogłaszanych w „Monitorze Polskim" została rozciągnięta rozporządzeniem z d. 20 kwietnia 1922 r. („Monitor Polski" z d. 27 kwietnia № 96), a wśród nich rozporządzenia z d. 21 kwietnia 1921 r. o sposobie udzielenia komisji na składanie aptek na obszarze b. zaboru rosyjskiego („Mon. Polski" № 118) i tymczasowej instrukcji dla lekarzy powiatowych z dnia 5 marca 1920 r. w sprawach dotyczących nadzoru nad produkcją i sprzedażą środków leczniczych

i opatrunkowych, wód mineralnych, farb i kosmetyków („Monitor Polski“ z 1921 r. № 69).

Zarząd sprawami Sanitarnemi w b. dzielnicy Pruskiej

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z d. 6 marca 1922 r. (Dz. Ustaw № 21 poz. 169) zarząd sprawami dotyczącemi Zdrowia publicznego z d. 31 marca został wyłączony z zakresu działania Ministerstwa b. dzielnicy pruskiej i przekazany Ministrowi Zdrowia Publicznego.

Recepty felczerskie

Na mocy rozporządzenia wykonawczego Ministra Zdrowia Publicznego do ustawy o uprawnieniach do wykonywania czynności felczerskich (p. Kalendarz z roku 1921 str. 92) z d. 22 marca 1922 r. (Dz. Ust. № 29 poz. 233) do korzystania z praw przysługujących felczerom, a więc i do zapisywania recept są uprawnione jedynie osoby, które otrzymają odpowiednie zaświadczenia władz administracyjnych pierwszej instancji. Recepty winne być podpisane imieniem i nazwiskiem, przed którymi winien być umieszczony tytuł „felczer“.

Felczerzy mogą przepisywać jedynie środki objęte obowiązującą farmakopeą z wyjątkiem objętych wykazem A, dołączonym do rozporządzenia z d. 22 stycznia 1922 r. (Dz. Ust. № 11 poz. 10 o).

Lekarstwa za receptami felczerów mogą wydawać jedynie apteki w b. zaborze rosyjskim. Przy przyrządzaniu i wydawaniu lekarstw, które wolno felczerom przepisywać, a więc i aptekom wydawać, obowiązują ogólne w tej mierze przepisy. Recepty felczerskie winne być oddzielnie numerowane i zapisywane do oddzielnej książki.

Farmakopea Polska

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 czerwca 1922 r. („Monit. Polski“ z d. 26 czerwca № 142) został zatwierdzony Statut Komisji Farmakopei Polskiej przy Ministerstwie Zdrowia Publicznego.

W myśl tego statutu do zakresu działań Komisji należy:

a) zbieranie, badanie i opracowywanie materjałów dla ułożenia i dalszych zmian oraz uzupełnień farmakopei, obowiązującej w Państwie Polskiem;

b) składanie wniosków w sprawie układu, zmian lub uzupełnień tej farmakopei.

W skład Komisji wchodzą:

a) przewodniczący i 10 członków, powołanych na okres dwuletni przez Ministra Zdrowia Publicznego z pośród osób, pracujących w dziedzinie farmacji, medycyny, weterynarji, aptekarstwa i chemji;

b) przedstawiciele Ministerstw Zdrowia Publicznego, Spraw Wojskowych, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, oraz Pracy i Opieki społecznej, delegowani przez właściwych Ministrów po jednym od każdego Ministrerstwa;

c) dyrektor państwowego instytutu farmaceutycznego.

Wyrób specyfików

Rozporządzeniem Ministra Zdrowia Publicznego, ogłoszonem w № 101 Dziennika Ustaw z 1922 r. została zmieniona redakcja §§ 2 i 3 rozporządzenia z d. 8 października 1921 r. (Dz. Ust. № 87, poz. 640) p. „Kalendarz Farmaceutyczny“ z 1921 r. str. 87. W myśl tego rozporządzenia za specyfiki uważane są złożone środki lecznicze, które ze względu na swój skład lub postać są nowością, stanowiącą postęp w lecznictwie oraz pojedyńczo środki dozowane, o ile normy ich są opatentowane przez wytwórcę.

Za specyfiki więc nie mogą być uważane mieszaniny znanych środków leczniczych w posta-

ciach ogólnie znanych oraz dozowane pojedyncze środki lecznicze, o ile nazwa ich nie jest opatentowana w Państwie Polskiem i o ile nie są one nowością w lecznictwie.

Rozporządzenie to w niczem nie ogranicza prawa aptek do przygotowania i sprzedaży mieszanin środków leczniczych lub dozowania ich, pod osobistą odpowiedzialnością zarządzającego apteką za dobroć użytych składników i dokładność dozowania, oczywiście przy zachowaniu przepisów o wydawaniu środków gwałtownie działających i trucizn.

Na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z d. 19 września 1922 r. („Monitor Polski" № 217) opłata za analizę specyfiku wynosi 30 tysięcy marek, o ile specyfik składa się z jednego lub dwóch środków; przy specyfikach, składających się z większej liczby środków, opłata zwiększa się o 7500 marek za każdy.

Celem uzyskania pozwolenia w myśl § 1 należy wnieść do Min. Zdr. Publ. za pośrednictwem Państwowego Instytutu Farmaceutycznego w Warszawie należycie ostemplowane podanie.

Do podania należy dołączyć: a) dwie próbki środka w takiem opakowaniu, w jakiem wytwórca zamierza wypuścić go na sprzedaż, wraz z projektami etykiet, załączników, druków reklamowych i t. p. Jeżeli próbki te zawierają niedostateczną ilość środka dla dokonania jego analizy, ilość próbek winna być odpowiednio zwiększona; b) przy preparatach złożonych, taką ilość każdego ze składników z których preparat jest sporządzony, aby wystarczyła do chemicznego ich zbadania, oraz aby można było preparat ten przygotować w ilości nie mniejszej od nadesłanej do analizy; c) dokładny przepis z podaniem ilości każdego ze składników, sposobu użycia i wskazaniem zastosowania.

Na żądanie Państw. Inst. Farmaceut. wytwórca winien przesłać na ręce dyrektora Instytutu lub jego zastępcy dokładny sposób przygotowania; sposób przygotowania stanowi tajemnicę urzędową.

Podanie winno być załatwione przed upływem 6 miesięcy od chwili jego wniesienia.

Państwowe Instytuty i Zakłady podległe Ministerstwu Zdrowia Publicznego

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1922 r. („Monit. Polski“ № 13) został zatwierdzony Statut *Państwowego Instytutu Farmaceutycznego* do którego zadań pomiędzy innemi należy badanie i określanie jakości wszelkich środków leczniczych, opatrunkowych, kosmetycznych, wód mineralnych i surowców lekarskich oraz orzekanie o dopuszczeniu ich do obrotu handlowego w kraju.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 1921 r. („Monit. Polski“ z 1922 r. № 1) został zatwierdzony statut *Państwowego Zakładu Badania Surowic,* do którego zadań pomiędzy innemi należy prowadzenie kontroli państwowej wszelkich surowic i produktów bakteryjnych, leczniczych, zapobiegawczych i djagnostycznych, używanych w praktyce lekarskiej.

Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 6 października 1921 r. („Mon. Polski“ № 258) został zatwierdzony statut *Państwowego Zakładu Epidemjologicznego* do którego zadań należy: rozpoznawanie chorób zakaźnych, badanie ich istoty, źródł powstawania, sposobów zwalczania oraz wyrób i badanie doświadczalne surowic, szczepionek, krowianki i innych produktów bakteryjnych.

Wydawanie z aptek środków leczniczych oznaczonych w taksie aptekarskiej krzyżykiem bez recept.

Na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z listopada 1922 roku (Dziennik Ustaw № 101), w b. zaborach austrjackim i rosyjskim apteki mogą wydawać bez recept następujące środki oznaczone w taksie aptekarskiej krzyżykiem:

I) Do wewnętrznego użytku:

Santoninę w pastylkach, zawierających nie więcej niż 0.05 santoniny.

Radix Ipecacuanhae w pastylkach zawierających nie więcej niż 0.01 Radicis Ipecacuanhae oraz proszki od bólu głowy o następującym składzie:

1) Coffeini 0.05
Phenacetini 0.3
2) Coffeini 0.05
Amidopyrini 0.25
3) Coffeini 0.05
Phenacetini
Acidi acetylo-salicylici
Guaranae pulver. aa 0 3
4) Coffeini 0.05
Amidopyrini 0.25
Acidi acetylo salicylici
Guaranae pulveratae aa 0.3
5) Coffeini 0.05
Phenacetini
Acidi acetylo-salicylici aa 0.3
6) Coffeini 0.05
Amidopyrini 0.25
Acidi acetylo—salicylici 0.3

Na opakowaniu proszków winien być podany skład ich, firma apteki i zastrzeżenie „dla dorosłych".

Cenę ich należy ustalać w stosunku 50 proszków, obliczając należność za materjał, opakowanie, zmieszanie i dozowanie podług ustępu 2 p. d. poz. 18 taksy *„laborum"*.

II) Do odkażania:

Acidum carbolicum purum,
Cuprum sulfuricum,
Formalinum,

Przy wydawaniu tych środków na opakowaniu ich winien być umieszczony napis „Do dezynfekcji".

III) Do zewnętrznego użytku:

Acetum Sabadillae.
Argentum nitricum w pałeczkach.

Chloroform w mieszaninach z tłuszczami lub spirytusami w ilościach nieprzekraczających 20%
Folia Stramonii w mieszaninach ziół do palenia
Tinctura Jodi
Tinctura Sabadillae
Zincum sulfuricum.

Podania na koncesje.

Od ubiegających się o uzyskanie koncesji należy żądać złożenia należycie opłaconego podatkiem stemplowem podania, do którego winno być dołączone:

1) oryginalny dyplom na stopień magistra, względnie prowizora farmacji,

2) stan służby zawodowej, wydany przez inspektora farmaceutycznego, w którego okręgu kandydat pełni lub pełnił ostatnią służbę zawodową, względnie stan służby wydany przez uprzednie władze zaborcze lub okupacyjne,

3) dowód obywatelstwa polskiego,

4) świadectwo moralności, wydane prze władze policyjne,

5) własnoręcznie napisane curiculum vitae w którem powinno być wyraźnie zaznaczone, czy kandydat kiedykolwiek miał koncesję na otwarcie apteki, czy posiada lub posiadał aptekę i gdzie mianowicie,

6) kandydaci, którzy posiadają własne apteki, winni nadto złożyć deklarację, że zrzekają się dotychczasowej koncesji w razie otrzymania nowej.

Nieposiadający oryginalnego dyplomu na stopień magistra, względnie prowizora farmacji, mogą składać je w odpisach sądownie lub rejentalnie uwierzytelnionych, lub też składać urzędowe dokumenty, stwierdzając, że posiadają te stopnie. Nieposiadający żadnego z tych dokumentów winni składać zaświadczenia Ministerstwa Zdrowia Publicznego, że przysługuje im prawo ubiegania się o koncesję.

TABLICA CHRONOLOGICZNA

najważniejszych odkryć z dziedziny nauk farmaceutycznych.

Zebrał i ułożył Mieczysław Proner.

500	przed Chr.	Olej rycynowy, jako środek leczniczy.
37	po Chr.	Pierwsze opisy ziół leczniczych — Teofrast.
77	—	5 ksiąg o środkach leczniczych — Dioskorydes.
— — —	— — —	— — — — — — —
1360	po Chr.	Fructus Anisi w Londynie.
1498	—	Cortex Cinnamoni — Vasco de Gama.
1499	—	Folia Coca — Monardes.
1517	—	Lignum Quajaci — Poll.
1530	—	Tubera Jalapae — Monardes.
1536	—	Radix Sarsaparillae — Monardes.
1554	—	Alkohol absolutny (aqua ardens absoluta) — Cardanus.
1559	—	Olejek pomarańczowy i cytrynowy — Besson.
1562	—	Lignum Sassafras, przeciw febrze.
1574	—	Wprowadzenie Rhizoma Calami.
1575	—	Semen Strychni — Valerius Cordus.
1582	—	Secale cornutum, jako środek przeciw krwotokom.
1639	—	Cortex Chinae używ. w Madrycie.
1650	—	Arsen odkryty przez Basiliusa Valentinusa.
1650	—	Folia Digitalis po raz pierwszy w farmakopei angielskiej.

1669	po Chr.	Fosfor odkryty przez Branda.
1672	—	Radix Ipecacuanhae zjawia się w Paryżu.
1693	—	Cortex Cascarillae — Stisser.
1719	—	Tymol z olejku tymianowego, uważany za kamforę — Neumann.
1721	—	Fructus Vanillae w farmak. angielsk.
1747	—	Otrzymanie cukru trzcinowego z buraka — apt. Margraff.
1771	—	Herba Belladonnae w farmakopei niemieckiej.
1771	—	Otrzymanie mentolu krystal. — Gaubius.
1774	—	Odkrycie tlenu i amoniaku („powietrze alkaliczne"), Priestley (1733—1804).
1774	—	Odkrycie chloru („deflogistowany kwas solny")—Scheele (1742—1786).
1775	—	Składniki powietrza, teorja spalania — Lavoisier (1743—1786).
1784	—	Odkrycie wodoru, synteza wody — Cavendish (1731 — 1810)
1785	—	Odkrycie diastazy — Irvine.
1789	—	Wykrycie ciał białkowych w świecie roślinnym — Fourcroy.
1790	—	Kwas chinowy kryst. otrzymany — Hoffman.
1791	—	Sposób fabrykacji sody — Leblanc
1797	—	Eter powstaje z alkoholu przez odciągnięcie wody — Fourcroy.
1798	—	Chrom odkr. przez Vauquelin'a.
1800	—	Otrzymanie czystego mocznika — Fourcroy i Vauquelin.
1802	—	Prawo Gay-Lussaca o rozszerzalności gazów.
1803	—	Folia Laurocerasi—Schroder i Schaub.
1803	—	Badanie opium — Derosne.
1804	—	Teorja jestestw organicznych — Jędrzeja Śniadeckiego.
1805	—	Otrzymanie asparaginy — Vauquelin i Robiquet.
1805	—	Otrzymanie morfiny z opium — Sertürner: pierwszy alkaloid.

1808 po Chr.		Prawo stosunków wielokrotnych — Dalton.
		Polaryzacja światła — Malus.
1808	—	Wapń odkryty przez Davy'ego.
1811	—	Cynchonina z kory chinowej — ciało o nieznanem pochodzeniu, Gomez.
1811	—	Hypoteza Avogadry: równe objętości gazów posiadają równą ilość cząsteczek przy niezmiennem ciśnieniu i temperaturze.
1811	—	Jod odkryty przez Courtois.
1812	—	Herba Lobeliae — przeciw astmie — Cutler.
1813	—	Glandulae lupuli — Planche, — apt. paryski.
1814	—	Reakcja niebieska jodu ze skrobią — Colin i Gaultier.
1816	—	Kwas mekonowy z opium—Sertürner.
1818	—	Otrzymanie chlorofilu z liści — Pelletier i Caventou.
1818	—	Strychnina i brucyna — Pelletier i Caventou.
1819	—	Piperyna odkryta przez Verstedta.
1819	—	Atropina i Hyoscyamina — Brandes.
1819	—	Prawo Dulonga i Petita: ciepło atomowe (Iloczyn z ciepła właśc. przez cięż. atom.) jest dla wszystkich pierwiastków jednakowe.
1820	—	Badania nad kamforą — Saussure.
1820	—	Wyodrębn. chininy — Pelletier i Caventou.
		Odkr. solaniny — Desfosses.
1822	—	Otrzymanie jodoformu — Serullos.
1823	—	Krzem odkr. przez Berzeliusa
1826	—	Brom odkryty przez Balarda.
1827	—	Odkrycie glinu (aluminium) Wöhler (1800—1882).
1828	—	Kwas akonitowy w stanie czystym — Braconnot.
1828	—	Koniina w post. soli kw. siark. Grieseck.
1828	—	Otrzymanie nikotyny przez Posseleta i Reimana.
1829	—	Synteza mocznika — Wöhler.

1830	po Chr.	Flores Cinae — wykr. santoniny.
1831	—	Otrzymanie chloroformu i chloralu z alkoholu i chloru — Liebig.
1832	—	Cymol z kamfory i bezwodnika fosforowego.
1832	—	Kodeina z opium — Robiquet. Narceina odkr. — Pelletier.
1833	—	Akonityna i kolchicyna — Geiger i Hesse.
1833	—	Wprowadzenie Rhizoma Hydrastis.
1834	—	Badania nad nitrobenzolem — Mitscherlich.
1834	—	Radix Gentianae — Häberl.
1835	—	Rhizoma Filicis,jako anthelminticum.
1837	—	Amygdalina—pierwszy glukozyd, rozkłada się na glikozę, benzaldehyd, i kwas pruski — Liebig i Wöhler.
1838	—	Wzór sumaryczny chininy — Liebig i Regnault.
1840	—	Cięż. atomowy węgla=12 — Dumas i Stas.
1841	—	Teobromina odkr. przez Woskriesenskiego.
1841	—	Borneol otrzymany z kamfory — Pelouze.
1843	—	Fermentacja masłowa — Pelouze i Gelis.
1843	—	Alkaloidy, jako ciała optycznie czynne — Bourchardat.
1845	—	Otrzymanie digitaliny z naparstnicy — Homolle.
1847	—	Chloroform używ. do narkozy—Simpson.
1848	—	Papaweryna odkr. przez Mercka.
1849	—	Otrzymanie benzolu ze smoły pogazowej — Mansfield.
1850	—	Dyfuzja cieczy — Graham.
1850	—	Cortex Quillayae — De Boeuf.
1854	—	Synteza tłuszczów — Berthelot.
1855	—	Wyodrębn. kokainy — Gädke (zbad. 1644 przez Lassena).
1857	—	Prace Pasteura nad fermentacją i mikroorganizmami.

1858	po Chr.	Czterowartościowość węgla—Kekulè.
1859	—	Odkrycie fuksyny (rozaniliny)—Verguin.
1861	—	Sposób amoniakalny otrzym. sody—Solvay.
1864	—	Synteza węglowodorów aromatycznych — Fittig i Tollens.
1867	—	Równowaga chemiczna i prawo działania mas — Guldberg i Waage.
1869	—	Układ perjodyczny pierwiastków — Mendelejew i L. Meyer.
1871	—	Cortex Condurango — Caesares.
1871	—	Semen Strophanti — Fraser.
1875	—	Indygo otrzymane z indolu za pomocą ozonu — Nencki.
1875	—	Odkrycie pilokarpiny — Gerrard i Hardyi.
1877	—	Rodanina z rodanku amonu i kwasu chlorooctowego — Nencki.
1877	—	Skroplenie gazów—Cailletet i Pictet.
1879	—	Alkaloidy, jako pochodne chinoliny i pirydyny — Ladenburg i Wiszniegradski.
1882	—	Santonina, jako pochodna naftalinu Cannizaro i Carnelutti.
1883	—	Skroplenie gazów — Wróblewski i Olszewski.
1886	—	Ciśnienie osmotyczne — Vant'Hoff.
1886	—	d-konina z α pikoliny — pierwsza synteza alkaloidu — Ladenburg.
1887	—	Antifebryna stosow. w lecznictwie—Cahn i Hepp.
1887	—	Teorja dyssocjacji elektrolitycznej—Svante—Arrhenius.
1887	—	Synteza węglowodanów — Fischer.
1894	—	Odkrycie argonu i helu — Rayleigh i Ramsay.
1895	—	Promienie Röntgena.
1895	—	Chlorofil, jako pochodn. pyrolu — Marchlewski.
1896	—	Odkrycie promieni uranowych—Becquerel.

1898 po Chr.		Odkrycie radu — Marja Curie-Skłodowska i Piotr Curie.
1901	—	Synteża polypeptydów, badania ciał białkowych — Fischer.
1903	—	Odkrycie ultramikroskopu, cząsteczki ciał koloidalnych — Siedentopf i Zsigmondy.
1904	—	Wyjaśnienie zjawisk promieniotwórczości — hypoteza Rutherforda.
1906	—	Badanie nad chlorofilem — Wilstätter.
1913	—	Izotopia pierwiastków promieniotwórczych — Fajans i Soddy.

Tablica najważniejszych zió

Nazwa łacińska Nazwa polska	Nazwa aptekarska	Środowisko	okres kwitnieni
Achillea Millefolium Krwawnik pospol.	Flores et herba millefolii	Łąki suche, koło zabudowań i t. p.	Czerwiec do późne jesieni
Aconitum Napellus Tojad mordownik	Folia et tubera aconiti	Łąki górzyste	Czerwiec do sierp nia
Acorus Calamus Tatarak pospolity	Rhizoma calami	Moczary, brzegi stawów i rzek	—
Adonis vernalis Miłek wiosenny	Herba adonidis vern.	Suche wzgórki gliniasto-wapienne	Maj
Althea rosea Prawoślaz ogrod.	Flores malvae arboreae	roślina ozdobna, na wschodzie dziko rosnąca	Lipiec do września
Angelica Archangel. Arcydzięg. Kartuz.	Rad. Angelicae	Błota mokre, łąki, brzegi rzek	Czerwiec lipiec
Arnica montana Pomornik górski	Flores arnicae	Łąki górskie w Karpatach, polany na Litwie i Rusi	Czerwiec lipiec
Arctostaphylos Uvae Ursi Mącznica garbar.	Folia Uvae Ursi	W lasach środkowej Polski	Kwiecień maj

lekarskich, rosnących w Polsce.

Okres zbierania	Składniki chemiczne	Zastosowanie i działanie
Kwiaty od czerwca do sierpnia, ziele w czasie kwitnienia	Liście — olejek eteryczny, ciało gorzkie (achilleina) i kwas akonitowy	Jako herbata, wzmacniająca tonicznie
Liście w czasie kwitn., kłącze pod koniec kw.	Akonityna b. trująca, akonelina nietrująca	Przeciw reumatyzmowi i bólom nerwowym, migrenie, newralgji nerwu trójdzieln.
Wiosna (marzec, kwiec.) i jesień (październ., list.)	Olejek eteryczny (terpeny) skrobia, ciało gorzkie (akoryna)	Do kąpieli dla dzieci skrofulicznych. Wewn. przy rozstroju żołądkowym.
Wczesną wiosną	Glukozyd adonidyna, w liściach kwas akonitowy	Podobnie, jak naparstnica moczopędnie, jako napar lub nalewka.
Podczas lata, w czasie pełnego rozkw.	Śluz i barwnik fioletowy	Środ. ludowy przeciwko kaszlowi, środ. wykrztuśny, barwnik roślinny.
Jesienią z 2-letnich hodowanych okazów	Olejek eteryczny, garbnik, kwas walerjanowy i jabłkowy	Przy chorobach żołądka zwiększa sekrecję, do fabrykacji likierów.
W czasie kwitnienia	Olejek eteryczny, w korzeniach garbnik i arnicyna	W medycynie ludowej, jako środek przeciwgorączkowy, oraz do leczenia ran
Przed lub podczas kwitn.	Arbutyna, kwas galluzowy, kw. garbnikowy	Przy chorobach organ. moczowych, arbutyna rozkł. się w nerkach na cukier i hydrochinon, działający dezynfek.

Nazwa łacińska Nazwa polska	Nazwa aptekarska	Środowisko	Okres kwitnienia
Artemisia Absinth. Bylica piołun	Herba Absinthi	Gruzy, pustkowia, na ziemi, obfitującej w potaż	Lipiec — wrzesień
Aspidium Filix mas Paprotnik lekarski	Rhizoma Filicis	Wilgotne lasy, krzaki i skały	Czerwiec — wrzes. *)
Atropa Belladonna pokrzyk leśny, wilcza jagoda	Folia Belladonnae	Na jasnych miejscach, zwłaszcza na gruntach wapnistych	Czerwiec do sierpnia
Cannabis sativa Konopie siewne	Semen et herba cannabis	Hodowane, rzadko dziko rosnące	Lipiec do września
Cichorium Intybus Podróżnik pospol.	Herba et Radix Cichorii	Na łąkach, miedzach, przy drogach	Lipiec do września
Cnicus benedictus Drapacz bernard.	Herba cardui benedicti	Dziko na łąkach przy rowach	Lipiec — sierpień
Colchicum autumnale Zimowit jesienny	Semen et tubera colchici	Mokre łąki	Sierpień do listop.
Conium maculatum Pietrasznik plam.	Herba conii maculati	Pustkowia, przydroża, zarośla	Czerwiec do sierp.

*) Okres dojrzewania zarodników.

Okres zbierania	Składniki chemiczne	Zastosowanie i działanie
Przed lub podczas kwitn.	Olejek eteryczny, ciało gorzkie (absyntyna) garbnik, sole potasowe	Przy chorobach żołądka. jako napar lub likier, przeciwko febrze i robakom (lud.)
Jesienią od września	Kwas filiksowy, filmaron, olej tłusty, ciała gorzkie	Pod postacią ekstraktu, jako środek przeciwko soliterowi
Na początku kwitnienia	Atropina i hyoscyamina	Zmniejsza ruchy i napięcie mięśni gładkich oraz czynność gruczołów. Przeciw astmie i newralgji. Zewn. Kataplazmy
Sierpień wrzesień	Olej tłusty, olejek eteryczny, alkaloid kannabinina	Nasiona były używane do do emulsji przy chorobach dróg moczowych. Narcoticum, W Indjach dost. haszyszu.
Ziele w lipcu, korzenie w jesieni	Kwiaty zawierają Cichoricinę, korzenie inulinę, cukier, olej, garbnik	Napar, jako goryczka i środek żółciopędny.
Na początku kwitnienia w lipcu	Ciała gorzkie, olejek eteryczny, żywica	Ekstrakt, jako środek trawienny. Moczopędny.
Nasiona w czerwcu, bulwy przy końcu lipca, na pocz. sierpn.	Nasiona zawierają silnie trującą kolchicynę, cukier i garbnik	Jako ekstrakt lub nalewka przy podagrze. Dział. pobudzające czynności wątroby i nerek
Czerwiec i lipiec w czasie kwitnienia	Konina silna trucizna narkotyczna, konhidryna	Zewn. jako kataplazma przy bolesn. wrzodach, wewn. jako środek uspokajający, przy bólu zębów

Nazwa łacińska Nazwa polska	Nazwa aptekarska	Środowisko	Okres kwitnienia
Convallaria majalis Konwalja majowa	Flores convallariae majalis	W jasnych lasach	Maj do czerwca
Datura Stramonium Bieluń podwórzowy	Folia et semen stramonii	Rowy, rumowiska	Lipiec do sierpnia
Digitalis purpurea Naparstnica lekar.	Folia Digitalis	Na wzgórkach, słonecz. miejscach. gruntach wapnistych	Czerwiec do sierp.
Erythraea Centaurium Tysiącznik pospol.	Herba centaurii	Na polankach i miejscach piasczystych	Lipiec — sierpień
Foeniculum Capillaceum Koper włoski	Fructus Foeniculi	Hodowany	Lipiec — sierpień
Gentiana lutea Goryczka żółta	Radix Gentianae	Na polankach i lasach wysokich gór	Lipiec — sierpień
Humulus Lupulus Chmiel pospolity	Flor. Humuli Lupuli	Hodowany, często na brzegach lasów i rzek	Lipiec do września
Hypericum perforatum Dziurawiec pospol.	Herba Hyperici	Na suchych miejscach w całej Europie	Czerwiec do jesieni
Hyoscyamus inger Lulek czarny	Folia Hyoscyami	Na gruzach, w rowach	Czerwiec - lipiec

Okres zbierania	Składniki chemiczne	Zastosowanie i działanie
Maj	Glykoz: konwallaryna i konwallamaryna, olejek eteryczny, żółty barwnik	Pod postacią nalewki jako namiastka digitalis
Liście podczas kwitnienia, nasiona jesienią	Hyoscyamina, Atropina, Skopolamina	Liście jako napar lub nalewka przy astmie, używ. w homeopatji
W czasie kwitnienia	Digitalina, digitaleina, digitoksyna	Środek nasercowy jako napar lub nalewka
Lipiec	Ciała gorzkie: erytauryna i erytrocentaur.	Środek wzmacniający żołąd. i przeciwko febrze
Po dojrzeniu we wrześniu	Olejek eteryczny do 7%.	Środek ludowy dla dzieci w chorobach płuc i żołądka
Korzeń zbiera się wczesną wiosną lub w jesieni	Gencjanina, olej, guma, gencjano-pikryna	Przy podagrze, histerji, skrofułach, stomachicum, febrifugum.
Główki kwiatowe żeńskie przy końcu sierpnia	Żywica wydz. w kwiatach żeńskich, lupulina, 2% olejku eter. wosk i żywica	W browarnictwie, przy chorobach pęcherza i żołądka.
W czasie kwitnienia	Olejki eteryczne, garbnik, ciała barwnikowe	Jako herbata przy chorobach nerek, wątroby, przy biegunkach, chorob. płuc
W czasie kwitnienia	Hyoscyamina Skopolamina, trucizny narkot. dział.	Środek, uśmierzający bóle przy chorob. żołądkow. i dróg oddechowych

Nazwa łacińska Nazwa polska	Nazwa aptekarska	Środowisko	Okres kwitnienia
Inula Helenium Oman wielki	Radix Helenii	Na mokrych łąkach i błotach	Lipiec — sierpień
Iris germanica Kosaciec niemiecki	Rhizoma Iridis	Jako ozdobna roślina w ogrodach	Maj - czerwiec
Juniperus communis Jałowiec pospolity	Baccae (Fructus) juniperi	Na wzgórkach i piaskach	Kwiecień - maj
Lamium album Jasnota biała	Flor. Lamii albi	Szeroko rozpowszechniona na łąkach i drogach Europy	Maj do paździer.
Lavandula vera Lewanda wonna	Flor. Lavandulae	Jako ozdobna roślina—w ogrodach	Lipiec — sierpień
Ledum palustre Bagno pospolite	Herba Ledi palustris	Na torfowiskach	Maj - czerwiec
Levisticum officinale Lubczyk pospolity	Radix Levistici	Hodowany w ogrodach	Lipiec — sierpień
Linum usitatissimum Len zwykły	Semen Lini	Hodowany	Czerwiec, lipiec
Lycopodium clavatum Widłak goździsty	Sporae Lycopod.	W suchych lasach	Lipiec *) sierpień

*) Okres dojrzewania zarodników.

Okres zbierania	Składniki chemiczne	Zastosowanie i działanie
Wiosna lub jesień	Olejek eteryczny, alantol, helenina, inulina	Jako napar — przy chorobach płuc i osłabieniu trawienia
Sierpień	Iron, nadający zapach, irydyna, olejek eteryczny, żywica garbnik	Środek kosmetyczny, wchodzi w skład species pectorales, dla dzieci przy ząbkowaniu
Jesienią	Olejek eteryczny oraz cukier do 40%,	Jako napar lub ekstrakt silnie moczopędny
Latem	Śluz, garbnik	W chorobach dróg oddechowych, zioła wstrzymujące krew
Przed samem okwitnięciem	Olejek eteryczny do 3%, ślady pinenu i geraniolu	Do kąpieli, w perfumerji, środek odświeżający i wzbudzający apetyt
W czasie kwitnienia	Olejek eteryczny ledol	Jako napar, przy kaszlu, chorobach skóry, do kąpieli, moczopędny, przeciw bólom głowy
Jesienią z roślin jednor.	Olejek eteryczny, żywica, cukier, kwas jabłkowy	Moczopędny, znany w starożytności przy chorobach płuc, przy zbyt słabych menstruacjach
W sierpniu	Nasiona zawierają śluz, białko, olej tłusty, złoż. z kw. olejow. i glicer. linolu	Środek badany przy kaszlu, jako odwar; rozmiękczające kataplazmy
Lipiec, sierpień	Olej tłusty, ciała protein., ślady alkaloidu likopodyny	Do przysypywania ciała, do pigułek, moczopędny

Nazwa łacińska Nazwa polska	Nazwa aptekarska	Środowisko	Okres kwitnienia
Matricaria Chamomilla Rumianek pospol.	Flor. Chamomillae	Na polach i rowach	Maj do sierpnia
Melilotus officinalis Nostrzyk lekarski	Herba meliloti	Na suchych polach, przy drogach	Lipiec do września
Melissa officinalis Melisa lekarska	Folia melissae	Na brzegach lasów i w ogrodach	Czerwiec do wrześ.
Mentha piperita Mięta pieprzowa	Folia menthae	W rowach i na błotach	Lipiec, sierpień
Menyanthes trifol. Bobrek trójlistny	Folia trifolii	Na mokrych łąkach, bagnach. błotach	Maj do czerwca
Ononis spinosa Wilżyna ciernista	Radix Ononidis	Na suchych łąkach, przy drogach, na brzegach lasów	Czerwiec do wrześ.
Papaver somniferum Mak właściwy	Capita Papaveris	Hodowany w ogrodach i polach	Lipiec — sierpień
Plantago lanceolata Babka lancetowata	Herba plantaginis	Na polach, łąkach, przy drogach i t. p.	Maj do jesieni
Polygonum Bistorta Rdest łąkowy	Herba Polygoni.	Na mokrych łąkach	Czerwiec lipiec
Potentilla Tormentilla Pięciornik, kurze ziele	Rhiz. tormentillae	W lasach wilgotnych	Czerwiec do sierp.
Pulmonaria officinal. Płucne ziele, miodunka	Herba pulmonariae	Cieniste lasy liściaste	Marzec do maja
Rhamnus Frangula Szakłak kruszyna	Cortex Frangulae	Lasy sosnowe	Maj, czerwiec

Okres zbierania	Składniki chemiczne	Zastosowanie i działanie
Podczas kwitnienia	Ciało gorzkie, olejek eteryczny	Jako napar, środek uśmierzający bóle, do kąpieli, lewatyw, płukań
Lipiec	Kwas melilotowy. kumarowy, kumaryna	Jako napar, do przemywania ran, do przyrządzania plastra
Podczas kwitnienia	Olejek eteryczny, garbnik, ciała gorzkie	Nalewka alkoholowa przy reumatyzmie
W czasie kwitnienia	Olejek eteryczny, składn. mentol, menton i terpeny	Jako napar przy chorobach żołądka, olejek szeroko stosowany, pastylki, pasta do zębów, woda miętowa
W czasie kwitnienia	Ciało gorzkie menyantyna	Wzmacn żołądek, na apetyt w leczn. lud. przeciw febrze
Wiosną lub późną jesien.	Glykozyd ononina i ononid cukier, cytrynian wapnia	Moczopędne, stos. przy kile (syfilis), merkurjalizmie, środ. lud. przeciwko reumatyzmowi
Po okwitnięciu	Alkaloidy opium: morfina, kodeina	Jako syrop lub napar, przy chorobach żołądka, uśmierzająco
Latem	—	Srodek ludowy na rany w stanie świeżym, wzm. trawienie
Wiosna lub jesień	Garbniki	W lecznictwie ludowem, jako środek ściągający
Wczesną wiosną i jesienią	Garbniki, kwas elagowy	Odwary przy biegunkach i dyzenterji, ściągające
Maj i czerwiec	—	Jako napar w leczn. ludowem przy wszelkich chorob. dróg oddechow.
Na wiosnę z roślin dwuletnich	Frangulina, kwas frangulowy	Odwar, jako środek przeczyszczający

Nazwa łacińska Nazwa polska	Nazwa aptekarska	Środowisko	Okres kwitnienia
Rosmarinus officinalis Rozmaryn lekarsk.	Folia rosmarini	Hodowany w w ogrodach	Kwiecień do czerw.
Rumex acetosa Szczaw pospolity	Semen et herba rumicis	Pospolity na łąkach i polach	Maj do sierpnia
Salvia officinalis Szałwia lekarska	Folia Salviae	Na suchych słonecznych miejscach	Czerwiec aż do jesieni
Sambucus nigra Bez pospolity	Flores Sambuci	Na brzegach lasów, przy płotach i zaroślach	Maj, czerwiec
Saponaria officinalis Mydlnica lekarska	Rad. saponariae	Nad rzekami, na przydrożach i ugorach	Czerwiec do wrzes.
Taraxacum officinale Mniszek lekarski	Rad. Taraxaci	Na łąkach, przy drogach, w lasach	Kwiecień, maj i w jesieni
Thymus vulgaris Tymianek właśc.	Herba Thymi	Na brzegach lasów, na wzgórz. piaszcz.	Maj, czerwiec
Thymus Serpyllum Tymianek posp. (macierzanka)	Herba serpylli	W lasach, na wzgórzach, przy drogach	Czerwiec wrzesień
Tussilago Farfara Podbiał pospolity	Folia farfarae	Urwiska, brzegi rzek, przydroża, gliniasta gleba	Marzec
Urtica dioica Pokrzywa dwupienna	Folia et radix urticae	Pospolity chwast na drogach, koło domostw	Lipiec do września

Okres zbierania	Składniki chemiczne	Zastosowanie i działanie
Maj — czerwiec	Olejek eteryczny, składn. pinen, cyneol, kamfen i borneol	Do kąpieli, olejek do przygotow. preparatów kosmetycznych
Ziele wiosną, nasiona w sierpniu	Kwas szczawiowy, garbniki	Przy biegunkach, jako środek ściągający
Przed kwitnieniem w maju	Ciała gorzkie, garbnik olejek eterycz. (pinen, cyneol, borneol)	Napar do płuk. ust i gardła, środek dezynfekc. i ściągający
Czerwiec	Ślady olejku eterycznego obok garbn. i żywicy	Napar, jako środek napotny
Jesienią lub wiosną	Saponina, guma, żywica, śluz	Jako odwar przy katarach, przeciw reumatyzmowi, wykrztuśny
Wczesną wiosną	Taraxacina, inulina, garbnik, cukier	Przy chorobach wątroby, jako środek, czyszczący krew
W czasie kwitnienia	Olejek eteryczny	Pod postacią ekstraktu lub jako napar przy katarach dróg oddechowych
Czerwiec — lipiec	Olejek eteryczny (tymol, carvacrol) obok garbnika	Do kąpieli, przy chorobach skórnych, składnik species aromaticae
Czerwiec	Ślady olejku, garbnik. śluz, ciała gorzkie. dekstryna, ciała białkowate	Wzmacniający (chor. piersiowe) wykrztuśny i uśmierzający bóle
Wczesną wiosną	Sok parzący	Środek ludowy przy chorobach płuc, przeciw reumatyzmowi i na porost włosów

Nazwa łacińska Nazwa polska	Nazwa aptekarska	Środowisko	Okres kwitnienia
Vaccinium Myrtillus Borówka czernica	Baccae myrtillorum	Lasy iglaste	Kwiecień do czerw.
Valeriana officinalis Kozłek lekarski	Rad. valerianae	Na wilgotnych łąkach, w zaroślach, nad rzekami	Czerwiec-sierpień
Veratrum album Ciemierzyca biała	Rhiz. Veratri albi	Roślina alpejska, rośnie na łąk.	Lipiec do sierpnia
Verbascum tnapsiforme Dziewanna podobna	Flores verbasci	Na nieużytkach, przydrożach, ugorach	Czerwiec do wrzes.
Viola tricolor Fiołek trójbarwny	Herba violae tricol.	Pola, ugory, lasy	Wczesną wiosną do jesieni
Viscum album Jemioła biała	Viscum album	Pasożyt, przeważnie na sośnie	Marzec — kwiecień

Okres zbierania	Składniki chemiczne	Zastosowanie i działanie
Jesienią	Garbnik, cukier, kwas jabłkowy, związany z Ca, Fe, Mn i K	Suszone jagody przy chorobach żołądka i egzemie, ściągająco.
Jesienią	Olejek eteryczny (borneol i ester bornylowy)	Jako odwar, nalewka lub ekstrakt — uspokajająco na nerwy.
Jesienią	Alkaloidy jerwina, weratralbina, glykozyd, skrobia, cukier	Przy chorobach skóry, drażni ośrodki nerwowe
W czasie kwitnienia	Śluz, guma, cukier	Przy chorobach dróg oddechowych, wykrztuśny.
W lecie	Olejek eteryczny, ester salicylometylowy	Napar przy reumatyzmie i chorobach skóry. Moczopędny.
Późną jesienią oraz zimą	Wiscyna, olej tłusty, śluz, ślady garbnika	Napar przy epilepsji, dział. uśmierzające ból.

Compendium do rozbioru moczu

zebrał i ułożył Jan Fabicki, prow. farm.

Mocz jest to wydzielina bezużytecznych produktów przemiany materji w organizmie, badanie więc jego daje żywe odbicie stanu organów wydzielniczych i ich prawidłowych lub nieprawidłowych funkcji. W celu odróżnienia moczu od innych płynów należy stwierdzić obecność charakteryzujących go składników: kwasu moczowego, azotu, mocznika i kreatyniny.

Własności fizyczne.

Ilość moczu. Zmierzyć w cylindrze z podziałką. Określić ilość dobową lub dowolnie dostarczoną. Normalnie w ciągu doby wydziela mężczyzna 1500—2000 cm^3., kobieta 1300—1700 cm^3.

Barwa moczu. Normalnie—słomkowo-żółta. W zależności od przyczyn patologicznej natury: czerwoną barwę nadaje krew, rozpuszczona hemoglobina; żółtozielonawą — barwniki żółciowe; żółto-czerwoną lub oranżowo czerwoną — urobilina; bladą lub bezbarwną — djabet, pyelitis, anemja, nephritis; mleczną — filaria sanguinis.

Zmętnienie. Normalnie—niema. Zmętnienie powodują: moczany, jeżeli po ogrzaniu mocz klaruje się całkowicie; moczany i elementy organizowane — po ogrzaniu mocz klaruje się częściowo; fosforany — po ogrzaniu zmętnienie wzmaga się; węglany—po dodaniu kwasu octowego mocz klaruje się częściowo, wydzielając kwas węglowy; drobnoustroje, elementy organizowane, tłuszcz.

Konsystencja moczu. Normalnie płynna. Gęstawa—wówczas mocz zawiera dużo ropy. Galaretowata—duża ilość białka. Ciągnąca się — duża ilość ropy i śluzu.

Oddziaływanie. Normalnie—słabo kwaśne. Określić papierkiem lakmusowym. Kwaśne. Obojętne. Zasadowe.

Zapach. Normalnie — zapach świeżego buljonu. Patologiczny bywa: amonjakalny, smrodliwy, mniej więcej aromatyczny.

Ciężar gatunkowy. Normalnie 1.012 -1.018. Oznaczyć urometrem przy 15°C.

Barwniki.

Indykan. Normalnie — 0.006 na dobę. Powstaje przy rozkładzie ciał białkowych w jelitach przy durze brzusznym, dezynterji, katarze kiszek i innych. *Odczyn Jaffe.* $^1/_3$ probówki (z grubego szkła) moczu niefiltrowanego, $^1/_3$ probówki stężonego kwasu solnego (1.124) HCl, 1—$1^1/_2$ cm³ chloroformu $CHCl_3$, 1—2 krople 1% rozczynu nadmang. potasu $KMnO_4$. Probówkę zakorkować i lekko kłócić w ciągu 2—3 minut. Niebieskie zabarwienie $CHCl_3$ wskazuje na obecność w moczu indykanu. Różowe zabarwienie $CHCl_3$, które znika po dodaniu kryształu podsiarkanu sodu $Na_2S_2O_3$ pochodzi od jodu; żółte — od bromu, fioletowo-czerwone od skatolu. Określić: odczyn ujemny, odczyn słabo wyrażony, odczyn dodatni, odczyn intensywnie wyrażony.

Skatol. Normalnie ślady. Powstaje przy rozkładzie ciał białkowych w kiszkach.

Odczyn. $^1/_3$ probówki (z grubego szkła) moczu niefiltrowanego, $^1/_3$ probówki kwasu solnego 1.124 HCl. 3—4 cm³ alkoholu amylowego. Probówkę zakorkować i taczać po stole 3—5 minut. Zabarwienie alkoholu amylowego od różowej do czerwono-wiśniowej barwy wskazuje na odczyn dodatni, mniej lub więcej wyrażany.

Urobilina. Wytwarza się z żółci i czerwonych ciałek krwi (erytrocytów) przy krwotokach wewnętrznych, rozpadzie czerwonych ciałek krwi, chorobach wątroby. Normalnie nieznaczne ślady (0.08—0.14 na dobę).

Odczyn. 10 cm³ moczu niefiltrowanego, 3—5 kropli kwasu solnego, 3—4 cm³ alkoholu amylowego. Probówkę zakorkować i taczać po stole 3—5 minut. Żółty alkohol amylowy zebrać pipetką do suchej wąskiej probówki, dodać 5—6 kropli 1% wyskokowego rozczynu chlorku cynku ZnCl i $^1/_2$ kropli amoniaku płynnego i filtrować. Obecność fluorescencji wskazuje na odczyn dodatni.

Żółć. Przy zatkaniu przewodu żółciowego prze-

chodzi do krwi, ze krwi do moczu. Wykrywa się tylko w świeżym moczu.

Odczyn Gmelina. Na 1 cm^3 mieszaniny kwasów azotowego HNO_3 i azotawego HNO_2 w probówce nalać warstwami 2—3 cm^3 moczu niefiltrowanego (pozbawionego białka) — zielona obrączka na granicy płynów wskazuje na obecność barwników żółciowych.

Mieszaninę kwasów azotowego i azotawego $H_2NO_3+HNO_2$ otrzymuje się przez dodanie 1—2 kropli kwasu azotowego, dymiącego do 10 cm.^{3} kwasu azotowego. Takież połączenie otrzymuje się przez ogrzanie kwasu azotowego HNO_3 z kawałkiem drzazgi, np. odłamkiem od zapałki.

Odczyn Rosina. Na 1 — 2 cm.^{3} moczu w probówce nalać warstwami 1 — 2 cm.^{3} 1% wyskokowego rozczynu jodu I. — zielona obrączka na granicy płynów wskazuje na dodatni. Przy drobnowidzowem badaniu widoczne żółte zabarwienie organizowanych elementów.

Bilirubin. Wytwarza się z żółci przy chorobach wątroby.

Odczyn. $^1/_3$ probówki moczu, $^1/_3$ probówki odczynniku Ehricha № 1, 3—5 kropli kwasu octowego. Zmieszać. Wiśniowe zabarwienie wskazuje na odczyn dodatni.

Krew. Normalnie niema (u kobiet—menstruacja).

Odczyn Webera. $^1/_3$ probówki (z grubego szkła) moczu niefiltrowanego, 40 kropli kwasu octowego CH_3COOH, 3 cm^3 eteru etylowego $C_2H_5OC_2H_5$. Probówkę zakorkować, taczać po stole 2—3 minuty. Eter zdjąć do drugiej probówki, dodać 15 kropli nalewki smoły gwajakowej, 30 kropli terpentyny ozonizowanej, 3 cm^3 wody, 2 cm^3 chloroformu $CHCl_3$. Niebieskie zabarwienie wskazuje na obecność krwi.

Odczyn Rosela. 40 kropli mieszaniny aloinowej (1 cz. rozczynu wyskokowego świeżej aloiny i 2 cz. terpentyny ozonisowanej) 1—2 cm^3 eterycznego (jak wyżej w odczynie Webera), 4 cm^3 wody. Zmieszać. Czerwone zabarwienie wody wskazuje na odczyn dodatni.

Odczyn Hellera. 5 cm^3 moczu niefiltrowanego, 10 kropli 20% rozczynu wodorotlenku sodowego $NaOH$.

nagrzać. Strącone fosforany zabarwią się na czerwono.

Odczyn Almen-Schönbeina. 1/8 probówki terpentyny ozonisowanej, 1/8 probówki słabej nalewki smoły gwajakowej, nalać moczu niefiltrowanego 2 warstwami. Obrączka o barwie zielonej przechodząca w barwę niebieską wskazuje na obecność krwi. Jeżeli obrączka tworzy się bez terpentyny ozonisowanej — to wskazuje na obecność ropy.

Odczyn dwuazowy Ehricha. 1/3 probówki moczu niefiltrowanego, 1/3 probówki mieszaniny odczynników Ehrlicha № 1 i № 2 (99 części № 1 i 1 część № 2). Zmieszać, aby utworzyć pianę, na którą nalać 1—3 krople amoniaku płynnego. — Różowe zabarwienie piany wskazuje na odczyn dodatni.

Dodatni odczyn bywa przy szkarlatynie, durze brzusznym, odrze i innych.

Ciała białkowe.

Przy określaniu ciał białkowych należy pamiętać: 1) aby mocz był klarowny, 2) zmętnienie pochodzące od moczanów usunąć, 3) aby odczyn był kwaśny, 4) nie ograniczać się jednym odczynem, 5) określać ilościowo białko w przesączu i pro mille ‰.

Odczyn Hellera. Na kwas azotowy HNO_3 w probówce nalać warstwami mocz. Na granicy dwóch płynów biała obrączka wskazuje na odczyn dodatni.

Odczyn Fanuma. Do mieszaniny moczu z zaczynem soli kuchennej NaCl dodać 10 kropli 30% kwasu octowego CH_3COOH. Zagotować. Osad lub zmętnienie wskazuje na odczyn dodatni.

Odczyn z kwasem sulfosalicylowym. 5 cm^3 moczu, 10 kropli 20% rozczynu kwasu sulfosalicylowego. Zmętnienie lub osad, który po zagotowaniu nie niknie, wskazuje na odczyn dodatni. Jeżeli po zagotowaniu zmętnienie znika — wskazuje na obecność albumozy (sperma). Czułość odczynu do 0.01‰.

Odczyn z kwasem trójchlorooctowym. 5 cm^3 moczu, 10 kropli 20% rozczynu kwasu trójchlorooctowego. Zmętnienie lub osad wskazuje na odczyn dodatni. Próba z przesączem moczu. Czułość odczynu 0.005‰.

Ilościowe określenie. Mocz z kwasem azotowym HNO_3 nalany warstwowo daje białą obrączkę mię-

dzy 2—3 minutą, jeżeli mocz zawiera 0.033 białka pro mille. Jeżeli mocz zawiera białka więcej jak 0.033‰, należy go rozcieńczać, aż otrzyma się obrączkę białą, równo między 2—3 minutą. Ilekroć rozcieńczenia pomnożona przez 0.033 tworzy ilość białka pro mille.

Tablica Brandberga.

Mocz 1 : 10 cm^3	Woda cm^3	Rozcieńczenie	Ilość białka pro mille ‰
2	—	10	0 33
2	2	20	0.66
2	4	30	1
2	6	40	1.3
2	8	50	1.6
2	10	60	2
2	12	70	2.3
2	14	80	2.6
2	16	90	3
2	18	100	3.3
2	20	110	3.6
2	22	120	4
2	24	130	4.3
2	26	140	4.6
2	28	160	5.3
2	30	170	5.6
2	32	180	6
2	34	190	6.3
2	36	200	6.6
2	38	210	7

Cukry.

Cukier gronowy (dextroza). Normalnie ślady około 0.05%. Należy brać do badania mocz pozbawiony białka. Białko oddziela się przez gotowanie moczu z rozczynem soli kuchennej NaCl, lub też 9 cz. moczu, 1 część 10% rozczynu octanu ołowiu — przesączyć przez bibułę z talkiem lub węglem.

Odczyn Nylendera. 4 cm^3 moczu, 20 kropli odczynnika Nylandera, gotować w ciągu 2—3 minut. Żółto-

bure później czarne zabarwienie wskazuje na odczyn dodatni.

Odczyn Fehlinga. 1 cm³ Fehling № 1, 1 cm³ Fehling № 2, 2 cm³ wody destylowanej, 5—8 kropli moczu, gotować 2—3 minuty. Zabarwienie zielone, potem żółte, wreszcie ceglaste lub czerwono-żółte wskazuje na odczyn dodatni.

Chemiczno-mikroskopowy odczyn z fenylhydrazyną (wykonywa 0.03%). 5 kropli fenylhydrazyny, 10 kropli kwasu octowego, 1 cm³ rozczynu soli kuchennej (1 : 4), 5 cm³ moczu. Gotować 2—3 minuty. Ostudzić. Badać osad pod mikroskopem. Obecność kryształów glikozasonów (snopy) wskazuje na odczyn dodatni.

Odczyn fermentacyjny. Ziarnko drożdży. wielkości grochu rozetrzeć w 20 cm³ moczu, rozcieńczyć 20 cm³ wody destylowanej, wlać do aparatu Einhorna. pozostawić w termostacie lub ciepłem miejscu 24 godziny. Wypchnięty płyn z górnej, zamkniętej części aparatu wskazuje na odczyn dodatni. Jeżeli mocz zasadowy, należy podkwasić kwasem winnym.

Ilościowe określenie cukru. Określić za pomocą sacharometru lub polarymetru.

Sposób fermentacyjny. Określić ciężar gatunkowy moczu. 200 cm³ moczu poddać fermentacji z drożdżami w ciągu 24—48 godzin. Oznaczyć ciężar gatunkowy po fermentacji. Różnica ciężaru gatunkowego pomnożona przez 0.230 = % cukru.

Rozróżnia się: cukier gronowy (dextroza), cukier owocowy (lewuloza), cukier mleczny (lactoza). Przy cukrówce ciężar gatunkowy moczu 1.015—1.040 i więcej. Dobowa ilość według L. Laudois 2—10 litrów. Dobowa ilość wydzielonego cukru według Laudois 1—1000 grm. Cukier gronowy skręca płaszczyznę polaryzacyjną na prawo, tworzy dodatnie odczyny z Fehlingiem, Nylanderem, drożdżami i fenylhydrazyną.

Cukier mleczny (lactoza). Normalnie niema. W moczu kobiet nie karmiących do 1%. Cukier mleczny skręca płaszczyznę polaryzacyjną na prawo, wytrzymuje jak cukier gronowy wszelkie odczyny z różnicą. że pierwsze 20 godzin nie daje próby fermentacyjnej. Należy przerobić *odczyn na cukier mleczny.* 10 cm³ moczu, 5—8 kropli 10% rozczynu wodorotlenku sodu NaOH, 5 cm.³ amoniaku (triplex) mieszaninę należy

trzymać we wrzątku w ciągu 5 minut. Różane zabarwienie wskazuje na obecność cukru mlecznego.

Cukier owocowy (**lewuloza**). Normalnie niema. Daje wszystkie odczyny jak cukier gronowy skręca płaszczyznę polaryzacyjną na lewo.

Odczyn na lewulozę. 1—2 cm³ 12% kwasu solnego HCl, 10 cm³ moczu, rezorcyny 0.1—0.2, zagotować. Czerwone zabarwienie które może się pojawić i po pewnym czasie, wskazuje na odczyn dodatni.

Pentoza — prawoskrętna lub optycznie bierna. Próby fermentacyjnej nie daje. W moczu bywa w ilościach 0.3—1%. Odczyny Fehlinga i Nylandera słabo dodatnie.

Odczyn na pentozę. 2 cm³ moczu, 1 cm³ kwasu solnego HCl, 0.1—0.2 resorcyny. Zagotować. Czerwononiebieskie zabarwienie wskazuje na odczyn dodatni. Jeżeli do kwasu solnego dodamy 1—2 krople półtorachlorku żelaza $FeCl_3$ odczyn staje się czulszym.

Aceton. Normalnie niema. Aceton tworzy się z kwasu oksymasławego. Zapach moczu zawierającego aceton — owocowy.

Odczyn na aceton. 10 cm³ moczu, 4 krople rozczynu nitroprusioku sodu (świeżo przygotowanego), 15 kropli kwasu octowego (CH_3COOH) — zmieszać. Na mieszaninę nalać warstwowo 1 cm³ amoniaku. Różowo-fioletowy pierścień na granicy dwóch płynów wskazuje na odczyn dodatni. Odczyn czuły—jednak może wystąpić po czasie.

Kwas aceto-octowy. Normalnie niema. 6 cm³ 1% rozczynu wodnego paramidoacetofenonu, 3 cm³ 1% rozczynu azotynu sodowego, 9 cm³ moczu, 1 kroplę amoniaku (triplex) skłócić. 2 cm³ tej mieszaniny do probówki z grubego szkła. 20 kropli kwasu solnego dymiącego 3 cm³ chloroformu ($CHCl_3$), 4 krople 10% rozczynu półtorachlorku żelaza. Zakorkować i mieszać nie kłócąc. Fioletowe zabarwienie chloroformu wskazuje na odczyn dodatni.

Kwas oksymasławy. Przefermentowany mocz z drożdżami, osadzić rozczynem octanu ołowiu i amoniakiem — przesącz skręca płaszczyznę polaryzacyjną w lewo.

Badanie osadu moczowego.

W rozbiorze moczu, zasadniczo ważnem jest badanie drobnowidzowe osadu otrzymanego za pomocą wirówki. Osad należy zbierać z dna naczynia pipetą, zaopatrzoną u góry w gruszkę gumową. Zebrany w ten sposób osad do probówki konicznej — poddać wirowaniu w ciągu 3—5 minut. Mocz do badania winien być świeżo zebrany, albowiem pod działaniem przyczyn zewnętrznych mocz zmienia odczyn i pod wpływem takowego organizowane elementy podlegają rozkładowi i mogą być nierozpoznane (ropa, wałeczki i t. d.). Przy mikroskopowaniu osadu moczu należy używać (mikroskop E. Leitza) okular II, objektyw słaby suchy 3 i objektyw suchy silny 7 (ok. II × ob. 3 = 62-krotne powiększenie; ok. II × ob. 7 = 348-krotnie powiększenie przy długości tubusa 170 mm). Słabym objektywem 3 należy poszukiwać, zaś silnym objektywem 7 należy rozpoznawać. Określać pola widzenia przy ok. II i objektywie 7.

Nieorganizowany osad moczu o odczynie kwaśnym. Bezpostaciowy osad. Moczany (sole kwasu moczowego: sodu, potasu, wapnia i magnu) — przedstawiają się pod drobnowidzem w formie drobnych, zabarwionych, bezpostaciowych ziarenek. Większa ich ilość utrudnia rozpoznanie elementów organizowanych w celu usunięcia moczanów należy przemyć osad ciepłym rozczynem fiziologicznym (NaCl 0.85%) i wirować 3—5 minut. Moczany rozpuszczają się przez ogrzewanie; po dodaniu kwasu octowego (CH_3COOH) wydzielają kryształy kwasu moczowego.

Fosforan wapniowy obojętny przedstawia się w formie drobnych, bezpostaciowych ziarenek. Po dodaniu kwasu octowego rozpuszcza się, nie burząc się. Przy ogrzewaniu — nie rozpuszcza się.

Krystaliczne osady. Kwas moczowy przedstawia się o barwie żółtej w różnych formach: tabliczek romboidalnych o tępych końcach, osełek, beczułek, szczotek i t. p.

Szczawian wapnia — w formie bezbarwnych, załamujących światło oktaedrów (koperty).

Cystyna (bardzo rzadko napotykana).

Leucyna i tyrozyna (bardzo rzadko spotykana).

Indygo (rzadko spotykane).

Chlesteryna (bardzo rzadko spotykana).

Siarczan wapnia—rzadko spotykany i tylko w moczu o bardzo kwaśnym odczynie. Kryształy siarczanu wapnia przedstawiają się w formie długich, cienkich, bezbarwnych igieł lub rozetek, czasem ukośnie ściętym brzegiem.

Nieorganizowany osad moczu o alkalicznym odczynie. Bezpostaciowy osad. Fosforan wapniowy obojętny. Fosforan magnowy i fosforan wapniowy — spotykany jednocześnie z trypelfosfatami. Sole te mają wygląd drobnych bezbarwnych ziarenek lub kulek często zgrupowane w kępki. Sole te rozpuszczają się w kwasach solnym i octowym.

Krystaliczne osady. Fosforan amono-magnowy (Tripelfosfat)—najczęściej spotykany, przedstawia się w formie bezbarwnych kryształów. 3—4—6 kątnych pryzm z pochyło opuszczonymi płaszczyznami na końcach, co powoduje podobieństwo do wiek trumiennych, niekiedy mają formę gwiazdek śniegowych, sanek, liści paproci i t. p.

Fosforan wapniowy obojętny przedstawia się w formie klinowato ostrych pryzm, w oddzielnych kryształach lub zgrupowanych w formie bezkształtnego proszku pokrywającego powierzchnię płynu.

Węglan wapniowy przedstawia się w formie małych kulek złączonych z sobą na podobieństwo hantli. W kwasach rozpuszcza się, wydzielając kwas węglowy.

Moczan magnowy spotykany często z trypelfosfatami. Kryształy te przedstawiają się w formie żółtobrunatnych kulek, zakończonych kolcem, rzadziej w formie hantli.

Fosforan magnu obojętny (rzadko spotykany) ma formę duzych podłużnie romboidalnych tabliczek.

Organizowane osady moczu.

Wałeczki (cylindry) są to zlepki z kanalików moczowych nerek. Rozpoznawanie ich jest ważne dla djagnozy chorób nerkowych. Wałeczki proste i grube prawdopodobnie pochodzą z ductus papillaris, są

cienkie, mające wgłębienia po bokach pochodzą z tubuli contorti.

Wałeczki nabłonkowe są zlepkiem nabłonków wyściełających kanaliki moczowe.

Wałeczki hyalinowe (szkliste) są przezroczyste, długie i wązkie, niekiedy są pokryte nabłonkami nerkowymi, leukocytami, wreszcie drobnymi ziareczkami.

Wałeczki ziarniste o barwie ciemno-żółtej, tworzą się wyłącznie z zwyrodniałych nabłonków kanalików moczowych. Wałeczki ziarniste są nieco szersze od szklistych, pokryte masą ziarnistą.

Wałeczki woskowate mają wygląd jednostajny z żółtym odblyskiem.

Wałeczki z czerwonych ciałek krwi (erytrocytów) mogą być jednolite i składać się wyłącznie z czerwonych ciałek krwi lub też wałeczki szkliste są nawarstwiane niemi.

Wałeczki z białych ciałek krwi (leukocytów) bywają przy ropnych procesach kanalików moczowych. Mają one wygląd jednolity i składają się wyłącznie z leukocytów.

Wałeczki tłuszczowe składają się wyłącznie z większych lub mniejszych ciałek tłuszczowych, niekiedy pokryte kryształami tłuszczowymi.

Cylindroidy są to długie, wązkie, podobne do wałeczków szklistych wstęgi, niekiedy pokryte leukocytami.

Nitki uretralne (nitki moczowe, nitki cewkowe) są dość długie pasma śluzowe, pokryte leukocytami lub nabłonkami nerkowymi.

Pasemka śluzowe — pasma śluzu.

Leukocyty (ciałka ropne) niewielkie, okrągłe, ziarniste kulki, niekiedy rozpęczniałe. Leukocyty w normalnym moczu bywają zaledwie pojedyncze. W dużej ilości przy zapaleniu dróg moczowych (nerek (nephritis), miedniczek nerkowych (hyclitis), pęcherza (cystitis), kanału moczowego (uretritis).

Erytrocyty — czerwone ciałka krwi są mniejsze od leukocytów, mają formę prawidłowych krążków o słabo-żółtym zabarwieniu. Niekiedy erytrocyty mają nierówne kolczaste brzegi, wtedy uryna jest o silnie kwaśnym odczynie i pochodzą one prawdopodobnie z nerek. Przy odczynie zasadowym podle-

gają one rozkładowi i tworzą brunatno-czerwone ziarniste kępki.

Fibryna pod mikroskopem przedstawia się w formie bezbarwnych włókienek (włóknik).

Nabłonki bywają wydzielone z moczem przechodzącym przez drogi moczowe i znajdują się w osadzie moczu w stanie niezmienionym. W normalnym moczu spotyka się nabłonki w formie dużych wielokątnych, rzadziej okrągławych komórek, z jednym małym jądrem i z drobnoziarenkową protoplazmą—pochodzą przeważnie z kanału moczowego. W stanie choroby dróg moczowych, ilość nabłonków bywa znaczna i przedstawia wielką rozmaitość form. Nabłonki z pęcherza, miedniczek nerkowych i przewodu moczowego różnią się między sobą nieznacznie. Nabłonki powierzchownej warstwy odznaczają się wielokątną lub owalną formą z jednym dużym jądrem i ziarenkowatą protoplazmą, pochodzące zaś ze średniej i głębszej warstwy, mają owalny lub stożkowaty wygląd z 1—2 wyrostkami i jednym dużym jądrem. Nabłonki nerkowe są mniejsze od wyżej opisanych, wielokątne lub okrągłe z dużym jądrem. leżą one oddzielnie lub grupami, często pokrywają wałeczki hyalinowe, niekiedy tworzą formę wałeczków (wałeczki nabłonkowe).

Plemniki (spermatozoidy) przedstawiają się w formie organizmów o główkach gruszkowatych i długich, cienkich ogonkach (biczykach).

Pasożyty zwierzęce niekiedy mogą się spotykać w osadzie moczu. Motylica krwi (Distoma haematobium). Nitkowiec ludzki (Filaria sanguinis hominis). Bąblowiec (Echinococeus). Glistnica robaczkowa (Oxyuris vermiculoris). Rzęsistek pochwowy (Trichomonas vaginalis).

Pasożyty roślinne. Grzybki drożdżowe (saccharomycetes)—maleńkie, przezroczyste, błyszczące kulki, często złączone w łańcuszki.

Grzybki pleśniawe (penicillum glaucum) w formie nici splątanych, niekiedy ze sporami. Często w osadzie napotyka się domieszki postronne i przypadkowe nitki lnu, bawełny, jedwabiu, włosy i t. p.

Ilościowe oznaczenie normalnych składników moczu.

Mocznik jest ostatecznym produktem białkowej przemiany materji i stanowi 85% ogólnego azotu. Normalna ilość wydzielonego mocznika na dobę — około 30 gr. Zwiększa się przy chorobach gorączkowych, cukrzycy, intensywnej pracy, użyciu mięsnych pokarmów. Zmniejsza się przy anemji, osłabieniach, chorobach serca, wypoczynku etc. Dla celów djagnostycznych ilościowe określenie mocznika ma znaczenie, jeżeli jest znana ilość wydzielonego moczu w ciągu doby i ilość wprowadzonego białka do organizmu w ciągu doby. Ilościowo określić w aparacie Borodina lub aparacie Burie (próba orjentacyjna).

Kwas moczowy. Normalnie około 0.8 gr. w ciągu doby. Jest to ostateczny produkt przemiany materji ciał białkowych—nukleoproteidów (nucleiny). Zwiększona ilość bywa przy chorobach gorączkowych, podagrze (arthritis), niektórych chorobach nerkowych, intensywnej pracy muskułów.

Ilościowe określenie. Do określenia używać mocz pozbawiony białka. 100 cm^3 moczu, 10 grm siarczanu amonu, zmieszać, postawić w spokoju w ciągu 2 godzin. Przesączyć. Osad przemyć 10% rozczynem siarczanu amonowego. Osad rozpuścić w kolbce we wrzącej wodzie o odczynie słabo zasadowym, aby otrzymać 100 cm^3 rozczynu do 100 cm^3 tego rozczynu dolać 15 cm^3 kwasu siarkowego, miareczkować rozczynem nadmanganu potasu (1 : 1000) $KMnO_4$ do stałego różowego zabarwienia. 1 cm^3 rozczynu 1 : 1000 $KMnO_4$ = 0.00222 kwasu moczowego. Ilość cm^3 rozczynu $KMnO_4$ zużyta do stałego różowego zabarwienia pomnożyć przez 0.00222, do otrzymanej liczby dodać 0.001 — liczba otrzymana stanowi ilość kwasu moczowego w 100 cm^3 moczu.

Chlorki. Normalnie 6—8 grm w litrze; 10—15 grm w ciągu doby.

Ilościowe określenie. 10 cm^3 moczu; 90 cm^3 wody destylowanej, 5—10 kropli rozczynu chromianu potasu 1 : 10. Miareczkować $n/_{10}$ rozczynem azotanu srebra $AgNO_3$ 1 cm^3 $n/_{10}$ rozczynu azotanu srebra = 0.006065 chloru (Cl) lub 0.01 chlorku sodu NaCl.

Fosforany. Normalnie około 3.5 w ciągu doby. Zwiększona ilość przy moczówce, cukrzycy, fosfaturji. Zmniejszona przy chorobach nerwowych i nerkowych.

Ilościowe określenie. Do 50 cm^3 moczu dodać 5 cm^3 octanu sodu i parę kropli nalewki koszenilowej. Ogrzać do wrzenia i miareczkować rozczynem octanu uranu do zielonkawego zabarwienia.

Siarczany. Do parownicy na kąpieli wodnej wlać 20 cm^3 moczu, w ciągu wrzenia dodawać kroplami rozczyn chlorku barytowego 1 : 10. Osad siarczanu barytu zebrać na sączku, przepalić, zważyć. 1 grm siarczanu barytowego odpowiada 0.42 kwasu siarkowego, otrzymany rezultat, pomnożony przez 50=wadze siarczanów w 1000 $cm.^3$ moczu.

ODCZYNNIKI:

Ehrlich № 1.

Rp. Ac. Sulphanylic. 5.0
Ac. muriatic. pur. conc. 500
Aquae destillatae ad 1000.

Ehrlich № 2.

Rp. Natr. nitrosi 0.5
Aquae destillatae ad 100.0.

Nylander.

Rp. Aquae destillatae 500.0
Natr. caustic. 50.0
Kali natr. tartaric. 20.0
Bismut. subnitr. 10.0.

LITERATURA:

Fizjologja człowieka — Laudais, 1921 r.
Tablice poglądowe do badania moczu — Wł. Morońskiego, 1917 r.
Proizwodstwo chimiko-bakteriołogiczeskich izsledowanii — Politowoj, 1913 r.

Zasadnicze prawidła przyrządzania leków.

1. Każda recepta, przyniesiona do apteki, musi być przeczytana, a osobie, która ją przyniosła, wręczony znaczek z liczbą bieżącą. W razie potrzeby należy zanotować nazwisko pacjenta. Zwłaszcza gdy recepta zawiera środki silnie działające, należy zwrócić uwagę, czy została przepisana przez znanego aptece lekarza (ewentualnie dentystę i weterynarza). W przeciwnym razie nie powinna być wykonana.

2. Receptarjusz może przystąpić do przygotowania leku tylko po dokładnem zapoznaniu się z receptą. Należy zwrócić uwagę i na jej odwrotną stronę, gdzie lekarz często zaznacza swe uwagi np. co do użycia leku.

3. Jeśli recepta zawiera środek silnie działający lub narkotyczny, wówczas należy ilość przepisaną porównać z tablicą dawek maksymalnych jednorazowych lub dziennych. Przygotowanie leków do oczu, wziewań, wstrzykiwań podskórnych lub suppositorii winno być traktowane narówni z przygotowaniem leków do użytku wewnętrznego. Powtarzanie recepty winno być tylko w szczególnych wypadkach wykonane bez powtórnego podpisu lekarza.

4. Po przygotowaniu leku należy raz jeszcze sprawdzić receptę oraz stwierdzić brak wszelkich zanieczyszczeń i zmętnienia.

5. Każdy lek natychmiast po przygotowaniu należy opatrzyć sygnaturą.

6. Recepta po przygotowaniu musi być zakończona opisem przyrządzenia, zwłaszcza gdy zaznaczono na niej Quantum satis lub też dodano biernego składnika, niezbędnego dla należytego wykonania.

7. Przy taksowaniu recepty należy wypisać w pionowej kolumnie ceny wszystkich części składowych, roboty łącznie z dyspensacją, cenę naczynia — i wszystko dodać.

8. Gotowy lek winien być postawiony w przeznaczonem dlań miejscu w aptece. Receptę należy

podłożyć, po wydaniu zaś leku natychmiast załączyć ją do ogólnego zbioru.

9. Lek może być wydany tylko po zwróceniu znaczka numerowanego. Przy wydawaniu należy raz jeszcze sprawdzić zgodność liczby sygnatury z liczbą zwróconego znaczka.

10. Zwracać baczną uwagę na czystość naczyń, używanych do leków! Naczynia szklane, służące do przyjmowania roztworów i zawiesin wodnych, należy przed wlaniem płynu spłukać wodą destylowaną.

11. Nie wolno przyrządzać dwuch lub więcej mikstur jednocześnie na tej samej wadze.

12. Przed wzięciem potrzebnej ilości danej substancji z naczynia należy sprawdzić umieszczoną na niem nazwę zawartości. Każde naczynie należy potem odstawić na właściwe miejsce.

13. W recepturze należy każdą ciecz ważyć a nie mierzyć objętościowo. Każdy składnik leku musi być dokładnie zważony, nie zaś określony na oko. Mniejsze ilości płynów określa się kroplami, których ciężar jest ściśle znany (p. str. 149).

14. Jeśli w skład mieszaniny wchodzą sole, wówczas należy ich użyć w postaci przesączonego roztworu. Jeśli ilość soli jest tak wielka, że tylko na gorąco się rozpuszcza, a na zimno krystalizuje, wówczas należy ją dokładnie sproszkować. Gdy mamy do czynienia ze solami silnie działającemi — należy zwrócić się do lekarza, jeżeli nie jest wyraźnie zaznaczone, że płyn należy zmieszać przed użyciem.

15. Odwary, nalewki i emulsje, gdy dana ilość nie jest w recepcie wymieniona, należy przygotowywać w ilości jednej części substanji na 10 części przesączu lub cieczy, którą mamy otrzymać. Jeśli składniki są silne lub narkotyczne, braki powyższe musi uzupełnić lekarz.

16. Pigułki (jeśli recepta nic innego nie mówi) winny ważyć około 100 mgr. = 0,1 gr. i posypane być zarodnikami widłaka (lycopodium).

17. Wielkość dawki przepisanej nie może być zmieniona bez wiedzy lekarza. Przekroczenie dawki maksymalnej winno być przez lekarza odpowiednio zaznaczone (!). W razie braku tegoż musi

aptekarz dawkę zredukować do maksymalnej i bezzwłocznie zawiadomić o tem lekarza.

18. W skład recepty wchodzić może lek, istniejący w aptece pod różnemi postaciami: rozmaite stężenie, prosty lub złożony, surowy lub oczyszczony. Jeśli jakość leku nie jest dokładnie oznaczona, należy użyć leku o stężeniu słabszem, prostego i oczyszczonego.

19. Nie wolno zmieniać częściowo lub całkowicie składu leku, przepisanego przez lekarza, zwłaszcza gdy został zaordynowany specyfik o ściśle określonej nazwie.

Mieszaniny nie zgadzające się.

W następującym szeregu leków należy wystrzegać się dodawania substancyj, które wywołują niepożądane działanie chemiczne.

1. **Acetanilidum.** Cave: Antipyrinum, chloralhydrat (rozpływ. się masa). Sole bromowe i jodowe (osad). Resorcinum, Mentholum. Thymolum.
2. **Acida.** Cave: Sole słabych kwasów, np. natrium salicylicum + kwas solny (osad trudn. rozp. acid. salicyl.). Należy zwrócić baczną uwagę na to, by przy połączeniu dwóch soli nie powstał osad, np. sole kwasu solnego (chlorki) i Argentum nitricum; Zincum sulfuricum i Plumbum aceticum.
3. **Acidum acetylosalicylicum** Cave: Alkalia (rozkład).
4. **Acidum carbolicum.** Cave: Antipyrinum, Chloralhydrat, kamfora, Naphtolum, Phenacetinum, Resorcinum, Thymolum. Brom, jod (osad). Collodium (osad). Sole żelaza (zabarwienie). Alkalia (rozkład), Kalium hypermanganicum. kalium chloricum, acidum picrinicum. acidum chromicum (wybuch)
5. **Acidum chromicum** Cave: sole ołowiowe, srebrowe (osad). Jod siarka, fosfor, węgiel, collodium, cukier, skrobia, lycopodium, alkohol, eter, acid. carbol., gliceryna. tanina (wybuch)
6. **Acidum citricum** Cave: sole podwójne Natrium salicylicum, np theobrominum, succus et extractum Liquiritiae (osad).
7. **Acidum nitricum.** Cave: gliceryna, węglowodany, fenole, żywice i olejki eteryczne, celluloza (wybuch).
8. **Acidum picrinicum.** Cave: jod, siarka, węgiel. proszki roślinne, cukier, skrobia. lycopodium, żywice i olejki, alkohole, fenole (wybuch). Sole kwasu pikrynowego łatwo wybuchają!
9. **Acidum salicylicum.** Cave: sole żelazowe (zabarwienie), alkaloidy (osad) z wyjątkiem morfiny i kodeiny.
10. **Acidum sulfuricum.** Cave: silne ogrzanie podczas mieszania z wodą lub z alkoholem. Sole kwasu siarkowego (siarczany). Cave: ołów, bar, wapń (osad).
11. **Acidum tannicum** Cave: alkalia (ciemne zabarwienie), sole żelazowe (atrament). Sole alkaloidów

i metali (osad). Klej, żelatyna, białko (osad). Acidum chromicum. kalium chloricum. kalium hypermanganicum, acid. picrinicum (wybuch).

12. **Albumen.** Cave: alkalia, kwasy, alkohol, tannina, chloralhydrat, sole metali, guma (osad).

13. **Alkohol.** Cave: żelatyna, klej, guma, białko (osad). Kalium chloricum, acid. picrinicum, kalium hypermanganicum, acidum chromicum (wybuch).

14. **Alkalia.** Cave: Alkaloidy (osad), substancje łatwo utleniające się (rozkład przez utlenienie w środowisku alkalicznem). Sole kwaśne (zobojętnienie), sole amonowe (wydzielanie amoniaku), tłuszcze (zmydlenie), estry (rozkład), syropy (zabarwienie) zwł. Sirupus Rub. Id. sole wapniowe, magnezowe, barowe i metali ciężkich (osad).

15. **Alkaloidy.** Cave: alkalia, węglany, boraks, sole metali ciężkich, jod i sole jodowe, tanina, wyciągi roślinne, zawierające garbniki (osad), np Morphinum i Liquor Ammon. anisat. Spiritus aetheris nitrosi, Amylum nitrosum, Natrium nitrosum. kalium hypermanganicum (rozkład, nitrowanie lub utlenienie).

16. **Alumen.** Cave: Plumbum aceticum, alkalia, węglany metali alkal., klej, żelatyna, woda wapienna (osad).

17. **Amoniak.** Cave: alkaloidy, sole metali ciężkich (osad) formaldehyd (powstawanie sześciometylentetraminy). Jod (wybuch, powstanie jodku azotu) p. Liquor Ammonii caust. et anisat.

18. **Amylium nitrosum.** Cave: antipyrinum, alkaloidy, jodki i bromki.

19. **Antifebrinum** p. Acetanilidum.

20. **Antipyrinum.** Cave: Tanninum, wyciągi roślinne zaw. garbniki, jod, chininum, sublimat (osad). Acidum nitrosum (spiritus aeth. nitr., Natr. nitros.). Sole żelaza, amoniak (zabarwienie i rozkład). Acetanilid, formaldelyd, natrium salicylicum, salolum, chloralhydrat, acidum carbolicum, naphtolum, mentholum. Hydrargyrum chloratum (kalomel).

21. **Apomorphinum.** Cave: Alkalia (zabarw. zielone). Sole żelazowe, jod, kalium hypermanganicum (utlenienie).

22. **Aqua Amygdalarum amararum.** Cave: Apomorphinum, Atropinum, Cocainum, Coffeinum, Chininum, Strychninum, Antipyrinum, Scopolaminum (rozkład)

Węglany, Liquor Kalii arsenicosi, Liquor Ammonii anisat., Magnesia usta (dział. kw. prusk.). Kalium chloricum (utlenienie).

23. **Argentum colloidale** wywiązuje z wodą utlenioną tlen pośród lekkich wybuchów.

24. **Argentum nitricum**. Cave: chlorki, bromki i jodki, cjanki, octany, alkalia, tanina (osad). Alkaloidy, glykozydy, węglowodany, cukier, fenole, białko, klej i inne substancje organiczne (wybuch przy pocieraniu).

25. **Aspirinum**. Cave: Alkalia, kwasy, sole żelazowe.

26. **Asurol**. Cave: sól kuchenna (tworz. wzniosu).

27. **Atropinum** p. alkaloidy.

28. **Boraks**. Cave: alkaloidy, guma, ałun (osad) chloralhydrat (rozkład).

29. **Calcaria chlorata**. Cave: amoniak i sole amonowe, siarka, gliceryna, tłuszcze i oleje, olejki eteryczne (wybuch).

30. **Camphora**. Cave: acidum carbolicum, chloralhydrat, naphtolum, thymolum, salolum, resorcinum.

31. **Chininum** p. alkaloidy.

32. **Chloralum hydratum**. Cave: alkalia, amoniak. sole bromowe i jodowe, boraks. Aqua Amygdalarum amararum (rozkład). Antipyrinum, kamfora, Natrium salicylicum, phenacetinum, pyramidon, salipyrinum (rozpływ. się masa).

33. **Chlor i woda chlorowa**. Cave: sole srebra, ołowiu i rtęci, alkalia, cukier, wyciągi roślinne, śluz rośl.

34. **Cocainum** p. alkaloidy.

35. **Codeinum** p. alkaloidy.

36. **Coffeinum-Natrium benzoicum** et salicylicum. Cave: kwasy i kwaśne soki owocowe np. Sirupus Citri, Sirupus Rubi Idaei (osad).

37. **Collargolum**. Cave: wolne kwasy i woda utleniona (p. Argentum Colloidale).

38. **Coryfinum**. Cave: alkalia caust.

39. **Digitalis** (prep.). Cave: garbniki, sole met. cięż. (plumbum aceticum), jod, alkalia, sole żelazowe (ze względów fizjologicznych: Antipyrina, Belladonna, Opium, chinina, nitroglicerina i związki jodu).

40. **Diuretinum** p. Theobrominum-Natrium salicylicum.

41. **Dormiol**. Cave: alkalia.

42. **Euchininum**. Cave: sole jodowe met. alkal.

43. **Ferrum** (sole). Cave: alkalia (osad), jodki (wolny jod). Tanina i wyciągi lub nalewki, zawierające garbniki (atrament), acidum salicylicum, acidum carbolicum, antipyrinum, pyramidon, suprareninum, resorcinum, alkaloidy (zabarwienie).
44. **Ferri sesquichlorati Liquor**. Cave: Mucilago Gummi arabici (osad; rozcieńcz. roztwory go nie dają). p. Sole żelazowe.
45 **Formaldehyd solutum**. Cave: amoniak.
46. **Glykozydy**. Cave: kwasy, garbniki, jod, sole ołowiowe.
47. **Glycyrrhizinum**. Cave: kwasy.
48. **Glycerinum**. Cave: chloralhydrat (rozkład), kalium chloricum, acidum chromicum, acidum picrinicum, kalium hypermanganicum, Calcaria chlorata (wybuch).
49. **Gummi arabicum**. Cave: adrenalinum, apomorphinum, morphinum, opium, acid. carbolicum, pyrogallol, naphtolum, thymolum, kreozot, guajacol (zabarwienie i niekiedy osad).
50. **Heroinum**. Cave: alkalia.
51. **Holocainum**. Cave: alkalia.
52. **Hydrargyrum** (sole) Dają osady z białkiem i alkaloidami. Rozpuszczalne sole rtęciowe strącają chlorki, bromki, jodki i alkalia; rozpuszczalne sole rtęciawe dają osady z chlorkami, bromkami, jodkami, solami podwójnemi, alkaliami i amoniakiem. Praktycznie ważne są połączenia sublimatu i kalomelu.
53. **Hydrargyrum bichloratum** Sublimat. Cave: alkaloidy, alkalia, tanina (osad). Sole metali ciężkich. Woda wapienna, mydło, węglany, amoniak, kalium chloricum (wybuch).
54. **Hydrargyrum chloratum**. Kalomel. Cave: białko, kwas pruski, kwas mleczny, kwas solny, węglany, alkohol, magnesia usta, substancje organiczne, cukier. Światło.
55. **Ichtyol**. Cave: kwasy, sole jodowe.
56. **Infusa et Decocta**. Cave: sole metali ciężkich. alkalia.
57. **Jodowe sole** Cave: kalium chloricum, kalium hypermanganicum. Liquor Ferri sesquichlorati (utlenienie, wydzielenie wolnego jodu). Alkaloidy, sole rtęciowe, argentum nitricum (osad). Liquor Ammoni anisat., amoniak (wybuch;, powstaw. jodku

azotu). Organiczne preparaty jodowe. Cave: azotany, azotyny i alkohol (rozkład).

58. **Jodum** Cave: alkaloidy, guma, sole met., tanina (osad amylum, proszki zawierające skrobię (zabarw. niebieskie), olejki eteryczne, chloralhydrat, amoniak i sole amonowe, związki amoniakalno-rtęciowe.

59. **Kalium bromatum.** Cave: chloralhydrat, paraldehyd, kalomel.

60. **Kalium chloricum.** Cave: związki łatwo utleniające się (wybuch). Sód, siarka, gliceryna, alkohol, eter, kwas karbolowy, Lycopodium; węgiel, tanina, cukier (wybuch).

61. **Kalium jodatum.** Cave: kalium chloricum, kalium hypermanganicum, Liquor Ferri sesquichlorati (wolny jod). Akaloidy, sole srebrowe, ołowiowe i rtęciowe, kalomel, Liquor kalii arsenicosi (osad).

62. **Kalium permanganicum.** Cave: Alkaloidy (utlenienie). Jod, siarka, gliceryna, alkohol, eter, acidum carbolicum, węgiel, lycopodium, cukier, tanina (wybuch).

63. **Linimenta.** Cave: kwasy i sole kwaśne, sole glinu, wapnia, magnezu, wolny jod (w maść. amon.).

64. **Liquor Ammonii caustici.** Cave: alkaloidy, sole metali ciężkich (osad), aldehyd mrówkowy, jod.

65. **Liquor Ammonii anisatus** Cave: alkaloidy, sole metali ciężkich, jod i sole jodowe.

66. **Liquor Ferri sesquichlorati p.** Ferri sesquichlorati Liquor.

67. **Liquor Kalii arsenicosi.** Cave: sole żelazowe, Aqua Amygdalarum amararum, sole jodowe.

68. **Liquor Plumbi subacetici.** Cave: Kwas solny, kwas siarkowy, fosforany, sole jodowe i bromowe, opium, tanina jod, guma (osad).

69. **Lysolum.** Cave: Zincum sulfuricum.

70. **Magnesia usta.** Cave: Hydrargyrum chloratum.

71. **Magnesium sulfuricum.** Cave: alkalia (osad) węglany.

72. **Mentholum.** Cave: acidum carbolicum, naphtolum, chloralhydrat, thymolum, resorcinum, salolum.

73. **Migrenina** Cave: tanina, jod, chinina, sole żelaza, kalomel.

74. **Morfina** (sole). Cave: sole żelaza, srebra, rtęci, kalium hypermanganicum, alkalia, azotyny, kwas garbnikowy.

75. **Mucilago Gummi arabici.** Cave: Alkohol, eter (tincturae). Ferrum sesquichloratum, boraks (z rozcieńczonych roztworów nie opada osad).
76. **Naphtolum.** Cave: acidum carbolicum, antipyrinum, kamfora, mentholum, acid. salicylicum (osad).
77. **Natrium arsenicosum.** Cave: cocainum (osad).
78. **Natrium bromatum** p. kalium bromatum.
79. **Natrium jodatum** p. kalium jodatum.
80. **Natrium nitrosum.** Cave: antipyrinum, alkaloidy, jodki i bromki.
81. **Natrium perboricum.** Cave: kwasy.
82. **Novocainum.** Cave: węglany metali alkal., kalomel,
83. **Opium** p. alkaloidy.
84. **Orexinum tannicum.** Cave: sole żelaza.
85. **Paraldehydum.** Cave bromki i jodki.
86. **Pepsinum.** Cave: alkohol (tincturae), alkalia, sole metali ciężkich.
87. **Peruwiański balsam.** Cave: vaselinum.
88. **Phenacetinum.** Cave: chloralhydrat, acid. salicylicum.
89. **Phenolum.** Cave: Brom, jod, sole żelaza, alkalia,
90. **Phenolum salicylicum.** Cave: antipyrinum, kamfora, chloralhydrat, mentholum, thymolum.
91. **Plumbum aceticum.** Cave: chlorki, siarczany, fosforany, węglany (osad), alkalia, alkaloidy, Mucilago Gummi, białko, opium, tanina, wyciągi roślinne zaw. garbniki, jodki i bromki (osad).
92. **Protargolum.** Cave: Cocainum (osad). Zincum sulfuricum.
93. **Pyrazolonum phenyldimethylicum** p. antipyrinum.
94. **Resorcinum.** Cave: antipyrinum, acid. salicylicum, mentholum, pyramidon, kamfora, jodki, sole metali ciężkich.
95. **Sirupus.** Należy zwrócić uwagę na odczyn syropu, gdyż dodatek kwasu lub alkalii zmienia często jego barwę.

Sirupus Althaeae. Obojętny; bezbarwny, kwaśny: bezbarwny, alkaliczny: bezbarwny.

Sirupus Amygdalarum. Obojętny: mleczny, kwaśny: rozkłada się z wydziel. olejku, alkaliczny: mleczny.

Sirupus Aurantii Corticis. Obojętny: złocisty, kwaśny: złocisty, alkaliczny: złocisty.

Sirupus Cerasorum. Obojętny: czerwonawo-żółty, kwaśny: czerwonawo-żółty, alkaliczny: czerwonawo-żółty.

Sirupus Ferri jodati. Obojętny: bezbarwny, kwaśny: rozkłada się, alkaliczny: rozkłada się.
Sirupus Ferri oxydati. Obojętny: ciemno-brunatny, kwaśny: rozkłada się. alkaliczny: ciemno-brunatny.
Sirupus Ipecacuanhae Obojętny: bezbarwny, kwaśny: bezbarwny. alkaliczny: brunatny.
Sirupus Liquiritiae. Obojętny: żółto-brunatny, kwaśny: żółto brunatny, alkaliczny: żółto brunatny.
Sirupus Mannae. Obojętny: bezbarwny, kwaśny-bezbarwny, alkaliczny: nieco ciemniejszy.
Sirupus Menthae piperitae. Obojętny: żółto-brunatny, kwaśny: żółty. alkaliczny: czerwono-brunatny.
Sirupus Papaveris. Obojętny: żółty, kwaśny: żółty, alkaliczny: żółty.
Sirupus Rhamni catharticae. Obojętny: ciemno-fiołkowy, kwaśny: czerwony, alkaliczny: zielony.
Sirupus Rhei. Obojętny: jasno brunatny, kwaśny: rozkłada się, alkaliczny: czerwono-brunatny.
Sirupus Rubi Idaei. Obojętny: czerwony, kwaśny: jasno-czerwony, alkaliczny: zielono fiołkowy.
Sirupus Senegae. Obojętny: jasno-brunatny, kwaśny, jasno-brunatny, alkaliczny: jasno-brunatny.
Sirupus Sennae. Obojętny: brunatny, kwaśny: brunatny, alkaliczny: brunatny.

96. **Sole organiczne** (np. Natr. benzoic., Natr. salicylic.). Cave: wolne kwasy (acid. nitric., acid. sulfuric.).

97. **Sole srebra**. Cave: chlorki, bromki, jodki, cyjanki, octany, alkalia, siarczki, kwas garbnikowy i substancje organiczne (białko, klej, cukier).

98. **Stovainum**. Cave: alkalia i wszystkie odczynniki na alkaloidy.

99. **Sulfur**. Cave: kalium chloratum, kalium permanganicum, calcaria chlorata, acidum picrinicum (wybuch). Sole metali ciężkich (osad).

100. **Suprareninum**. Cave: alkalia, roztwór chlorku żelaza, gummi arabicum.

101. **Theobrominum-Natrium salicylicum**. Cave: kwasy, alkalia, alkaloidy, sole met. ciężk., fosforany (osad).

102. **Thymolum**. Cave: kamfora, chloralhydrat, mentholum salolum, antipyrinum, pyramidon.

103. **Tincturae** należy rozcieńczać alkoholem. Tinct. zawier. alkaloidy nie należy mieszać z tinct. zawier. garbniki.

104. **Tinctura Chinae et Chinae composita.** Cave: Tinctura Rhei et Rhei vinosa (osad).
105. **Tinctura Jodi.** Cave: amoniak i sole amonowe (wybuch).
106. **Tinctura Opii simplex et crocata.** Cave: acid. tannicum. jod sole ołowiowe (osad), Tinct. Rhei. p. alkaloidy.
107. **Tinctura Strychni.** Cave: Tinctura Rhei et Rhei vinosa (osad) p alkaloidy.
108. **Uretan.** Cave: chloralhydrat, natrium salicylicum, kamfora, naphtolum. acid. carbolicum, salolum.
109. **Zincum sulfuricum.** Cave: plumbum aceticum (osad).
110. **Żelaza sole** p. Ferrum (sole).

Mieszaniny wybuchające.

Chlorany, bromiany, jodany (zwł. kalium chloricum) tworzą mieszaniny wybuchające: 1) z większością łatwo utleniających się pierwiastków i związków, jako to: jod. siarka, fosfor, siarczki (arsenu i antymonu), siarczyny, podsiarczyny, fosforyny, podfosforyny, podchloryny, węgiel, 2) z wieloma ciałami organicznemi, jako to: błonnik (celuloza), cukier, skrobia, lycopodium, żywice, alkohole, fenole — zwłaszcza w obecności stężonego kwasu siarkowego. Acidum chromicum, natrium superoxydatum, kalium hypermanganicum, acidum picrinicum i pikryniany zachowują się podobnie do chloranów, bromianów i jodanów.

Natrium hypochlorosum i superoxydatum tworzą mieszaniny wybuchające z siarką, podfosforynami, amoniakiem, solami amonowemi, tłuszczami, gliceryną, olejkami eterycznemi.

Jod, chlor i brom wywołują wybuch z amoniakiem i solami amonowemi Należy również unikać przy jodzie olejków eterycznych

Acidum nitricum Unikać należy: gliceryny, alkoholu i płynów je zawierających, olejków eterycznych, żywic, węglowodanów, fenoli. Stężony kwas azotowy może wywołać bezpośrednio zapalenie się błonnika (drzewo, słoma, opiłki drewniane).

Argentum nitricum może wywołać wybuch przy mieszaniu i tarciu z alkoloidami, glykozydami, węglowodanami, fenolami i innemi substancjami organicznemi.

Acidum sulfuricum conc. Stężony kwas siarkowy może przy mieszaniu z pewnemi cieczami wywołać znaczne podniesienie się temperatury. prowadzące nieraz i do wybuchu Takiemi cieczami są: woda, alkohol, benzol, olejki eteryczne. Wystrzegać się kalium chloricum!

Woda utleniona ze srebrem koloidalnem wydziela tlen pośród lekkich objawów wybuchowych.

Samozapalność nast. substancyj została stwierdzona: eteru, benzyny, sproszkowanego świeżo węgla drzewnego na powietrzu, sproszkowanej kalafonji.

TABLICA

ciężaru gatunkowego i % % wyskoku objętościowych i wagowych w wodnych rozczynach ze wskazaniem wagi 1 litra wyskoku przy 15° C, oraz wzory wyliczań do przyrządzania rozczynów wyskokowych.

C. g.	% objętościowy	% wagowy	Waga 1 litra wyskoku przy 15° C	Wskaźnik C do t°	
0.9981	1	0,80	996.58	0,08	1,59
0.9969	2	1,59	995,08	0.08	2,39
0,9955	3	2.38	993 68	0.08	3,20
0.9941	4	3,20	992.28	0,08	
0,9927	5	4,00	990 98	0.09	
0 9914	6	4,81	989,69	0,09	
0.9901	7	5.62	988,39	0,10	
0,9889	8	6,43	987,19	0,10	
0.9877	9	7.24	985.89	0,11	
0,9865	10	8 05	984 79	0.12	
0,9853	11	8.87	983.59	0.14	
0 9842	12	9,69	982,40	0,15	
0,9831	13	10,51	981.39	0 16	
0.9820	14	11.33	980,29	0,18	
0 9810	15	12.15	979,29	0,20	
0.9799	16	12.97	978,29	0,22	
0,9789	17	13,80	977,29	0 24	
0.9779	18	14,62	976,29	0,25	
0,9768	19	15,45	975,40	0,27	
0,9758	20	16,28	974,40	0,29	
0.9748	21	17,11	973.40	0,30	
0,9738	22	17,94	973,30	0,32	
0.9728	23	18.78	971,30	0,34	
0,9718	24	19,62	970.20	0,36	
0.9708	25	20.46	969,20	0.37	
0.9698	26	21,30	968.10	0.38	
0 9687	27	22,14	967.10	0.39	
0,9676	28	22.99	966,00	0,39	
0,9665	29	23.84	964.90	0 40	
0,9654	30	24,69	960,80	0,40	
0,9642	31	25,54	962,60	0,41	

C. g.	% objętościowy	% wagowy	Waga 1 litra wyskoku przy 15°C	Wskaźnik C do t°
0,9630	32	26,40	961,40	0,41
0,9618	33	27,26	960.21	0.41
0,9605	34	28.12	958,91	0,41
0,9592	35	28,99	957.51	0,41
0.9578	36	29,86	956.21	0,41
0.9564	37	30,73	954.81	0,41
0,9549	38	31,61	953,41	0,40
0,9535	39	32,49	951,91	0,40
0,9519	40	33 38	950.41	0.40
0,9503	41	34.27	948.81	0,40
0,9487	42	35,17	947,21	0.40
0.9470	43	36,07	945 52	0 39
0,9453	44	36.97	943,82	0 39
0 9436	45	37,88	942,12	0,39
0,9418	46	38,80	940,32	0,38
0,9400	47	39.72	938,52	0.38
0,9381	48	40,64	936,72	0,38
0,9362	49	41.57	934 82	0,37
0,9343	50	42.51	932,92	0,37
0.9324	51	43,44	931,03	0,37
0,9304	52	44,39	929 03	0 36
0,9283	53	45,34	927,03	0,36
0,9263	54	46,30	925,03	0,36
0.9242	55	47,26	922 93	0,36
0,9220	56	48.23	920.83	0,35
0,9199	57	49,20	918,73	0,35
0,9178	58	50,18	916.64	0,35
0,9156	59	51,17	914.43	0,35
0,9135	60	52,16	912.24	0,34
0,9113	61	53,16	910,04	0,34
0.9090	62	54,17	907,74	0.34
0,9068	63	55.18	905,14	0,34
0,9045	64	56.20	903,15	0,33
0,9022	65	57,92	900,85	0,33
0,8999	66	58,25	898,55	0,33
0,8975	67	59,29	896,15	0,33
0,8951	68	60,34	893,75	0,32

C. g.	% objętościowy	% wagowy	Waga 1 litra wyskoku przy 15°C	Wskaźnik C do t°
0,8927	69	61,39	891,35	0,32
0,8902	70	62,45	888,86	0,32
0.8877	71	63,53	886,36	0,32
0,8853	72	64,60	883,86	0,32
0,8827	73	65,69	881,26	0,31
0,8802	74	66,79	878,66	0,31
0.8776	75	67.89	876,06	0,31
0,8750	76	69,00	873,47	0,31
0,8723	77	70,13	870,77	0,30
0.8696	78	71,26	868,07	0,30
0,8669	79	72.39	865,37	0.30
0,8641	80	73.54	862,67	0,29
0.8613	81	74,70	859,88	0,29
0,8585	82	75.87	857,08	0.29
0.8556	83	77,06	854,18	0.28
0,8527	84	78.25	851,28	0,28
0,8497	85	79.45	848,38	0,28
0,8467	86	80.67	845,39	0,27
0.8437	87	81,90	842,39	0,27
0,8406	88	83.14	839,29	0,26
0.8374	89	84.41	836,09	0,26
0 8341	90	85,70	832.79	0,25
0,8308	91	87,00	829,40	0,25
0.8273	92	88,32	826,00	0.24
0,8238	93	89.67	822 40	0,23
0,8202	94	91.03	818,80	0,22
0 8164	95	92,43	815,01	0,22
0.8124	96	93.86	811.01	0,21
0.8082	97	95.33	806,81	0,20
0,8039	98	96,84	802,42	0,19
0,7993	99	98,39	797.82	0,19
0,7943	100	100,00	792,82	0,18

Poprawkę t° wylicza się przykładem: alkoholometr wskazuje 95.5° przy t°=18. Ile stopni wyskoku przy 15°C X = 95°,5 — (0,22 × 3) = 94°,84. Znak + należy postawić przy temperaturze niżej 15°; znak — przy t° wyżej 15°.

W celu otrzymania z wyskoku rozczynu wyskoku należy rozcieńczyć wodą destylowaną według wzoru $X = P \times \frac{b}{a}$;

x = liczba wagowa wyskoku, potrzebna do rozczynu.

p = liczba wagowa rozczynu wyskoku.

a = wagowy % wyskoku według tablicy.

b = wagowy % rozczynu wyskoku według tablicy.

Przykład: Ile należy użyć 90% wyskoku i wody destylowanej, aby otrzymać 1000,0 — 40% wyskoku.

$X = 1000 \times \frac{33{,}38}{85{,}70} = 389{,}50$ — 90% wyskoku

1000 — 389,5 = 610,5 — wody destylowanej.

W celu otrzymania z dwu rozczynów wyskoku rozczyn o określonej zawartości % % wyskoku należy wyliczać według wzoru $X = P \times \frac{b - c}{a - c}$;

x = liczba wagowa mocniejszego wyskoku

p = „ „ rozczynu potrzebnego

a = wagowy % mocniejszego wyskoku według tablicy.

b = wagowy % potrzebnego rozczynu wyskoku według tablicy.

c = wagowy % słabszego wyskoku według tablicy.

Przykład: W jakim stosunku należy zmierzać 90% wyskok i 15% aby otrzymać 1000,0, 60%.

$x = 1000 \times \frac{51{,}16 - 12{,}15}{85{,}70 - 12{,}15}$ 543,98 — 90% wyskoku

1000, — 543,98 = 456,02 — 15% „

Maksymalne dawki lecznicze dla dorosłych, które lekarz nie powinien przekraczać bez oznaczenia (!)

	Dawka 1 razowa w gr.	Dawka dzienna w gr.
*Acetanilidum	0,5	1,5
*Acetopyrin	1,0	3,0
†Acetum Colchici	2,0	4,0
† „ Digitalis	2,0	4,0
„ Lobeliae	1,0	5,0
„ Sabadillae	1,0	5,0
„ Scillae	3,0	10,0
Acidum agaricinicum	0,1	—
* „ arsenicicum	0,005	0,01
* „ arsenicosum	0,005	0,015
„ carbolicum	0,1	0,3
„ cubebicum	1,0	2,0
* „ diaethylbarbituricum	0,75	1,5
† „ dipropylbarbituricum	0,5	1,0
„ hydrobromicum (z. 25 proc. H Br)	0,5	1,5
† „ hydrocyanicum (z. 2 proc. H Cy)	0,1	0,3
† „ osmicum	0,01	0,02
† „ oxalicum	0,3	1,0
† „ picronitricum	0,5	1,0
†Aconitinum cristallisatum	0,0005	0,0015
†Actol	0,03	0,1
Adonidinum	0,02	0,06
Aether phosphoratus (1:200,0)	0,1	0,3
Aethoxycoffeïnum	0,6	2,0
†Aethylenum chloratum	1,0	3,0
*Aethylmorphinum hydrochloricum	0,03	0,1
*Agaricinum	0,1	—
†Agurin	1,0	4,0
Aloïnum	0,2	0,5
†Alypin	0,05	0,15
Amygdalinum	0,03	0,1
*Amylenum hydratum	4,0	8,0
Amylium nitrosum pro inhalatione	0,25	1,0

	Dawka 1 razowa w gr.	Dawka dzienna w gr.
†Analgen	1,0	3,0
Anemoninum	0,03	0,1
†Anilinum	0,1	0,3
† „ sulfuricum	0,15	0.4
*Antipyrin	2,0	4 0
† „ acetylosalicylicum	1,0	3,0
Apiolum	0,3	1,5
Apocodeïnum	0,05	0,1
*Apomorphinum hydrochloricum . .	0,02	0,06
*Aqua Amygdalarum amararum . . .	2,0	6,0
†Aqua Laurocerasi	2,0	6,0
Arbutinum	1,0	4,0
†Argentum caseinicum	0,1	0.3
† „ citricum	0.03	0.1
* „ nitricum	0,03	0 1
†Argentum lacticum	0 03	0,1
†Argonin	0,1	0,3
*Arsacetin	0.2	—
†Arsenium jodatum	0 025	0,04
Aspidosperminum hydrochloricum . .	0.003	0,006
*Atoxyl	0,2	—
†Atropinum	0.0005	0,0015
† „ methylobromatum	0,0015	0 004
* „ sulfuricum	0,001	0,003
† „ valerianicum	0 0015	0,004
†Auro Natrium chloratum	0,05	0 2
Aurum chloratum acidum	0 03	0,1
Baptisinum	0,03	0,1
†Baryum nitricum	0,2	0.4
†Benzonaphtholum	0.5	2,0
Berberinum hydrochloricum	0,1	0,5
Betolum	2.0	8 0
†Bismutum β-naphtolicum	0,75	4 0
Bromalum hydratum	2 0	4,0
*Bromoformium	0.5	1,5
†Brucinum	0,1	0,2
†Butylchloralum hydratum	2.0	4.0
†Cadmium sulfuricum	0,1	0,2
Cannabinonum	0,2	0,4

	Dawka 1 razowa w gr.	Dawka dzienna w gr.
†Cannabinum tannicum	1,0	2,0
*Cantharides	0,05	0.15
†Cantharidinum	0,0001	0,0004
†Cerium oxalicum	0,2	0,6
Chininum arsenicicum	0,05	0,1
†Chinolinum	0,75	1,5
† „ tartaricum	1,5	3,0
Chloralammonium	3,0	6,0
Chloralcyanhydratum	0,02	0,1
*Chloralum formamidatum	4,0	8,0
* „ hydratum	3,0	6,0
*Chloroformium	0,5	1,5
†Citrophen	1,0	3,0
*Cocaïnum hydrochloricum	0,05	0,15
†Codeïnum	0,1	0,3
† „ hydrochloricum	0,1	0,3
* „ phosphoricum	0,1	0,3
*Coffeïnum	0,5	1,5
† „ citricum.	0,75	2,5
† „ hydrobromicum	0,5	2,0
† „ -Natrium benzoïcum . . .	1,0	3,0
* „ „ salicylicum . . .	1,0	3,0
†Colchicinum	0,003	0,006
Colocynthidinum	0,01	0,05
Colocynthinum	0,4	0,8
†Coniinum	0,002	0,005
† „ hydrobromicum	0,02	0,1
Convallamarinum	0,05	0,2
†Cotarninum hydrochloricum.	0,1	0,3
†Cotoinum	0,3	1,0
†Cuprum aceticum	0,1	0,3
„ carbonicum	0,2	0,4
† „ oxydatum	0,3	0,8
* „ sulfuricum	1,0	1,0
† „ „ ammoniatum . . .	0,1	0,4
†Curare	0,02	0,06
Daturinum	0,01	0,003
*Diacetylmorphin. hydrochloricum . . .	0,005	0,015
Digitalinum germanicum amorphum . .	0,002	0,01

	Dawka 1 razowa w gr.	Dawka dzienna w gr.
Digitalinum crystallisatum	0,001	0,003
†Digitoxinum	0,002	0 004
*Dionin	0,03	0,1
*Diuretin	1.0	6.0
Duboisinum	0.001	0.003
† „ sulfuricum	0 0015	0.003
*Duotal	1,0	3.0
Erythrophloeïnum	0,01	0.03
†Eseridinum	0,005	0 015
Euporphinum	0,02	0,06
Evonyminum	0,25	1.0
†Exalgin	0.4	1,0
†Extractum Aconiti Tuberum	0,03	0.1
† „ Adonidis fluid	1,0	3 0
* „ Belladonnae	0,05	0,15
† „ Calabar	0,02	0.06
† „ Cannabis indicae	0.1	0,4
† „ Chelidonii	2.0	6.0
† „ Colchici seminum	0,05	0,15
* „ Colocynthidis	0,05	0,15
† „ „ compositum	0,15	0.3
† „ Conii	0,05	0.2
„ Convallariae	0,2	1,0
† „ Digitalis	0,2	0 5
* „ Filicis	10,0	10.0
„ Gelsemii fluidum	0,2	1,0
„ Gratiolae	0,5	1,0
* „ Hyoscyami	0,1	0.3
† „ Lactucae virosae	0,5	2,0
* „ Opii	0,1	0,3
„ Piscidiae spirituosum siccum	0.5	2.0
„ Pulsatillae	0,2	0,6
„ „ fluidum	0,3	1,0
„ Rhoïs toxicodendri	0,1	0,5
† „ Sabinae	0,2	0,8
„ Scillae	0 3	1,0
† „ Stramonii	0.1	0,3
* „ Strychni	0,05	0,1
†Ferrum kakodylicum	—	—

	Dawka 1 razowa w gr.	Dawka dzienna w gr.
Flores Convallariae majalis	2,0	10,0
Folia Adonidis vernalis	1,0	3,0
* „ Belladonnae	0,2	0,6
* „ Digitalis	0.2	1,0
* „ Hyoscyami	0,4	1,2
„ Jaborandi	6.0	—
„ Nicotianae	0,1	0,5
* „ Stramonii	0,2	0.6
*Fructus Colocynthidis	0,3	1,0
† „ „ praeparati . . .	0,3	0,9
Gelsemininum hydrochloricum	0,005	0,02
†Geosot	1,0	3,0
†Guajacolum luquidum	0.5	2,5
* „ carbonicum	1,0	3,0
† „ valerianicum	1.0	3.0
*Gutti	0,3	1,0
Haschisch	0,1	0,3
†Hedonal	2,0	3,0
Heleninum	0,3	1,0
Helleboreinum	0,03	0,1
†Helmitol	1,0	3,0
†Herba Adonidis vernalis	1.0	3,0
† „ Cannabis indicae	0.5	2,0
† „ Conii	0.3	1.5
† „ Gratiolae.	1.0	3,0
* „ Lobeliae	0,1	0,3
*Heroin hydrochloricum	0,005	0.015
*Hexamethylen. tetraminum	1,0	3.0
*Homatropinum hydrobromicum . . .	0.001	0,003
„ sulfuricum	0,001	0,003
Hydracetinum	0.2	0,4
Hydrargyrum benzoicum oxydatum . .	0 03	0,1
* „ bichloratum	0,02	0.06
* „ bijodatum	0 02	0,06
„ carbolicum	0,03	0,1
* „ cyanatum	0,01	0,03
„ formamidatum	0,01	0.02
„ imidosuccinicum	0,03	0.1
† „ jodatum	0.015	0,05

	Dawka 1 razowa w gr.	Dawka dzienna w gr.
†Hydrargyrum nitricum oxydulatum . .	0.01	0.03
„ oleinicum	0.02	0,06
* „ oxydatum	0,02	0 06
* „ „ via humida paratum	0 02	0 06
„ oxydulatum nigrum . .	0,2	0.5
„ peptonatum	0,02	0,04
* „ salicylicum	0,02	—
† „ sozojodolicum	0,05	0.1
† „ sulfuricum	0,015	0,05
† „ tannicum oxydulatum . .	0,05	0,1
„ thymolo-aceticum . . .	0,03	0,1
*Hydrastininum hydrochloricum . . .	0,03	0,1
†Hydrastinum hydrochloricum	0,1	0 3
Hydrochinonum	0,8	1,5
Hyoscinum hydrobromicum	0,0005	0,0015
†Hyoscyaminum	0,002	0.006
† „ sulfuricum	0,004	0,012
Hypnonum	0.5	1,5
†Itrol	0 03	0,1
†Jodchloroxychinolinum	0,3	1,0
*Jodoformium	0,2	0,6
†Jodol	0,2	0,5
*Jodum	0.02	0.06
† „ trichloratum	0.03	0.06
Kairinum	1 0	5.0
†Kalium bioxalicum	0,3	1,0
„ cantharidinicum	0,0005	—
† „ chromicum flavum	0,03	0,06
† „ cyanatum	0,03	0,1
„ osmicum	0,2	0,5
† „ oxalicum	0,3	1,0
*Kreosotum	0.5	1,5
*Lactophenin	0 5	3,0
†Lactucarium	0.3	1,0
*Lactylphenetidinum	0,5	3,0
Liquor Hydrargyri albuminati	2,0	6,0
„ „ formamidati	2,0	6.0
„ „ peptonati	2,0	6 0

	Dawka 1 razowa w gr.	Dawka dzienna w gr.
* Liquor Kalii arsenicosi	0 5	1,5
„ Natriiarsenicici	1,0	2,0
†Medinal	0,75	1,5
†Methacetinum	0,5	1,5
†Methylacetanilidum	0,4	1,0
†Methylsulfonalum	2,0	14,0
†Migraenin	1,0	3,0
†Monochlorphenolum	0,1	0,2
Morphinum aceticum	0,03	0,1
* „ hydrochloricum	0,03	0,1
† „ sulfuricum	0,05	0,15
Naphthalinum	1,0	4,0
Naphtholun (β)	1,0	4,0
*Natrium acetylarsanilicum	0,2	—
* „ arsanilicum	0,2	—
„ arcenicicum	0,008	0,015
* „ diaethylbarbituricum	0,75	1,5
† „ kakodylicum	—	—
* „ nitrosum	0,3	1,0
„ santonicum	0,3	1,0
†Neosalvarsan	—	—
Niccolum bromatum	0,5	1,5
Nicotinum	0,001	0,003
†Nitroglycerinum	0,001	0,004
Oleum Amygdalarum aethereum	0,05	0,15
† „ Crotonis	0.05	0,15
† „ phosphoratum	1,0	3,0
† „ Rutae	0,2	0,8
† „ Sabinae	0.2	0,5
*Opium pulveratum	0,15	0,5
†Orexin-Tannat	0.5	1,5
Oxykampfer	—	4,0
†Papaverinum hydrochloricum	0,05	0,15
†Paracotoïnum	0 3	1,0
†Para-Jodoanisolum mixtum	0,5	1,0
*Paraldehyd	5,0	0,0
†Pelletierinum tannicum	1,0	1—
Peroninum	0,06	0,2

	Dawka 1 razowa w gr.	Dawka dzienna w gr.
*Phenacetinum	1,0	3,0
†Phenocoll hydrochloricum	1,0	3,0
*Phosphorus	0,001	0,003
*Physostigminum salicylicum	0,001	0,003
†Picrotoxinum	0,01	0,02
*Pilocarpinum hydrochloricum	0,02	0,04
„ salicylicum	0,02	0,04
*Plumbum aceticum	0,1	0,3
† „ jodatum	0,3	1,2
„ nitricum	0,1	0,5
*Podophyllinum	0,1	0,3
†Proponal	0,5	1,0
Propylaminum	3,0	10,0
*Pulvis Ipecacuanhae opiatus	1,5	5,0
*Pyramidon	0,5	1,5
„ camphoricum	1,0	3,0
*Pyrazolonum dimethylaminophenyldimethylicum	0,5	1,5
* „ phenyldimethylicum	2,0	4,0
† „ „ acetylosalicyl.	1,0	3,0
† „ „ c. Coff. citr.	1,0	3,0
* „ „ salicylicum	2,0	6,0
†Radix Belladonnae	0,1	0,4
Rhizoma Filicis	20,0	—
„ Veratri albi	0,3	1,5
Salicinum	3,0	10,0
*Salipyrinum	2,0	6,0
†Salvarsan	—	—
† „ -natrium	—	—
*Santoninum	0,1	0,3
Scammonium	1,0	2,0
*Scopolaminum hydrobromicum	0,0005	0,0015
† „ hydrochloricum	0,0005	0,0015
„ hydrojodicum	0,0005	0,0015
Semen Colchici	0,3	1,0
† „ Hyoscyami	0,2	0,6
† „ Stramonii	0,25	0,5
* „ Strychni	0,1	0,2
Solaninum	0,2	0,6

	Dawka 1 razowa w gr.	Dawka dzienna w gr.
†Sparteïnum sulfuricum	0,2	0,6
†Strontium bromatum	1,0	3,0
† „ chloratum	1,0	3,0
*Strychninum nitricum	0,005	0,01
†Stipticin	0,1	0,3
†Summitates Sabinae	1,0	2,0
*Sulfonalum	2,0	4,0
*Suprarenin hydrochloricum	0,001	—
*Tartarus stibiatus	0,1	0,3
Tetronal	2,0	4,0
Thallinum sulfuricum	0,5	1,5
„ tartaricum	0,5	1,5
†Theobromino-natrium aceticum . . .	1,0	4,0
* „ „ salicylicum . . .	1,0	6,0
†Theobrominum	0,75	3,0
*Theocin	0,5	1,5
*Theophyllinum	0,5	1,5
*Tinctura Aconiti	0,5	1,5
† „ „ ex herba recente . .	0,5	1,5
† „ Belladonnae	0,5	1,5
† „ „ ex herba recente	1,0	3,0
† „ Cannabis indicae	1,0	4,0
* „ Cantharidum	0,5	1,5
„ Chelidoni	1,0	5.0
* „ Colchici	2,0	6,0
* „ Colocynthidis	1,0	3,0
„ Conii	0,5	2,0
† „ Convallariae	1,0	3,0
* „ Digitalis	1,5	5,0
† „ Digitalis aetherea	1,0	3,0
† „ „ ex herba recente . .	1,0	3.0
† „ Gelsemii	1,0	3.0
† „ Hyoscyami	1,5	3,0
† „ „ ex herba recente .	0.5	1 5
* „ Jodi	0,2	0,6
„ „ fortior	0,15	0,5
„ Ipecacuanhae	1,0	4,0
* „ Lobeliae	1,0	3,0
† „ Opii crocata	1,5	5.0

	Dawka 1 razowa w gr.	Dawka dzienna w gr.
*Tinctura Opii simplex	1,5	5 0
„ Rhois toxicodendri	1,0	3,0
† „ Stramonii seminis	1,0	3 0
* „ Strophanthi	0,5	1,5
* „ Strychni	1,0	2,0
„ „ aetherea	1,0	2,0
*Trional	2,0	4,0
*Tubera Aconiti	0,1	0,3
†Urethanum	3,0	5,0
*Urotropin	1,0	3,0
*Veratrinum	0,002	0,005
*Veronal	0,75	1,5
Vinum Colchici	2.0	6,0
„ Ipecacuanbae	1,0	3,0
(jako środek wymiotny)	15,0	—
„ stibiatum	1.0	3.0
(jako środek wymiotny)	15 0	—
†Vioform	0,3	1,0
Xylolum	2,0	4,0
Zincum bromatum	0,25	0,5
† „ lacticum	0,1	0,3
„ oxydatum	0,5	2,0
* „ salicylicum	0,1	0,3
† „ sulfuricum	1,0	1,0
† „ valerianicum	0 1	0.3

Tablica ciężaru kropli
według F. Eschbauma.

Ciężar kropli danej cieczy zależy tylko od wymiaru kroplomierza. Jako normalny kroplomierz przyjęto taki, który daje 20 kropel wody destylowanej o ciężarze 1 gr. w temperaturze 15°, t. j. kroplomierz o średnicy wylotu ok. 3 mm.

Prędkość wypływu oraz temperatura może w praktyce nie być brana w rachubę

Ciężar kropli jest zasadniczo różny dla każdej cieczy. Ciężar kropli mieszaniny jest w większości wypadków równy średniej arytmetycznej sumy ciężaru kr. składników mieszaniny.

Ciężar kropli roztworów ciał stałych i gazowych jest w praktyce równy ciężarowi kropli rozpuszczalnika.

Nazwa leku	Ilość kropli w 1 gr.	Ciężar 1 kropli
Aceton	60	0,017
Acetum	24	0,042
Acetum aromaticum	36	0,028
Acetum Scillae	32	0,031
Acetum Colchici	31	0,032
Acetum Digitalis	31	0,032
Acidum aceticum	53	0,019
Acidum aceticum dilutum	33	0,030
Acidum carbolicum liquefactum	36	0,028
Acidum formicicum	25	0,040
Acidum hydrobromicum	21	0,048
Acidum hydrochloricum	**20**	**0,049**
Acidum hydrochloricum dilutum	**20**	**0,050**
Acidum lacticum	34	0,030
Acidum nitricum	21	0,049
Acidum nitricum fumans	30	0,033
Acidum phosphoricum	19	0,052
Acidum sulfuricum	26	0,038
Acidum sulfuricum dilutum	19	0,053
Acidum valerianicum	57	0,017
Aether (0,720)	84	0,012
Aether aceticus	35	0,029

Nazwa leku	Ilość kropli w 1 gr.	Ciężar 1 kropli
Aether bromatus	63	0,016
Alkohol absolutus	65	0,015
Alkohol aethylicus	65	0,015
Alkohol amylicus	59	0,017
Alkohol methylicus	57	0,017
Amylenum hydratum	63	0,016
Amylium nitrosum	67	0,015
Anilin	34	0,030
Aqua Amygdalarum amararum	**39**	**0,026**
Aqua Amygdalarum amararum diluta	21	0,047
Aqua bromata	24	0,041
Aqua Calcariae	20	0,051
Aqua carbolisata (2 p. c.)	26	0,038
Aqua chlorata	20	0,051
Aqua Cinnamomi	29	0,034
Aqua destillata (0,0495)	20	0,050
Aqua Foeniculi	21	0,048
Aqua Menthae piperitae	24	0 041
Balsamum Copaivae	38	0,026
Balsamum peruvianum	32	0,032
Benzinum Petrolei	71	0,014
Benzolum	50	0,020
Bromoformium	37	0,027
Bromum	38	0,026
Carboneum sulfuratum	48	0,021
Chloroformium	53	0,019
Elixir amarum	42	0,024
Elixir Auranti compositum	34	0,029
Elixir e Succo Liquiritae	36	0,028
Extractum Cascarae Sagradae fluidum	40	0,025
Extractum Castaneae fluidum	40	0,025
Extractum Coffeae fluidum	40	0,025
Extractum Condurango fluidum	40	0,025
Extractum Frangulae fluidum	40	0,025
Extractum Gossypii fluidum	40	0,025
Extractum Grindeliae fluidum	40	0,025
Extractum Hamamelis fluidum	31	0,021
Extractnm Hydrastis fluidum	53	0,019
Extractum Maydis stigmatum fluidum	40	0,025
Extractum Piscidiae fluidum	40	0,025

Nazwa leku	Ilość kropli w 1 gr.	Ciężar 1 kropli
Extractum Secalis cornuti fluidum . . .	34	0,030
Extr. Belladonnae solutum D. A.-B. .	35	0,029
„ Colocynthidis „ „	33	0,026
„ Hyoscyami „ „	37	0,027
„ Opii „ „	29	0,034
„ Secalis cornuti „ „	32	0,031
„ Strychni „ „	32	0,031
Fehlinga Roztwór	18	0,054
Formaldehydum solutum	32	0,031
Glycerinum	26	0,039
Jodeosinum solutum	61	0,017
Kreosotum	38	0,026
Liquor Aluminii acetici	21	0,048
Liquor Ammonii acetici	23	0,044
Liquor Ammonii anisatus	54	0,019
Liquor Ammonii caustici	23	0,044
Liquor Cresoli saponatus	45	0,022
Liquor Ferri albuminati	32	0,031
Liquor Ferri jodati	19	0,052
Liquor Ferri oxychlorati	20	0,051
Liquor Ferri sesquichlorati	17	0,059
Liquor Kalii caustici	18	0,055
Liquor Kalii acetici	21	0,049
Liquor Kalii arsenicosi	32	0,031
Liquor Kalii carbonici	17	0,060
Liquor Natri caustici	17	0,058
Liquor Plumbi subacetici	20	0,051
Millona Reagenz	20	0,050
Mixtura sulfurica acida	52	0,019
Mucilago Gummi arabici	19	0,053
Nitrobenzolum	34	0,030
Oleum Amygdalarum dulce	41	0,024
Oleum Anisi	40	0,025
Oleum Calami	44	0,023
Oleum camphoratum	45	0,022
Oleum cantharidatum	44	0,023
Oleum Carvi	44	0,023
Oleum Caryophyllorum	36	0,028
Oleum Cinnamomi	36	0,028

Nazwa leku	Ilość kropli w 1 gr.	Ciężar 1 kropli
Oleum Citri	53	0,019
Oleum Crotonis	45	0,022
Oleum Foeniculi	44	0,023
Oleum Jecoris Aselli	45	0,023
Oleum Juniperi Baccarum	52	0,019
Oleum Juniperi Ligni	53	0,019
Oleum Lavandulae	52	0,019
Oleum Lini	44	0,023
Oleum Macidis	52	0,019
Oleum Menthae piperitae	51	0,020
Oleum Olivarum	42	0,024
Oleum Papaveris	42	0,024
Oleum Ricini	44	0,023
Oleum Rosae	50	0,020
Oleum Rosmarini	51	0,020
Oleum Santali	**41**	**0,025**
Oleum Sinapis	44	0,023
Oleum Terebinthinae	53	0,019
Oleum Terebinthinae rectificatum	54	0,019
Oleum Thymi	51	0,020
Paraffinum liquidum	45	0,022
Paraldehydum	57	0,018
Phenolphthaleinum solutum	55	0,018
Pix liquida	36	0,028
Piridinum	42	0,024
Sirupus Ferri jodati	19	0,053
Sirupus simplex	18	0,056
Solutio Acid. rosolici	61	0,017
Solutio Amyli	20	0,050
Solutio Cupri tartarici natronata	18	0,054
Solutio Eosini jodati	61	0,017
Solutio Phenolphthaleini	55	0,018
Spiritus (Cięż. wł. 0,832)	**61**	**0,017**
Spiritus aethereus	**65**	**0,015**
Spiritus aetheris nitrosi	59	0,017
Spiritus Angelicae compositus	51	0,020
Spiritus camphoratus	56	0,018
Spiritus dilutus (Cięż. wł. 0,894)	**55**	**0,018**
Spiritus e Vino	29	0,035
Spiritus Juniperi	52	0,019

Nazwa leku	Ilość kropli w 1 gr.	Ciężar 1 kropli
Spiritus Lavandulae	52	0,019
Spiritus Melissae compositus	52	0,019
Spiritus Menthae piperitae	60	0,017
Spiritus saponatus	50	0,020
Spiritus Sinapis	57	0,018
Tinctura Absinthii	54	0,019
Tinctura Aconiti	54	0,019
Tinctura Aconiti ex Herba recente . .	56	0,020
Tinctura Aloes	60	0,017
Tinctura Aloes composita	54	0,019
Tinctura amara	54	0,019
Tinctura Ambrae cum Moscho	63	0,016
Tinctura Agelicae	60	0,017
Tinctura anticholerica	56	0,018
Tinctura Arnicae	54	0,019
Tinctura aromatica.	54	0,019
Tinctura Asae foetidae	60	0,017
Tinctura Aurantii.	54	0,019
Tinctura Aurantii fructus immaturi . .	54	0,019
Tinctura Belladonnae ex Herba recente .	50	0,020
Tinctura Benzoes	60	0,017
Tinctura Benzoes composita	60	0,017
Tinctura Bursae pastoris Rademacheri .	50	0,020
Tinctura Calami	54	0,019
Tinctura Cannabis indicae.	60	0,017
Tinctura Cantharidum	60	0,017
Tinctura Capsici	60	0,017
Tinctura Cardui Mariae Rademacheri. .	50	0,020
Tincrura Carminativa	50	0,020
Tinctura Cascarillae.	54	0,019
Tinctura Castorei.	56	0,018
Tinctura Castorei aetherea	63	0,016
Tinctura Catechu	54	0,019
Tinctura Chelidonii Rademacheri . . .	50	0,020
Tinctura Chinae	54	0,019
Tinctura Chinae composita	54	0,019
Tinctura Chinioidini	55	0,018
Tinctura Cinnamomi.	54	0,019
Tinctura Cinnamomi zeylanici	54	0,019
Tinctura Coccionellae	54	0,019

Nazwa leku	Ilość kropli w 1 gr.	Ciężar 1 kropli
Tinctura Colchici	54	0.019
Tinctura Colocynthidis	60	0,017
Tinctura Colombo	54	0.019
Tinctura Condurango	54	0.019
Tinctura Coto	54	0,019
Tinctura Croci	54	0.019
Tinctura Digitalis	54	0.019
Tinctura Digitalis aetherea	63	0.016
Tinctura Eucalipti	54	0,019
Tinctura Ferri chlorati	54	0,019
Tinctura Ferri chlorati aetherea	63	0,016
Tinctura Ferri pomati	29	0.034
Tinctura Foeniculi	54	0.019
Tinctura Galangae	54	0.019
Tinctura Gallarum	54	0.019
Tinctura Gelsemini	54	0.019
Tinctura Gentianae	54	0.019
Tinctura Guajaci ligni	54	0.019
Tinctura Guajaci resinae	60	0.017
Tinctura Hyoscyami	54	0 019
Tinctura Hyoscyami ex herba recente	50	0.020
Tinctura Jalapae resinae	60	0.017
Tinctura Jalapae tuberum	60	0.017
Tinctura Jodi	60	0.017
Tinctura Ipecacuanhae	54	0.019
Tinctura Kalina	67	0.015
Tinctura Kino	60	0.017
Tinctura Lobeliae	54	0.019
Tinctura Menthae piperitae	54	0.019
Tinctura Moschi	45	0.022
Tinctura Myrrhae	60	0.017
Tinctura Opii benzoica	54	0.019
Tinctura Opii crocata	45	0.022
Tinctura Opii simplex	**45**	**0.022**
Tinctura Pimpinellae	54	0.019
Tinctura Pini composita	54	0,019
Tinctura Quassiae	54	0,019
Tinctura Quebracho	54	0.019
Tinctura Ratanhiae	54	0.019
Tinctura Rhei aquosa	28	0,036

Nazwa leku	Ilość kropli w 1 gr.	Ciężar 1 kropli
Tinctura Rhei spirituosa	54	0.019
Tinctura Rhei vinosa	30	0.033
Tinctura Scillae	54	0.019
Tinctura Scillae kalina	54	0,019
Tinctura Secalis cornuti	54	0.019
Tinctura Spilanthis composita	54	0.019
Tinctura Stramonii	54	0,019
Tinctura Strophanthi	54	0,019
Tinctura Strychni	54	0.019
Tinctura Strychni aetherea	63	0,016
Tinctura Strychni Rademacheri	50	0.020
Tinctura Valerianae	54	0.019
Tinctura Valerianae aetherea.	63	0.016
Tinctura Vanillae	54	0,019
Tinctura Veratri	54	0,019
Tinctura Zingiberis	54	0,019
Toluolum	52	0.019
Tuberculinum Koch (T. A.)	30	0,033
Tuberculinum Koch. nowe (T. R.). . .	20	0.050
Vinum Chinae	30	0.033
Vinum Colchici	30	0,033
Vinum Condurango	30	0,033
Vinum Ipecacuanhae	30	0.033
Vinum Pepsini	36	0.028
Vinum stibiatum	30	0.033
Vinum Xerense	30	0,033
Xylolum	52	0.019

TELEFONY

NAZWA	№ Telefonu

ADRESY

NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ

ADRESY

NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ